

Podtajnik Miloš Budin, delo prvega Slovenca v italijanski vladi

9



Na vrh Matajurja so planinci iz goriškega prostora speljali Sabotinske družne poti

19



Bavčar v goriškem Kulturnem domu: »Odbor za človekove pravice je bil znanilec slovenske pomladi«

18



Primorski dnevnik

SOBOTA, 17. MAJA 2008

Št. 117 (19.207) leto LXIV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it/>

e-mail: redakcija@primorski.it

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €



CENA V SLOVENIJI 0,80€ (191,71 SIT)



9 771124 660071

Tam, kjer bi moral stati Miramar

DUŠAN UDOVIČ

Po nekaterih zapisih naj bi Maksimiljan Habsburški njega dni prvotno nameraval zgraditi Miramarski grad prav na območju, kjer se danes nahaja škedenjska železnica. Lahko si mislimo, da je moral biti kraj temu primerno idiličen, le škoda, da načrt ni bil uresničen. Tako imamo danes tam črno pošast, ki je dolga leta resda nudila kruh številnim delavcem in njihovim družinam, njeni lastniki, ki so si sledili v času, pa niso ne znali, ne hoteli prilagajati tehnologije sodobnim okoljskim standardom, kot narekujejo predpisi. Cilj je bil in še vedno ostaja maksimalni profit, vlaganje v varstvo okolja pa pride v poštev le toliko, da nabrisani odvetniki podjetja zmorejo za nekaj let kljubovati ukrepom sodnikov.

Medtem se je na območju železarne desetletja kopičila ogromna količina nevarnih odpadkov. Lastništvo obrata sporoča, da je pravkar začelo triletni proces bonifikacije, sodni zaseg območja pa naj bi sanacijo sedaj celo oviral. Vprašanje, na katero bo očitno treba najti odgovor, je, koliko nevarnega odpadnega materiala je v desetletjih nenadzorovano zdrselo v morje, z vsemi možnimi posledicami za okolje in zdravje ljudi. Še najbolj zanimivo pa bi bilo vedeti, kako je mogoče, da nad vsem tem ni bilo ustreznega nadzora, tako kot določajo zakoni. Ali pa, če so inšpekcije bile, kdo je pri tem mižal na obe očesi. Z odlagališčem, ki ga je sodstvo zaseglo pred par dnevi na bližnjem območju lesnega pristanišča, pa je, kot vse kaže, še slabše, saj obstaja konkreten sum, da je poleg nespoštovanja predpisov o varstvu okolja šlo tudi za težko goljufijo.

SLOVENSKA MANJŠINA - Pavšič in Štoka pisala Berlusconiju

SKGZ in SSO računata na podporo nove vlade

Poziv k izvajanju državnega zaščitnega zakona

GORICA - Občni zbor Zadružne banke Doberdob in Sovodnje

Uspeh ob stoletnici

Poslovno leto se je zaključilo z dobičkom, banka utrjuje svojo prisotnost na teritoriju



GORICA - V goriškem Kulturnem domu je sinoči potekal redni občni zbor Zadružne banke Doberdob in Sovodnje, ki letos praznuje

100-letnico ustanovitve. V svojem poročilu je predsednik upravnega sveta slovenskega bančnega zavoda Dario Peric poudaril, da je bilo lan-

ske poslovno leto uspešno, saj je dobiček prvič presegel en milijon evrov, banka pa iz leta v leto utrjuje svojo prisotnost na teritoriju.

TRST - Predsednika Slovenske kulturno-gospodarske zveze in Sveta slovenskih organizacij Rudi Pavšič in Drago Štoka računata, da bo tudi nova italijanska vlada nadaljevala na poti izvajanja zaščitnega zakona za našo manjšino. To je temeljno sporočilo njunega pisma ministrskemu predsedniku Silviu Berlusconiju, s katerim bi se predstavnik krovnih organizacij rada kmalu srečala.

Pavšič in Štoka tudi računata, da bo Berlusconijsva vlada spodbudila razvojne možnosti in priložnosti, ki se našemu prostoru ponujajo po nedavnem padcu meje med Italijo in Slovenijo.

Na 3. strani

Boris Pahor v Vidmu dijakom spregovoril o grozotah fašizma

Na 5. strani

Gneča na goriškem festivalu zgodovine

Na 18. strani

V Trstu predstavili program letošnjega Foruma Tomizza

Na 10. strani

Odbor Corecom podal obračun poročanja medijev med aprilskimi volitvami

Na 11. strani

ITALIJA - Prvo srečanje vodij vlade in opozicije

Berlusconi in Veltroni začela niz soočenj v znamenju »normalizacije«



Silvio Berlusconi (levo) in Walter Veltroni si podajata roko v Palači Chigi v Rimu

ANSA

RIM - V okviru napovedane »normalizacije« odnosov med vladno večino in opozicijo sta se včeraj v Palači Chigi v Rimu prvič srečala na štiri oči ministrski predsednik Silvio Berlusconi in voditelj Demokratske stranke Walter Veltroni. Kot je povedal Veltroni na zaključni tiskovni konferenci, sta z Berlusconijem soglašala, da se je treba takoj lotiti institucionalnih reform. Strinjala sta se tudi, da bo izhodišče za soočenje predstavljalo besedilo, ki ga je v pretekli zakonodajni dobi pripravil predsednik komisije za ustavna vprašanja poslanske zbornice Luciano Violante. Izmenjala sta si tudi poglede o drugih zadevah, pri čemer pa se večkrat nista strinjala.

Na 8. strani

TRST Predstavili Kmetijske dneve

TRST - Včeraj dopoldne so na tiskovni konferenci, ki je potekala v prostorih tržaške Trgovinske zbornice, predstavili letošnjo, po vrsti že štirinajsto izvedbo Dni kmetijstva, ribištva in gozdarstva, ki bodo od srede pa vse do nedelje pod geslom Morje in Kras potekali v Miljah. Prireditev je pomembna predvsem zato, ker med seboj povezuje vseh šest občin tržaške pokrajine, hkrati pa predstavlja nezamenljivi vezni člen med institucijami in gospodarskimi subjekti, ki so dejavni na našem ozemlju.

Na 4. strani

Na Opčinab - Dunajska cesta 17/A



lastnik Oriella Brugnera

Ženska in moška oblačila: GUI&Co, R. PELLEGRINI, FEYEM, GOOD MACH, RODRIGO, GIO FERRARI...

Perilo in pižame: LOVABLE, FILA, SLOGGI, SAMMA, GHIRO

Izbor mer za krepkejšo postavo.



SLOVENSKA MANJŠINA - Rudi Pavšič in Drago Štoka pisala Silviu Berlusconiju

»Izkoristimo skupaj priložnosti, ki nam jih nudijo sedanji časi«

Predsednika SKGZ in SSO izpostavila prepričanje, da je treba nujno preseči pojem manjšine



Rudi Pavšič in Drago Štoka (desno) si želita čimprej srečati z ministrskim predsednikom Silviom Berlusconiem



TRST - Predsednika SKGZ in SSO Rudi Pavšič in Drago Štoka sta predsedniku italijanske vlade Silviu Berlusconiju poslala naslednje pismo:

Gospod predsednik, v imenu Slovenske kulturno gospodarske zveze (SKGZ) in Sveta slovenskih organizacij (SSO), dveh najbolj reprezentativnih organizacij slovenske manjšine v Italiji, Vam izrekamo iskrene čestitke za izvolitev predsednika vlade, in Vam želimo uspešno delo v korist italijanske države, vseh tukaj živčih narodnosti in vseh državljanov.

Kot italijanski državljani, ki pripadamo slovenski jezikovni manjšini, vidimo v Vas kot v predsedniku vlade zanesljivega garanta ustavnih načel in tistih specifičnih zakonov, ki zagotavljajo pravice manjšinskih jezikov in kultur. V tem smislu je temeljnega pomena ustava, ki v 3. in 6. členu štiti naša zakonita pričakovanja in podrobno navaja naše etnične, kulturne, socialne in ekonomske pravice.

Prepričani smo, da boste skrbno spremljali udeležanje ne samo naših ustavnih, ampak tudi tistih pravic, ki izhajajo iz evropskih normativ o človekovih pravicah, kakor tudi tistih, ki so predvidene v mednarodnih pogodbah, posebej še v Londonskem memorandumu iz leta 1954 in v Osimskih sporazumih iz leta 1975.

Gospod predsednik, v tem letu praznujemo 60-letnico sprejetja ustave, ki v celoti ohranja svoje vrednote v vseh bistvenih načelih, ki so zanjo značilni. Minilo je več kot pol stoletja od mednarodnega londonskega sporazuma, ki je zaključil dolgo povojno obdobje, ki je bilo v Trstu in v deželi Furlaniji Julijski-krajini obeleženo z velikimi napetostmi in negotovostjo. Določitve Londonskega memoranduma in kasneje Osimskih sporazumov so odprle nove možnosti iskanja dialoga in medsebojnega razumevanja tukajšnjih narodnosti, nove poti sporazumevanja v odkrivanju tistih idealov, ki so temelj našega skupnega življenja.

Decembra smo praznovali schengenski padec meje med Italijo in Slovenijo. Ta pomemben dogodek je odprl novo poglavje sicer že tvornih institucionalnih in človeških odnosov v krajih, ki so doživeli tako nemirno preteklost. Zgodovina daje torej deželi Furlaniji Julijski krajini, Italijanom in Slovencem, veliko priložnost za vsestransko rast, ugodno življenjsko raven in prijateljstvo med vsemi narodnostmi.

Gospod predsednik, skupaj z večino prebivalstva Furlanije Julijske-krajine želimo izpostaviti prepričanje, da je nujno preseči pojem manjšine, ker so v nekem smislu vsi narodi manjšina v združenji Evropi, usmerjeni v miroljubno sožitje, v mir in kar največje možno sodelovanje. V tem kontekstu bi mi kot manjšina morali dobiti drugačen pomen v odnosih med narodnostmi in različnimi jeziki, ki so resnično bogastvo vsem enako razpoložljive Evropske unije. Skupna pripadnost Evropski uniji in temu odgovarjajoče preseganje meja, ne samo zemljepisnih, nam nudi nove možnosti sodelovanja in povezovanja, kjer velja kot primer navesti sodelovanje z italijansko manjšino v Sloveniji in na Hrvaškem.

Da lahko opravljamo navedene važne naloge, potrebujemo podporo javnih uprav in uresničevanje veljavnosti zakonskih instrumentov, v prvi vrsti Zakona za zaščito slovenske manjšine v Furlaniji Julijski krajini (38/2001) in Zakona za zaščito zgodovinskih jezikovnih manjšin (482/1999) kakor tudi drugih sprejetih državnih in deželnih zakonov.

Prepričani smo, gospod predsednik, da bomo imeli v Vas in v Vaših sodelavcih trdnega in močnega podpornika pri uveljavljanju zgoraj navedenih naših pravic. Prav v tem duhu Vas prosimo za srečanje z vami v vladni palači, da bi lahko v neposrednem stiku bolje predstavili naša legitimna pričakovanja in utemeljena načela izražena v tem pismu.

S temi pričakovanji Vam pošiljamo naše najiskrenejše pozdrave in Vam še enkrat želimo dobro in uspešno delo v vlogi predsednika vlade.

DEŽELA - Nedeljska zapora trgovin Veliki trgovski centri: CGIL podpira Tonda

VIDEM - Odnosi med sindikati, zlasti CGIL, in Riccardom Illyjem niso nikoli bili dobri, je pa vseeno zanimiva podpora, ki jo je CGIL dala novemu predsedniku Dežele Renzu Tondu. Ne gre sicer za splošna gospodarska vprašanja, temveč za problem velikih trgovskih centrov in nedeljske zapore trgovin.

Tondo je predvčerajšnjim v deželnem parlamentu napovedal rdečo luč za nove trgovske centre na deželnem ozemlju, hkrati pa napovedal, da bodo lahko vse trgovine (vključno z velikimi centri) odprte največ dvajset nedelj na leto. To število je bilo sedaj neomejeno oziroma so o njem odločale posamezne občine.

»Predsednik deželne vlade je dal razumeti, da mu ne ležijo pri srcu le potrošniki, temveč tudi zaposleni v trgovskem sektorju, ki imajo pravico do nedeljskega po-

čitka,« menijo zastopniki CGIL (trgovski sektor). Tondove besede pozdravljajo tudi zastopniki trgovskih združenj, ki ščitijo zlasti srednje in male trgovine, manj zadovoljni z usmeritvijo nove vlade Furlanije-Julijske krajine pa so seveda lastniki veleblagovnic in večjih trgovskih centrov. Marsikdo v sindikalnih organizacijah in trgovskih združenjih se sicer sprašuje, če bo Tondo držal besedo ali gre le za načelne obljube, ki jih potem ne bo uresničil.

Omenili smo odnose med zvezo CGIL in Illyjem, ki so se zaostri, ko je Illy zagrozil, da bo kazensko ovadil tržiške delavce, ki so za nekaj ur blokirali avtocesto pri Moščenicah. Družba Autovie Venete stavkajočih delavcev ni prijavila sodišču, afera pa je pustila za seboj grenak priokus in Illy je tudi zaradi tega izgubil kar nekaj volilnega konsenza na območju Tržiča.

DEŽELNI SVET - Camber in Kocijančič

Le kaj si imata v resnici za povedati?



TRST - Deželni svet ni samo prizorišče ostrih političnih soočenj, temveč tudi neformalnih razgovorov med različno mislečimi. Gornja fotografija je bila posneta v četrtek nekaj minut potem, ko je pred-

sednik Dežele Renzo Tondo prebral svoj politično-upravni program. Piero Camber (levo) je bil navdušen nad Tondovim govorom, Igor Kocijančič pa je Tondov govor ocenil za ohlapnega in nezanimivega.

POLITIKA - Posledice volilnega poraza Mavrične levice

Razkol v Komunistični prenovi Tajnik Lauri tvega nezaupnico

TRST - Hud poraz na parlamentarnih volitvah bo po pričakovanju imel posledice za Stranko komunistične preнове. Deželni tajnik Giulio Lauri ima menda na tem mestu štete dneve, čeprav o njegovi usodi še ni rečena zadnja beseda. O tem bo v ponedeljek sklepal strankin deželni odbor.

Dogajanja na deželni ravni odsevajo razplet dogodkov na državni ravni, kjer je Mavrična levica, kot znano, ostala brez parlamentarnega predstavnštva. V Rimu so zaradi poraza odstopili vsi državni voditelji SKP, začeni s premierskim kandidatom Faustom Bertinottijem, istočasno pa je odstopila tudi glavnina deželnih tajnikov stranke.

V Furlaniji-Julijski krajini je situacija nekoliko drugačna. Mavrična levica ni dobila ne senatorja ne poslanca, kljub porazu Riccarda Illyja pa ji je na deželnih volitvah uspelo izvoliti tri deželne svetnike. Dva iz vrst SKP (Igorja Kocijančiča in Roberta Antonaza) ter Stefana Pustetta, ki pripada Demokratični levici, nekdanji levi komponenti stranke Le-

KOLIKO ČASA BO GIULIO LAURI ŠE DEŽELNI TAJNIK SKP?



KROMA

vi demokratov. Pozicija tajnika Laurija je torej nekoliko drugačna od situacije, v kateri so se znašli njegovi kolegi drugod po Italiji.

Kljub temu so člani deželnega sveta stranke, ki pripadajo t.i. struji Ernesto, zahtevali Laurijev odhod. Do tukaj nič posebnega, struja Ernesto je namreč v manjšini in njena zahteva ne bi imela konkretnih posledic. V resnici pa ne bo tako, saj je zahtevo po tajnikovem odstopu podprla tudi skupina nekdanjih Bertinottijevih pristašev. Govorimo v preteklosti, ker se je Bertinotti umaknil s po-

litične scene, še pred tem pa se je njegova komponenta razbila.

Med tistimi, ki zahtevajo Laurijev odhod in takojšnje politično razčiščenje v SKP, sta Kocijančič in Antonaz, torej oba deželna poslanca stranke. Za Kocijančiča, ki je bil od vsega začetka kritičen do Mavrične levice, to stališče ni novost, marsikoga pa je presenetilo stališče bivšega Illyjevega odbornika Antonaza.

Lauri meni, da Komunistična prenova nujno rabi prenovitev vodilnega kadra, ta pot pa zahteva določen čas in predvsem deželni kongres, ki bo v naslednjih mesecih. Odstop deželnega vodstva bi bil po tajnikovem prepričanju v tem trenutku huda politična napaka, ki bi zapletla zadeve namesto, da bi jih razčistila. Kocijančič in Antonaz pa nista tega mnenja.

Tajnik se je na predsinočni seji deželnega vodstva skliceval na nekatere proceduralne zadeve, tako da so sklepe preložili na ponedeljek. Takrat bo jasno, kakšna usoda čaka tajnika in s tem tudi SKP.



TRST - Včeraj predstavitev v prostorih Trgovinske zbornice

Letos Dnevi kmetijstva, gozdarstva in ribištva pod geslom Morje in Kras

Potekali bodo od srede do nedelje v Miljah - Organizatorji si želijo, da bi pobuda postala čezmejna

TRST - Včeraj dopoldne so na tiskovni konferenci, ki je potekala v prostorih tržaške Trgovinske zbornice, predstavili letošnjo, po vrsti že štirinajsto izvedbo Dni kmetijstva, ribištva in gozdarstva, ki bodo od srede pa vse do nedelje pod geslom Morje in Kras potekali v Miljah. Prireditelj je pomembna predvsem zato, ker med seboj povezuje vseh šest občin tržaške pokrajine, hkrati pa predstavlja nezamenljivi vezni člen med institucijami in gospodarskimi subjekti, ki so dejavni na našem ozemlju.

Statut predvideva, da vsaki izvedbi predseduje župan občine, ki prireditelj gosti. Letos to nalogo opravlja miljski župan Nerio Nesladek. V svojem daljšem posegu je Nesladek na kratko predstavil zgodovino in razvoj kmetijskih dni, hkrati pa poudaril, da se je predvsem v zadnjem času pri njihovi izvedbi marsikaj spremenilo. Vedno večjo vlogo igrajo deželne in pokrajinske institucije, kljub temu pa prireditelj seveda ohranja svoj prvotni značaj. So pa kmetijski dnevi seveda važen povezovalni trenutek med vsemi občinami pokrajine. Poseben pomen gre letos pripisati nedavnemu padcu nadzora na državni meji med Italijo in Slovenijo, ki bo tudi v prihodnje omogočal vse večje sodelovanje na tem območju. Novost letošnjega leta predstavlja dejstvo, da bo izvedba pobude Morje in Kras v znamenju občine, na ozemlju katere poteka. Ker so to Milje, sicer obmorska občina, bo šel velik poudarek predvsem na panoge, ki se tičejo ribištva in ribolova. Pobuda Morje in Kras pa bo seveda tudi odlična priložnost za znanstveno debato o tematikah, ki se tičejo okolja. Župan Nesladek se je ob koncu svojega posega zahvalil vsem, ki so kakorkoli pripomogli k prireditvi letošnje izvedbe kmetijskih dni, posebno zahvalilo pa je izrekel družbi SIOT, ki upravlja čezalpski naftovod, in Zadrugi kraški banki, generalnemu pokrovitelju letošnje izvedbe. Obe ustanovi sta namreč že od vsega začetka prisotni pri izvedbi kmetijskih dni.

Predstavniki ustanov, ki sodelujejo pri pripravi Dnevov kmetijstva, ribištva in gozdarstva

KROMA

Uvodnim besedam Neria Nesladka so sledili posegi predstavnikov krajevnih uprav, ki bodo naslednji teden sodelovale pri izvedbi pobude Morje in Kras. Walter Godina je v imenu pokrajinske uprave poudaril predvsem pomen Trsta kot obmejne mesta, ki je zaradi tega zanimiv tudi iz zgodovinskega vidika. Kulturno izročilo pa gre danes spopjeti tudi s teritorijem in njegovimi tipičnimi produkti. Dolinska županja Fulvia Premolin je poudarila predvsem pomen, ki ga bo odigrala pobuda Morje in Kras, in sicer dejstvo, da bo večplastno ovrednotila teritorij. Pomembno pa je predvsem, da se teritorij znova začne vrednotiti in upoštevati, saj je bil precej časa zanemarjen. Odbornik občine Devin-Nabrežina Attilio Tamaro je naznanil, da bo letos njegova občinska uprava povabila predsednika združenja Citta del Vino. Dejstvo je pomembno predvsem zaradi tega, ker naši kraji slovijo predvsem po

kakovostnem vinu, ki ga je treba promovirati in tržiti s kvalitativnim oljem. Nadja Debenjak pa je v imenu zgornje občine poudarila predvsem vrednost, ki jo predstavljajo naši tipični pridelki, posebno skrb pa gre seveda posvečati vzdržnemu razvoju, saj je teritorij omejen in zato ne zdrži neomejenega pritiska.

V predstavitev so zatem posegli še predstavniki stanovskih združenj in gospodarskih subjektov, ki že vrsto let dejavno sodelujejo pri pobudi. Direktor Zadrugne kraške banke Aleksander Podobnik je spomnil, da spada med dolžnosti našega osrednjega bančnega zavoda tudi in predvsem pomoč pri razvoju teritorija. Davorin Devetak je v imenu gostinske sekcije Slovenskega deželnega gospodarskega združenja naglasil predvsem nujnost sodelovanja med pridelovalci in gostinci, Mario Gregorič pa je v imenu Kmečke zveze izrazil željo, da bi kmetijstvo lahko polno zaživel, in sicer brez

odvečnih zakonskih določb, ki zavirajo njegov razvoj. Svoj pozdrav je prinesel tudi direktor družbe SIOT Adriano del Prete.

Srečanje za medije je zaključil dolgoletni predsednik Dni kmetijstva, ribištva in gozdarstva ter njihov sedanji glavni koordinator Boris Mihalič. Zaželel si je, da bi se v prihodnje za pobudo uveljavil naziv Morje in Kras in da bi hkrati prišlo do vse večjega sodelovanja tudi s slovensko stvarnostjo onstran meje.

Pobuda Morje in Kras se bo začela z uradno otvoritvijo v sredo zvečer, in sicer na območju Caliterna v Miljah. Poleg sejemskega dela in okroglih miz je seveda predvidenih še cel kup dejavnosti, začeni s glasbenimi točkami, ki bodo v večernih urah poskrbele za razvedritev prisotnih. Poskrbljeno bo seveda tudi za udeležbo učencev šol vseh stopenj in za poučni izlet po miljski okolici.

Primož Sturman



IZOBRAŽEVANJE - Včeraj slovesno proslavila 20. obletnico delovanja

Podiplomska poslovna šola MIB vse od začetka zasleduje odličnost



Včeraj so v prostorih MIB School of Management na Ferdinandu svečano proslavili dvajsetletnico delovanja

KROMA

Podiplomska poslovna šola MIB school of management je svojo uspešno 20-letnico delovanja obeležila na včerajšnji odlično obiskani svečanosti, katere so se udeležili številni eminentni gostje iz političnega, gospodarskega in akademskega sveta. V nabit polni dvorani palače Ferdinando, kjer sicer domuje ugledna poslovna šola, je kot prvi občinstvo nagovoril generalni direktor šole Claudio Sambri, ki je na kratko orisal glavne etape pri razvoju šole. Go-

vornik je še povedal, da je šola pred dnevi z Občino Trst podpisala konvencijo, na podlagi katere lahko še naslednjih devet let uporablja prostore palače Ferdinando, ob tem pa je Sambri izrazil željo, da bi v tem posloju domovali tudi potem, ko bo veljavnost pogodbe zapadla. Odličnost in edinstvenost šole je nato pohvalil tržaški župan Roberto Dipiazza, ki je predsedniku šole Enricu Tomasu Cucchianiju predal občinsko plaketo, ki jo ponavadi prejmejo

zaslužne osebe ali institucije.

V nadaljevanju sta srečanje oblikovala dva najvidnejša protagonistata poslovne podiplomske šole MIB. Kot prvi je spregovoril predsednik Enrico Tomaso Cucchiani, ki je uvodoma izpostavil, da raje kot v preteklosti zre v prihodnost, pri gradnji katere bi lahko v naslednjih desetletjih konstruktivno sodelovala tudi šola MIB. V nadaljevanju je predsednik podal svojo oceno časa, v katerem se svet sooča z vse več-

jo globalizacijo in vse hitrejšim razvojem tehnologije, dotaknil pa se je tudi krize, ki vlada na različnih svetovnih trgih, med drugimi tudi na italijanskem. Ker gospodarska rast predstavlja edino možnost za izboljšanje življenjskih razmer, se institucije morajo, kot je menil Cucchiani, soočiti z novimi izzivi in iskanjem novih odgovorov, ki bi omilili globalno krizo. Ob tem je govornik izpostavil pomen pričujoče šole, ki s svojo izobraževalno dejavnostjo že leta ustvarja kader, ki je kos ekonomskim spremembam, in pozval institucije, podjetja ter bivše študente, naj se angažirajo pri podpori nove poslovne podiplomske šole MIB.

Zgodbo o uspehu, študijskega programa, kader in vizijo šole MIB school of management je nato orisal njen znanstveni direktor prof. Vladimir Nanut, ki je ob tej priložnosti predstavil tudi publikacijo, s katero so njeni avtorji počastili dvajsetletno delovanje ustanove. Prof. Nanut je v nadaljevanju naštel nekaj vzvodov, ki so prispevali k uspešnemu razvoju te ustanove. Po njegovih besedah naj bi šola vseskozi težila k odličnosti, v okviru katere protagonisti postavljajo storitve na prvo mesto, spodbujajo medsebojno sodelovanje, ki presega meje področij, sektorjev, institucij in držav ter spoštujejo potrebe in želje posameznikov oz. podjetij.

Slavnostno popoldne so oblikovali tudi drugi govorniki, med katerimi velja še posebej izpostaviti poseg rektorja tržaške Univerze Francesca Peronija in pozdrav direktorice Zdrženja za razvoj managementa v Srednji in Vzhodni Evropi - CEEMAN dr. Danice Purg. (sč)

EVRO

1,5498 \$ +0,16

EVROPSKA CENTRALNA BANKA
16. maja 2008

valute	16.05.	15.05.
ameriški dolar	1,5474	1,5439
japonski jen	162,61	162,48
kitajski juan	10,8234	10,8119
ruski rubel	36,9350	36,9008
danska krona	7,4628	7,4626
britanski funt	0,79720	0,79510
švedska krona	9,3220	9,3078
norveška krona	7,8590	7,8440
češka krona	25,040	25,029
švicarski frank	1,6341	1,6310
estonska krona	15,6466	15,6466
madžarski forint	249,66	249,96
poljski zlot	3,4006	3,3991
kanadski dolar	1,5496	1,5407
avstralski dolar	1,6541	1,6558
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	3,6610	3,6671
slovaška krona	31,645	31,720
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,6981	0,6978
braziljski real	2,5733	2,5820
islandska krona	119,77	122,88
turška lira	1,9315	1,9399
hrvaška kuna	7,2524	7,2525

EVROTRŽNE OBRETNOSTNE MERE
16. maja 2008

	1 mesec	3 meseci	6 mesecev	12 mesecev
LIBOR (USD)	2,4975	2,71875	2,94125	3,17625
LIBOR (EUR)	4,37688	4,8575	4,89813	4,985
LIBOR (CHF)	2,345	2,77833	2,88667	3,10167
EURIBOR (EUR)	4,377	4,86	4,899	4,989

ZLATO
(999,99%) za kg
18.581,96 € +428,59

TEČAJNICA LJUBLJANSKE BORZE
16. maja 2008

vrednostni papir	zaključni tečaj v €	spr. v %
BORZNA KOTACIJA - PRVA KOTACIJA		
GOBENJE	35,80	+2,23
INTEREUROPA	31,38	+2,72
KRKA	98,97	+0,17
LUKA KOPER	64,45	+0,51
MERCATOR	264,98	+0,03
MERKUR	-	-
PETROL	688,01	+1,19
TELEKOM SLOVENIJE	252,48	+0,50
BORZNA KOTACIJA - DELNICE		
ACH	63,00	-
AERODROM LJUBLJANA	104,51	+0,11
DELO PRODAJA	-	-
ETOL	-	-
ISKRA AVTOELEKTRIKA	-	-
ISTRABENZ	89,66	+1,83
NOVA KRE. BANKA MARIBOR	30,80	+0,79
MLINOTEST	-	-
KOMPAS MTS	20,08	-0,15
NIKA	-	-
PIVOVARNA LAŠKO	80,96	-0,22
PROBANKA	-	-
SALLUS, LJUBLJANA	-	-
SAVA	443,64	+2,04
TERME ČATEŽ	-	-
ZITO	243,10	+1,15

MILANSKI BORZNI TRG
16. maja 2008

delnica	zaključni tečaj v €	spr. v %
AZA	2,4125	+0,31
ALLEANZA	8,68	-0,29
ATLANTIA	21,41	-0,65
BANCO POPOLARE	13,8	+8,24
BCA MPS	2,29	-0,35
BCA POP MILANO	7,81	+0,89
EDISON	1,594	-1,12
ENEL	7,02	-0,07
ENI	26,65	+2,58
FIAT	15,34	+2,20
FINMECCANICA	19,59	-1,19
FONDIARIA-SAI	25,71	1,15
GENERALI	27,98	-0,14
IFIL	5,5	+2,61
INTESA SAN PAOLO	4,63	-0,58
LOTTOMATICA	18,58	-3,58
LUXOTTICA	18,81	+1,57
MEDIASET	5,95	-1,05
MEDIOBANCA	13,14	-0,45
PARMALAT	1,93	-0,57
PIRELLI e C	0,575	+1,23
SAIPEM	30,00	+0,00
SNAM RETE GAS	4,2975	-0,36
STMICROELECTRONICS	8,345	+0,06
TELECOM ITALIA	1,431	+1,42
TENARIS	18,43	+0,00
TERNA	2,8075	+0,09
UBI BANCA	17,6	+1,16
UNICREDITO	4,7525	-0,76
UNIPOL	2,1275	+0,16

SOD NAFTE
(159 litrov)
126,70 \$ +0,33

IZBRANI BORZNI INDEKSI
16. maja 2008

indeks	zaključni tečaj	sprememba %
SLOVENIJA		
SBI 20, Ljubljana	8.696,11	+0,82
SBITOP, Ljubljana	1.926,94	+0,76
PIX, Ljubljana	6.147,97	+0,66
BIO, Ljubljana	116,92	+0,11
TRG JV EVROPE		
CROBEX, Zagreb	4.114,64	+0,09
BIRS, Banjaluka	1.907,26	-
FIRS, Banjaluka	4.114,78	-
Belex 15, Beograd	1.862,90	+0,22
SRX, Beograd	1.002,61	+0,96
BIFX, Sarajevo	4.574,17	+1,46
NEX 20, Podgorica	23.564,70	-1,25
MBI 10, Skopje	5.868,20	+1,16
DRUGI TRGI		
Dow Jones, New York	12.928,18	-0,50
Nasdaq 100	2.017,17	-0,70
S&P 500, New York	1.418,28	-0,37
MSCI World, New York	1.545,57	+0,31
DAX 30, Frankfurt	7.156,55	+1,07
FTSE 100, London	6.304,30	+0,58
CAC 40, Pariz	5.057,51	+0,04
ATX, Dunaj	4.410,70	+0,18
PX, Praga	1.668,4	+0,80
EUROSTOXX 50	3.854,86	+0,07
Nikkei, Tokio	14.251,74	+0,94
STI, Singapur	3.207,43	+0,28
Hang Seng, Hongkong	25.513,71	-0,08
Composite, Šanghaj	3.637,32	+0,55
Sensex, Mubaj	-	-



VIDEM - Boris Pahor z mladimi gosti festivala Vicino/lontano

Dijaki prisluhnili pripovedi o grozotah fašizma in taborišč

Slovenski tržaški pisatelj opozoril tudi na izreden pomen ohranjanja jezikovnih tradicij

VIDEM - Pod nabito polnim šotorom, ki so ga organizatorji nameslili na osrednjem mestnem trgu, je bilo včeraj dopoldne - v okviru 4. izdabe videmskega festivala »Vicino lontano,« ki je namenjen srečanjem, razstavam in predstavam, cilj katerih so »razmišljanja in soočanja kultur v globaliziranem svetu« - na sporedu srečanje s pisateljem Borisom Pahorjem. Avtorju, ki zadnje čase doživlja s strani italijanskih medijev in javnosti zelo velik uspeh, so tokrat prisluhnili dijaki višjih in nižjih srednjih sol.

Še pred uradnim začetkom srečanja so mladi, z italijansko izdajo Nekropole v rokah, povpraševali 95-letnega avtorja za avtoogram. Sledil je pričetek sporeda. Odbornik videmske Občine Kristian Franzil je Pahorju, kateremu so ponudili mesto na nad vse udobnem festivalnem kavču fuk-sija barve, podelil priznanje. Ob njem, literarni zvezdi, je sedel novinar Alessandro Mezzena Lona, ki je v svojem uvodno-predstavitvenem posegu omenil, da je objava Nekropole v italijanskem jeziku pripomogla k odpravi »dvojne potlačitve:« v italijansko kolektivno zavest naj bi bilo končno sprejeto dejstvo, da nima Trst le italijanske, pač pa, ob drugih, tudi slovensko dušo, »na katero moramo biti ponosni in jo ceniti.« Poleg tega so z opisom dogajanja v koncentracijskih taboriščih bralci lahko spoznali, da niso v le-teh umirali le Židje pač pa tudi številni politični deportiranci. Mezzena Lona je v nadaljevanju, med omembo požiga Narodne-

ga doma, občuteno dejal, da se ob ruševinah Narodnega doma ljudje niso zgražali nad tem kar se je zgodilo, in izpostavil, da je temu botrovalo zmotno prepričanje o ogroženosti italijanske večine s strani slovenske manjšine.

Sledilo je enourno neprekinjeno Pahorjevo izvajanje. Kandidat za Nobelovo nagrado za literaturo je omenil grozote, ki jih je fašizem prizadejal slovenskemu in hrvaškemu prebivalstvu v Julijski krajini. Sledil je podroben opis tega, kar je kot politični deportiranec doživljal v Dachau, Buchenwaldu, Dori, Natzweilerju in Begen-Belsnu. Dejal je, da je bilo v koncentracijskih taboriščih za preživetje potrebno imeti srečo. Množica dijakov ga je veskozi pozorno poslušala. Spomnil je, da je ob 6 milijonih Židov, v koncentracijskih taboriščih umrlo 4 milijone političnih deportirancev in drugi. Omenil je tudi Rab, Rižarno in »najslabše naciste-Avstrijce«.

Kaj pa povratek ob koncu vojne v vsakdanje življenje? »Mnogi taboriščniki so napravili samomor.« Ko je pisatelj spregovoril o povojni ljubezni - »edinem načinu za jutrišnje življenje« - v francoskem sanatorju, je s strani poslušalcev požel prvi aplavz. »Krščanstvo pravi, da moramo ljubiti tudi sovražnika, a to velja samo za svetnike. Resnici na ljubo nimamo kaj odgovoriti, ko nas budisti vprašajo in opozorijo na to, kar je krščanska kulturna tradicija proizvedla v teku zgodovine in pa za časa fašizma v Italiji

Boris Pahor je s svojim živahnim nastopom vzbudil izredno zanimanje pri res številni mladi publiki

BUMBACA, NM



in Španiji (katolicizem), v dobi nacizma v Nemčiji (katolicizem in protestantizem) ter v sovjetski Rusiji (pravoslavlje).« V končnici svojega nastopa se je, izhajajoč iz totalitarizmov, ki niso spoštovali človekovega dostojanstva in telesa, zavezal za spoštovanje le-tega v sodobni družbi ter se iz svojega socialdemokratskega prepričanja kritično obregnil ob premoč kapitala v svetu, v kakršnem nam je dano živeti.

V zaključku je Pahor govoril tudi o pomenu ohranjanja lastnih jezikovnih tradicij ter dejal, da so danes pri nas razseljenci tisti, ki prihajajo s trebuhom za kruhom iz Afrike in se morajo v Evropi odpovedati svoji istovetnosti ter postati Francozi, Nemci, Italijani, itd. »Morate biti zvesti samim sebi,« je velel dijakom in jim v s tem v zvezi citiral Danteja. Tržaški pisatelj je nazadnje odgovoril na vprašanje dijaka, ki ga je vprašal, kaj kot bivši taboriščnik meni o nasilju, do katerega je pred nedavnim prišlo v Veroni.

Slavnemu gostu se je v slovenski javnosti zahvalila »za vse, kar je povedal v oddaji pri Fazioiu« beneška Slovenka. Festival »Vicino lontano« bo danes in jutri obravnaval še druge problematike, ki zadevajo zgodovino z območij italijanske vzhodne meje. (M.Caharija)

ZAVOD 25. JUNIJ Shod za pravično mejo s Hrvaško čez teden dni

LJUBLJANA - Zavod 25. junij je včeraj sporočil, da bo tretji shod za pravično mejo s Hrvaško v Sečovljah pripravil v soboto, 24. maja. Shod, ki bi sicer moral po prvotnih načrtih potekati danes, a so ga v četrtek zaradi neizdaje dovoljenja preložili, so včeraj v Piranu že pripravili. Zagotovili so tudi, da bo zavod, če bodo odstranjena cvetlična korita na poti do domačije Joška Jorasa in spremenjena slovenska izhodišča za morebitno razsojanje v mejnem sporu s Hrvaško pred mednarodnim sodiščem, prekinil vse aktivnosti v zvezi s slovensko-hrvaško mejo do parlamentarnih volitev.

Kot so še zapisali, so prijavo za shod 24. maja z vsemi potrebnimi soglasji vložili včeraj, torej osem dni pred predvidenim shodom. V zvezi s četrtkovo prepovedjo shoda to soboto s strani Upravne enote Piran, pa so v zavodu še enkrat poudarili, da je bila prepoved izdana v nasprotju z 11. členom zakona o javnih zbiranjih, ki v poglavju "dolžnosti prijave" govori o tem, da mora organizator shod prijaviti najmanj tri dni pred dnem shoda. (STA)

Jutri na STV RAI slovenski dokumentarec Delitve

TRST - Jutri ob 20.50 bo na STV RAI v mesečni rubriki Slovenski film na sporedu dokumentarni film Delitve iz leta 2003, katerega avtor in režiser je Miran Zupanič. V njem je prikazal usodo mnogih slovenskih družin, ki so tako s Primorske kot tudi iz drugih slovenskih dežel, v času med obema vojnama odšli v Makedonijo, kjer so jim v okolici reke Vardar ponudili v obdelovanje velike površine zemlje. Miran Zupanič je s posrečeno roko na filmski trak zbral pričevanja nekaterih izseljencev, ki so to doživeli še kot otroci.

Pred predvajanjem filma bo na sporedu krajši pogovor s samim režiserjem Miranom Zupaničem. Naj omenimo, da je Zupanič na lanskem 10. Festivalu slovenskega filma v Portorožu z dokumentarcem Otroci s Petrička prejeli nagrado za najboljši film. Ponovitev rubrike Slovenski film bo v četrtek, 22. maja, po TV dnevniku.

Po slovenski TV o kmetijstvu na Tržaškem, Goriškem in Videmskem

LJUBLJANA - V oddaji Ljudje in zemlja na slovenski nacionalni TV bodo jutri na prvem programu ob 12. uri (ponovitev v ponedeljek, 19.5. ob 12.00 in na TV Koper v nedeljo, 25.5. ob 18. uri) predstavili utrip kmetijstva v tržaški, goriški in videmski pokrajini, kjer so nosilci dejavnosti, slovenski kmetje. Na Tržaškem so obiskali vinogradniškovinarsko in oljgarsko dejavnost družine Parovel iz Boljunca in okušali dobrote v osmici Stanka Miliča v Zgoniku. Tudi pri Vidaličevih iz Bazovice se je dejavnost predelave mleka v narezljivejši izdelke dobro prijela med kupci. V Rubijah nastaja grad lastnika Venceslava Černica, ki bo osnova širitvi vinogradniške dejavnosti in hkrati mesto za trženje vina. Agroturizem je za Korsičeve iz Jazbin čedalje pomembnejši vir prihodkov. Oljkarstvo in vinogradništvo sta glavni dejavnosti kmetije Komjanc iz Jazbin. V Benečiji so v sadovnjaku Bepija Martinčiča ugotovljali, da jablanam letos dobro kaže. Slabše je pri Cotijevih iz Čedrona, kjer predelava medu iz leta v leto pada. Trenutno pridelujejo 8 ton medu. Predstavili bodo tudi ponudbo gostilne Sale e pepe v Srednjem. Oddajo v dolžini 50 minut so pripravili urednik in novinar Vlado Ostrouška, snemalca Angel Vidmar, Niko Čadež, tonska tehnika Branko Majer, Emil Grbec in tajnica oddaje Danila Bajc.



KORZIKA - Pogoji za delo na gori San Pietro ekstremni

Težave slovenske ekipe pri čiščenju območja, kjer je leta 1981 strmoglavilo letalo Adrie-Airways

AJACCIO - Pogoji za delo so izjemno nevarni, celo ekstremni, pobočja gore so izredno strma, razbitine pa so raztresene po velikih površinah, je za STA povedal vodja operacije asanacije gore San Pietro na Korziki. Ostanke letala je dvakrat več, kot so predvidevali, kljub temu pa načrtujejo, da bo operacija končana v predvidenem roku, je še dejal.

Kot je povedal vodja operacije Bojan Kopač iz uprave za zaščito in reševanje, so do včeraj na delovišču 3, kjer od njih razbitine prevzema lokalna komunalna služba, s helikopterjem v 18 vrečah prepeljali skupno 5320 kilogramov kosov, med njimi štiri večje kose. Na prizorišču samem pa je po njegovih besedah za odvoz pripravljenega še več kot osem ton materiala, tako da so skupaj zbrali skoraj 13 ton.

Kot je poudaril, so pogoji za delo izjemno nevarni, celo ekstremni. Pobočja gore so izredno strma, razbitine letala pa so raztresene po velikih površinah, je dejal. "Predvsem pa je nevarno, ko na helikopter zapenjamo vreče z materialom, saj rotor helikopterja s svojo močjo ustvarja razmere, ki dvigajo manjše kose, ti pa so lahko izjemno nevarni," je pojasnil Kopač.

Zato so se po njegovih besedah tudi odločili, da najprej začnejo s čiščenjem v bližini pristajalnega mesta helikopterja. Zgornji del območja je tako že pospravljen, a zdaj bodo razmere vsak dan bolj težavne. Oddaljenost

ostankov letala bo namreč bistveno večja in treba jih bo prenesti do zbirnega mesta, je pojasnil vodja projekta.

Po besedah Kopača reševalce v drugih sodelujočih ne ovirajo toliko občasne kratke plohe, ki so za tisto območje običajne, pač pa dolgotrajnejši nalivi, ki so jim bili priča v ponedeljek in torek. V torek ravno zaradi takšnega vremena ni bilo mogoče oditi v goro in odločili so se, da bodo delo opravili danes, ko bi bili sicer dela prosti.

Večjih poškodb reševalcev in drugih sodelujočih po Kopačevih trditvah ni bilo. Prišlo je edino do manj-



Ostanki strmoglavljene letala na Korziki

šega zdrsa na skali, vendar zdravniška oskrba ni bila potrebna. Večkrat pa pride do manjših ureznin ali odrgnin, predvsem zaradi trnja. Zaradi bujne vegetacije morajo reševalci in ostali sodelujoči mnogo grmičevja tudi posekati, je dodal.

Kopač je še izpostavil, da so ob pospravljanju ostankov letala ugotovili, da je razbitin precej več, kot je bilo prvotno predvideno. Kot je dejal, so si v februarju strokovna komisija in predstavniki Adrie Airways ogledali območje, uprava za zaščito in reševanje pa je na osnovi strokovnega mnenja ocenila, da je ostankov med 15 in 20 tonami.

Na osnovi tega so po njegovih besedah načrtovali rok, v katerem bo delo končano, in število ljudi, ki jih potrebujejo. Ko pa so začeli razbitine odstranjevati, so ugotovili, da je tega materiala med 30 in 40 tonami, je še dodal vodja operacije Kopač. Skupina strokovnjakov je na Korziko sicer odpotovala 11. maja z namenom asanacije kraja nesreče letala Inex-Adrie, ki se je zgodila leta 1981, ko je letalo treščilo v goro San Pietro. Čiščenje območja nesreče, zbiranje letalskih razbitin in drugih ostankov nesreče naj bi potekalo do konca maja. Načrt za asanacijo je vlada sprejela v začetku aprila.

Letalska nesreča, v kateri je umrlo vseh 180 potnikov in članov posadke, se je zgodila 1. decembra 1981. (STA)



ŠTIRIDESET LET ZVEZE SLOVESNIKH IZSELJENCEV IZ FURLANIJE JULIJSKE

Z domovi



Beneški rudarji v Belgiji (1958)



V Argentini (1950)



Sezonci iz Benečije v opekarni v Mariboru (1912)

»Novo« sezonsvo v 19. stoletju

V 19. stoletju je nastopila nova faza v izseljevanju iz hribovitih predelov Furlanije in celotnega vzhodnega alpskega loka, ki je postala znana kot »novo« sezonsvo. Za razliko od prejšnjega obdobja, je sedaj pojav postal množičen. Tradicionalnim popotnim poklicem so se pridružili novi, predvsem gradbeniški, od specializiranih (npr. zidarjev, kamnosekov, dekoratorjev, pleskarjev, dekoratorjev) do najpreprostejših (strežajev, kopačev, delavcev v opekarnah in raznih težakov). Ta premik je bil povezan z razrastjo trga delovne sile, ki sta ga v teku 19. stoletja spodbudila razvoj industrije in mest ter razmah javnega in zasebnega gradbeništva. »Novo« sezonsvo se je tudi časovno premaknilo iz zimskih mesecev na čas od zgodnje pomladi do pozne jeseni. Množičnost je spodbujal zadovoljiv zaslužek, ki je bil razmeroma lažji od napornega kmetovanja v hribovitem svetu, kjer zaradi strmih uporaba vprežne in tovrne živine ni bila mogoča in je vse delo slonelo izključno na človeških plečih.

V Reziji je tako v drugi polovici 19. stoletja opravljalo poklice ali dejavnosti izven doline, največ po srednji Evropi, nad 80 % aktivnega moškega prebivalstva. Del se je ukvarjal z zidarstvom in drugimi poklici ter težaškimi deli v gradbeništvu, pomemben del se je zaposloval tudi v opekarnah, vključno z ženskami in otroci, ki so proti koncu stoletja vse pogostejše sledili moškim na poti izseljevanja. Dober del Rezijanov pa je ostajal še vedno vezan na tradicionalne poklice, zlasti na krošnjarjenje in na brusaško obrt, zaradi česar se je rezijansko sezonsvo oziroma začasno izseljevanje razlikovalo od furlanskega, v katerem so daleč prevladovali delavski poklici. Rezijanske obrtnike in trgovce, bodisi popotnike kot že trajneje naseljene, med katerimi tudi premožne veletrgovce z južnim sadjem, najdemo v desetletjih pred prvo svetovno vojno po vseh pomembnejši središčih Avstro-Ogrske, od Trsta in Reke, do Dunaja, Gradca, Prage, Bratislave.

Iz Nadiških in Terskih dolin so od sredine 19. stoletja moški odhajali na sezonsko delo na »gajzinpon«, kot je udomačeno zvenel nemški izraz »zur Eisenbahn«, se pravi na gradnjo in naposled vzdrževanje železniških prog po Avstriji in Nemčiji. Nekateri so se zaposlovali v opekarnah in v gradbenih poklicih. Čeprav so trgovski posli s kolportažo svetih podob iz Remondinjevih tiskarn že zdavnaj prenehali, so se mnogi še vedno ukvarjali tudi z »guziranjem«. Med njimi tudi krošnjarja Rutar in Primož iz Dreke, ki sta svojo kramo ponujala vse dol do vzhodja Kavkaza, kjer sta v Vladikavkazu kupila obsežno posest in ustanovila znamenito beneškoslovensko agrarno ter obrtno kolonijo Italijanski hutor. Vse pogostejši pa je postal tudi pojav dikel, to je deklet in žena, ki so odhajale službovat k mestnim družinam, da so si prislužile za poroko oziroma da so pripomogle k vzdrževanju družine.

»Etnični faktor«

Sicer je bilo v Benečiji v tej fazi sezonsko izseljevanje občutno manj obsežno kot drugod

v Furlaniji. Medtem ko se je iz Furlanije izseljevalo letno povprečno 14 % prebivalstva, jih je iz špeterskega okraja odhajalo le dobre 4 %. Ta relativna neizrazitost je pritegnila pozornost proučevalcev emigrantske problematike, ki so takrat spremljali vsesplošen selitveni pojav z vidika gospodarske politike in družbenih posegov, ki jih je terjal od državnih oblasti in krajevnih uprav. Eden največjih italijanskih geografov Francesco Musoni, po materi Benečan, je na začetku 20. stoletja, najbrž tudi opirajoč se na svoje intimistično doživljanje Benečije, razlagal to »anomalijo« s teorijo o »etničnem faktorju«. Vzroke je namreč iskal v značaju slovenskega človeka, ki naj bi bil navezan na družino, dom in še tako skromno grudo. Ljubil naj bi vaško življenje in se v svoji nedozvetnosti za novote ter zaradi pomanjkanja pustolovskega duha raje odpovedal stiku s širnim svetom, tudi za ceno revnejšega življenja. Teza, ki jo je sočasno vsaj nekoliko izpodbil Evgen Blankin, s tem, da je poleg relativno radodarnega pustolovskega duha raje odpovedal stiku s širnim svetom, tudi za ceno revnejšega življenja. Teza, ki jo je sočasno vsaj nekoliko izpodbil Evgen Blankin, s tem, da je poleg relativno radodarnega pustolovskega duha raje odpovedal stiku s širnim svetom, tudi za ceno revnejšega življenja. Teza, ki jo je sočasno vsaj nekoliko izpodbil Evgen Blankin, s tem, da je poleg relativno radodarnega pustolovskega duha raje odpovedal stiku s širnim svetom, tudi za ceno revnejšega življenja. Teza, ki jo je sočasno vsaj nekoliko izpodbil Evgen Blankin, s tem, da je poleg relativno radodarnega pustolovskega duha raje odpovedal stiku s širnim svetom, tudi za ceno revnejšega življenja.

V prvem desetletju 20. stoletja se je namreč letno izseljevanje v špeterskem okraju dvignilo nad 12 % vsega prebivalstva in v nekaterih občinah preselilo 22 %. S tem je Benečija prodrla v sam vrh najizrazitejših izseljenjskih območij v severovzhodni Italiji. Zanimivo je, da so taki množičnosti botrovali ne samo kontinentalni, pač pa tudi čezoceanski tokovi, usmerjeni v Združene države Amerike. Za razliko Furlanije, ki jo je od sredine 70. let 19. stoletja zajelo tudi odseljevanje v Argentino, Brazilijo in druge južnoameriške države, je bil to edini primer tako množičnega odhajanja v Severno Ameriko in je ponovno izstopal kot svojstven beneškoslovenski pojav. Začel se je proti koncu 19. stoletja, ko je manjša skupina odšla delat v mesto Nanaimo v British Columbiju blizu tihoceanske meje med ZDA in Kanado. Vzplamtelo pa je od leta 1903 dalje do vstopa Italije v prvo svetovno vojno in se nadaljevalo še v 20. letih. Tokovi so bili usmerjeni v industrijska in rudarska središča ZDA, v prvi vrsti v Pennsilvanijo, Indiano, Illinois in Washington, kjer so se zlasti v Chicagu, Clevelandu in Indiani oblikovale kar številčne beneškoslovenske kolonije. V registrih priseljencev, ki so jih ameriške oblasti sestavljale ob vstopu v državo na otoku Ellis Island v New Yorku, je v omejenem časovnem loku zabeleženih okrog 2.500 prihodov iz Beneške Slovenije. Velika večina priseljencev je bila moških, od katerih so se mnogi po nekajletnem bivanju vračali z zaslužkom domov in se pogosto ponovno podajali na



V belgijskih premogovnikih (1950)

IJSKE KRAJINE

no v srcih

nekajletno delo v Ameriko, del pa se jih je trajno naselil na ameriških tleh in za sabo poklical ženo, otroke ali zaročenko. V okviru teh kolonij je bilo ustanovljeno tudi prvo benečansko društvo.

Trajno izseljevanje in njegove demografske posledice

Prva svetovna vojna je prekinila bodisi tradicionalne bodisi novejšje selitvene tokove, po njej pa so se zaradi geopolitičnega preoblikovanja Evrope ter preustroja mednarodnih gospodarskih razmer začeli izseljenski procesi korenito spreminjati. Trgovcem, brusarjem, kot tudi zidarjem in drugim gradbenim delavcem je postalo nekdanje srednjeevropsko delovno tržišče težje dostopno in gospodarsko manj hvalježno. Delavski tokovi so se sprva preusmerili proti Zahodni Evropi, zlasti v Belgijo, Francijo in Luksemburg, delno tudi v Južno Ameriko, z nastopom fašistične politike omejevanja odhajanja v inozemstvo konec 20. let pa so se obrnili v notranjost italijanske države, delno v italijanske kolonije v Afriki, v 30. letih v skladu z italijansko-nemškimi prijateljstvom pa tudi v Nemčijo. Druga pomembna novost je bila v tem, da je izseljenski pojav izgubljal sezonski oziroma začasni značaj in se spreminjal v dolgoročno ali celo trajno odselitev. S tem se je začel proces zapuščanja dolin, ki se je sicer skladal s takratnim vsesplošnim začetkom odliva hribovskega prebivalstva proti mestom in raznim gospodarskim središčem.

Prebivalstvo Rezije je tako med leti 1911 in 1936 padlo od skoraj 4.700 na manj kot 3.000 oseb, to je za 45 %, v Benečiji pa je bil demografski padec v istem obdobju manj izrazit in je znašal okrog 12 %. Zato pa je demografsko nazadovanje postalo malodane dramatično po drugi svetovni vojni. V razdobju 1951–1984 je število prebivalstva v okrožju Špetra Slovenov upadlo od dobrih 16.000 na 7.700, ali za 52 %, v Reziji pa v letih 1951–1981 za več kot 54 %. Odtlej je pojemanje števila prebivalstva manj izrazito, a se še vedno nezadržno nadaljuje.

Ta situacija je bila rezultat množičnega zapuščanja dolin, ki je bilo posebno intenzivno v 60. letih, in pa spremenjene demografske strukture, ki je z odhodom mladih generacij izgubila potrebni reproduktivni potencial. Tako dramatični izseljenski procesi se uokvirjajo v pospešeno spreminjanje širših družbenih in gospodarskih razmer s preustrojem zaposlitvenih možnosti na italijanskem in na širšem evropskem delovnem tržišču ter z uveljavljanjem novih življenjskih standardov. Hribovita območja so za tem hitrim razvojem zaostajala in zato doživljala stopnjevanje emigracije. Ta se je usmerjala najprej proti evropskim državam, zlasti v Belgijo, Francijo, Luksemburg, Švico in Zahodno Nemčijo, in v čezoceanske dežele, najdeč v Argentino, Venezuelo, Brazilijo, Kanado in Avstralijo. Te države so v desetletjih po drugi vojni v okviru svojih gospodarskih politik privabljevale najrazličnejše poklicne profile kot tudi nekvalificirano moško in žensko delavstvo iz tujine, ki je odigralo pomembno vlogo pri njihovi gospodarski rasti. Kasneje, ko je industrializacija in modernizacija začela hitro na-

predovati tudi v Italiji in se razširila na njena severovzhodna območja, so se izseljenski tokovi usmerili proti regionalnim in drugim severnoitalijanskim gospodarskim središčem. Ta proces je pospešila popotresna obnova, ki je spodbudila tudi povratek dela izseljencev iz drugih držav.

Izseljevanje in politika

Kot še drugod po Italiji je tudi v Furlaniji v povojnem obdobju bilo izseljevanje deležno pozitivnih vladnih posegov kot sredstvo gospodarske politike za reševanje kriznih družbenih razmer. Naj omenimo samo dvostranske pogodbe, ki jih je Italija v prvih povojnih letih sklenila z Belgijo in Francijo za »izvažanje« delovne sile, ki sta jo ti državi nujno potrebovali za zagon rudarske proizvodnje in uresničitev energetskih planov. Italija pa se je soočala z močno brezposelnostjo, ki jo je blažila z dobro organizirano izseljensko politiko. Tudi v Benečiji so takrat delovali zaposlovalni uradi, ki so rekrutirali in množično odposiljali delavce v tujino. Čez leta se je izkazalo, da je v skladu s tajnimi klavzulami dvostranskih pogodb v zameno za vsakega izseljenca Italija dobivala določeno količino premoga, kar je bilo za desetisoče izseljencev žalitev, saj jih je lastna država obravnavala in dobesedno izmenjevala kot preprosto gospodarsko blago.

V Benečiji pa je politika odigrala še bolj nečastno vlogo. Če je bil množični odliv prebivalstva v povojnih desetletjih del procesa, ki je zajel vsa italijanska hribovita območja, je v Benečiji pojav zadobil neprimeren večji obseg kot drugod. Temu niso botrovale le »naravne« družbeno-gospodarske razmere, ampak tudi prefinjena državna politika, ki je iz ideoloških in nacionalističnih interesov načrtno spodbujala involucijo prostora. Prek neustreznega urbanističnega planiranja, z omejitvami, povezanimi z vojaškimi služnostmi, in drugimi upravni prijemmi je onemogočila izkoriščanje agrarnih in drugih gospodarskih zmogljivosti Benečije in še dodatno spodbudila trajno izseljevanje. Cilj pa je bil kolikor mogoče ošibiti slovensko narodno skupnost tega območja in ji spodkopati temelje za obstoj. Vse to v okviru nacionalnega utrjevanja vzhodne italijanske meje, v katerem si je Italija prizadevala vse od 1866. leta in paradoksalno dosegla največje uspehe v času razcveta demokracije. Ne smemo pozabiti, da je k takemu rezultatu poleg gospodarske politike in nacionalistične propagande prispevalo tudi nacionalistično ustrahovanje prebivalstva s strani podtalnih dejavnikov, ki so delovali v sklopu zahodnih obrambnih sistemov proti komunistični nevarnosti in so svojo vlogo zlorabili v raznarodovalne namene.

Zveza izseljencev in njena vloga

Močna pospešitev izseljevanja je vsekar sprožila reakcijo na družbeno-gospodarsko propadanje in odmiranje Beneške Slovenije. Hkrati je v ljudeh okrepila zavest o etnični oziroma narodni pripadnosti tega območja in

spodbudila prizadevanja za prepoved te deželice kot svojstvene sestavine slovenske skupnosti v Italiji in širše slovenske stvarnosti. Pri tem so pomembno vlogo odigrali prav izseljenci, ki so tudi prek izkušnje v tujini jasno zaznali kulturne značilnosti in specifične probleme Benečije ter beneškoslovenske družbe. Z delom in življenjem na tujem so se krepili tudi znanje, samozavest, vera in lastne zmogljivosti, čut pripadnosti in dolžnosti do skupnosti doma in v izseljenstvu. Z vsem tem so povezana prizadevanja izseljencev za samostojno organizirano družbeno in kulturno delo, ki so leta 1968 pripeljala do nastanka Zveze beneških izseljencev. Ustanovljena je bila v mestecu Orbe, v frankofonskem kantonu Vaud na jugozahodu švicarske konfederacije, kjer si je tisti čas služila kruh številna skupina beneških rojakov. Že od samega začetka je vzpostavila tesne stike s slovenskimi organizacijami v Benečiji, Trstu in Gorici in izseljence vključila v institucionalno delovanje za enotno uveljavljanje slovenske narodne skupnosti v Italiji. V prvi fazi je, med drugim tudi prek svojega glasila Emigrant, skrbel za stike med izseljenskimi skupnostmi in izvornimi kraji, prizadevala si je za ustavitev izseljevanja, za ureditev socialnega položaja in drugih potreb izseljencev in njihovih družin. Po potresu leta 1976, ki je močno prizadel tudi Benečijo, so bili mnogi izseljenci in njihova Zveza tesno vpeti v proces obnovitve, ki je postal tudi izhodišče bodočega družbenega in kulturnega razvoja tega dela slovenske stvarnosti v Italiji. V tej fazi se je izseljenska organizacija tudi preselila v Čedad, od koder še danes kot sestavni del slovenske institucionalne strukture služi izseljenskimi skupnostim in včlanjenim društvom v Evropi, Severni in Južni Ameriki in Avstraliji.

Zveza izseljencev se je na začetku 90. let preoblikovala iz beneškoslovenske v deželno organizacijo in je kot taka postala uradna referenčna organizacija za izseljenstvo slovenske narodne skupnosti pri Deželi Furlaniji Julijski krajini. Od takrat se je tudi njeno ime spremenilo iz Zveze beneških v Zvezo slovenskih izseljencev, ki mu je bilo pred leti dodano še Slovenci po svetu. Ta pripis zaznamuje zgodovinsko spremembo ne toliko v poslanstvu kot v vsebinski vlogi organizacije, ki je nujna posledica spremenjenih razmer in potreb izseljenstva. Današnji izzivi v odnosu do izseljenskih skupnosti so namreč bistveno drugačni od tistih izpred dvajsetih ali tridesetih let, ko so bili selitveni procesi v polnem teku. Danes se organizirano delovanje na tem področju sooča z vprašanjem generacij, ki niso doživele izkoreninjenja iz naših krajev, ker so rojene v krajih priseljevanja njihovih staršev in jim je torej tujina domovina. Zato pa se njihov odnos do »starega kraja« njihovih staršev ali dedov ni spremenil. Nasprotno, čut do korenin in potreba po poznavanju izvornih krajev ostajata živa in sta vredna posebne pozornosti. Vloga Zveze je zato danes vse bolj v iskanju primernih načinov za vzpodbujanje obojestranskega zanimanja in ohranjanje družbenih, kulturnih in drugih vezi med tukajšnjim prostorom in skupnostmi v svetu, ki iz njega izhajajo.

Aleksej Kalc



Prvi predsednik Marko Petrič, ob njem Nadja Kriščak



Beneška poroka v ZDA (okrog 1930)



Prvi na levi zgoraj sedi Dino Del Medico, nekdanji predsednik (1972)



Skupina »avstralskih« Benečanov



POLITIKA - Prvo srečanje med voditeljema pozicije in opozicije

Berlusconi in Veltroni: Čim prej izpeljati institucionalne reforme

Različni pogledi na socialne zadeve, RAI in Alitalia - Kritični odzivi radikalne levice zaradi volilnega zakona

»Italija nujno potrebuje institucionalne reforme in te morata skupno izpeljati pozicija in opozicija. To stališče bi zagovarjal, če bi bil na vladi, in isto stališče zagovarjam zdaj, ko sem v opoziciji. Pravila igre morajo biti skupna.« Tako je povedal generalni sekretar Demokratske stranke Walter Veltroni na tiskovni konferenci, ki jo je priredil takoj potem, ko se je včeraj opoldne srečal s predsednikom vlade Silviom Berlusconiem v Palači Chigi.

Šlo je za prvo srečanje med voditeljema vlade in glavne stranke opozicije, ki naj bi odprlo novo fazo dialoga o. korektnjšega soočanja v italijanski politiki. Trajalo je 40 minut. Veltroni je ocenil, da je bilo plodno, in je podobno kot Berlusconi pred nekaj dnevi izrazil pričakovanje, da bodo takšni sestanki postali periodični.

Kot rečeno, so bile v središču pogovora institucionalne reforme. Sogovornika sta soglašala, da se jih je treba lotiti takoj. Strinjala sta se tudi o izhodišču. Le-to naj bi predstavljalo besedilo, ki ga je v prejšnji zakonodajni dobi pripravil predsednik komisije za ustavno vprašanje Luciano Violante, se pravi predstavnik Demokratske stranke, ki se je ob zadnjih volitvah umaknil iz aktivne vsedržavne politike.

Toda Berlusconi in Veltroni sta se dotaknila tudi drugih zadev. Voditelj Demokratske stranke je izrazil pričakovanje, da bo vlada čim prej v parlamentu odgovorila na najbolj pereče socialne izzive. »Berlusconija sem opozoril, da obstaja pereča zadeva življenjskih razmer Italijanov, zlasti nestalno zaposlenih, družin in upokoencev«, je dejal. Tudi zaradi tega je Veltroni na vprašanje, kaj misli o ukinitvi davka ICI na prvo stanovanje, odgovoril: »Če obstaja finančna razpoložljivost, potem bi jo morali najprej uporabiti za zvišanje delavskih plač, kar zame predstavlja prioriteto«.

Sogovornika sta se pomudila pri vprašanju imenovanja novega vodstva RAI. Veltroni je menil, da je treba spremeniti zakonodajo, ki ureja to področje, in sicer v tem smislu, da bi se politične stranke umaknile iz državne radiotelevizije. Šele potem naj bi se zamenjalo vodstvo.

Glede Alitalie je Veltroni dejal, da imata vlada in Demokratska stranka zelo drugačni viziji. Po njegovem je bila napaka zavrniti ponudbo Air France-KLM.

Na srečanju je bil govor tudi o zunanji politiki. Veltroni je zaželel, da bi se na tem področju vlada in opozicija kolikor mogoče strinjali, češ da bi bilo to v skupno korist. Sogovornika sta se naposled bežno dotaknila še volilnega zakona za Evropski parlament. Veltroni je dejal, da se ni

strinjal s predlogom, po katerem naj bi vnesli 5-odstotni volilni prag. »To bi onemogočilo vstop pomembnim silam, ki so izpadle iz italijanskega parlamenta«, je dejal. Po njegovem bi bil sprejemljiv 3-odstoten volilni prag.

Prav ta zadeva je sprožila nekatere polemične odzive iz vrst bivše Mavrične levice. »Priče smo napadu na demokracijo«, je dejal bivši sekretar SKP Franco Giordano. Nekdanja načelnica parlamentarcev SIK Manuela Palmeri pa je pristavila, da »barantanje med Veltronijem in Berlusconiem meji na državni udar«.

Kaj pa Berlusconi? Srečanja z Veltronijem ni hotel komentirati v živo, saj naj bi po novem s časnikarji komuniciral le v »institucionalnem okviru«. Zvečer je predsedstvo vlade objavilo tiskovno poročilo, v katerem je rečeno, da je bilo srečanje konstruktivno in da se je odvijalo v priskrbnem vzdušju. Predsednik vlade upa, da se bodo takšna srečanja redno vrstila, in poudarja, da bi jih nikakor ne smeli razumeti v smislu zabrisavanja različnih vlog, ki jih imata večina in opozicija.



Berlusconi in Veltroni to sredo v poslanski zbornici

ANSA

BRUSELJ - Romi in zapiranje državne meje

EU opozarja italijansko vlado: Schengna ne bomo spreminjali!

BRUSELJ - Schengenski sporazum je učinkovit in ga ne gre spreminjati. Evropska unija odločno zavrže stališče novega italijanskega zunanjega ministra Franca Frattinija, ki je namignil na možnost, da bi Italija v nekaterih primerih samovoljno ukinita schengenski sporazum o prostem prehodu ljudi in blaga. Šef rimske diplomacije se je nanašal na Rome, ki so v glavnem romunski državljani in ki so v teh dneh pod udarom in vsakovrstnimi pritiski zlasti na območju Neaplja.

Italija se je prav zaradi Romov in priseljencev na sploh znašla v precejšnjih težavah na mednarodni ravni. Španska vlada s podpredsednico Mario Tereso Fernandez de la Vega tako obtožuje Rim, da izvaja rasistično politiko, oglasil se je tudi libijski voditelj Gaddafi z obtožbo, da Italija vse bolj nasilno preprečuje Afričanom dostop do lastnih obal.

Skratka, kar nekaj težav za Berlusconijevo vlado, ki pripravlja izredne ukrepe za Rome in priseljence, ki nezakonito živijo v Italiji. Predsednik republike Giorgio Napolitano je dal vedeti, da ne bo podpisal dekreta, če slednji ne bo v skladu z ustavnimi načeli. Oglasil se je tudi notranji minister Roberto Maroni, ki je zanimal, da nova vlada izvaja "lov na tujce", in zagotovil, da Italija ne bo kršila pravic priseljencev, vključno Romov.



Romi so v Neaplju pod zelo hudim pritiskom

ANSA

ITALIJANSKO DOGAJANJE V ZRCALU TUJIH MEDIJEV

Los Angeles Times: Italija postaja zgled, kako ne bi smeli pristopiti do vprašanja priseljenega prebivalstva

Nastop nove Berlusconijeve vlade je močno odjeknil v tujih medijih: v ospredju sta predvsem vprašanje desne usmeritve nove koalicije in negativni odnos do priseljencev.

Francoski *Le Figaro* objavlja poglobljeno analizo vzrokov Berlusconijeve zmage. Vodja italijanske desnice ni prepričan Italijanov s svojimi demagoškimi obljubami in neokusnimi šalami, pač pa je uspeh treba pripisati njegovi izredni intuiciji, trdemu delu in kompaktni skupini. Prav ekipa je bistvo Berlusconijevega sistema. Dokaz je nova vlada, v kateri je strnil okoli sebe pretorijansko stražo 12 ministrov iz svoje stranke na skupnih 21. Njegovi sodelavci niso javni funkcionarji, univerzitetni profesorji, intelektualci ali sodniki. Zrasli so v Berlusconijevi stranki ali podjetjih; mnogi go novinarji, odvetniki in finančniki iz Fininvesta, posebno vlogo pa ima Gianni Letta, ki je predsednikov nenadomestljivi svetovalec. Berlusconijeva metoda sloni na izkušnji finančnega promotorja in pobudnika zasebnih televizijskih mrež, zato namesto teoretskih razglabljanj zagovarja

konkretna dejanja, od katerih pričakuje takojšnje rezultate. Sodelavci mu predstavljajo možne alternative, o vsem pa določa osebno. Berlusconi deluje na kratki rok, skrbno upošteva javno mnenje in se opira na javnomnenjske ankete, piše pariški konservativni dnevnik.

Avstrijski *Der Standard* objavlja profil predsednika senata Schifanija, ki ga opisuje kot »Berlusconijevega sicilskega vazala«. Schifani goji dve ljubezni: nogometno ekipo Palermo in Berlusconi, ki ga »nosi v srcu«, kot je sam javno priznal. Liberalni dnevnik opisuje Schifanijevo politično pot od časa, ko je bil demokristjan, vse do pristopa k Forzi Italia. Pri tem poudarja tudi nekatere sumljive plati Schifanijeve preteklosti, ki jih je posredoval novinar Travaglio, znan zaradi svojega poznavanja političnih škandalov. *Der Standard* v dopisu iz Italije poroča, kako je že pred časom bilo objavljeno v knjigi, da je Schifani vzdrževal stike z osumljenici mafijskih poslov, pa ni nikoli tožil avtorjev zaradi obrekovanja.

»Ola de violencia contra gitanos« -

val nasilja proti Romom, piše argentinski *La Nación*. »Po tem, kar se je zgodilo v Neaplju, nas je vseh strah, da bodo prej ali slej napadli tudi nas,« pravi priseljenka iz Romunije v romskem naselju na rimskem obrobju. »Če je kdo zagrešil hudodelstva, naj odgovarja pred zakonom. Ni pa prav, da nas obtožujejo vse, saj nismo vsi enaki,« navaja izjavo temnolase in temnopolte ženske, medtem ko nad barakami Romov brni helikopter policije. Dnevnik iz Buenos Aires na koncu piše tudi, da se sicer terorizirana vsekakor počuti bolje v Italiji kot v rodni Romuniji.

Italija se zavzema za prenovitev schengenske pogodbe, beleži *Financial Times*. Program, ki ga je v parlamentu predstavil Berlusconi in ki sloni predvsem na gospodarskih posegih, je zelo trd glede varnosti in priseljavanja, vprašani, na katerih je slonela volilna kampanja njegovih desnih zaveznikov. Na vprašanje poročevalca londonskega finančnega dnevnika zunanji minister Frattini pojasnjuje, da je schengensko pogodbo treba posodobiti in med italijanskimi predlogi je v ospredju zahte-

va po uvedbi minimalnega dohodka za državljane EU, ki nameravajo ostati v državi več kot tri mesece.

»Italy needed fascism, says the new Duce«, to se pravi Italija je potrebovala fašizem, trdi novi duče. Brutalni naslov britanskega *The Sunday Times* uvaja v daljši intervju z novim rimskim županom, v katerem Alemanno trdi, da je fašizem bil bistvenega pomena za modernizacijo Italije. Sicer Alemanno vračča naziv fašista, priznava pa, da je v mladih letih bil mnenja, da je fašizem bil bistveno pozitiven, čeprav »nam je sedaj jasno, da je bil totalitaren in negativen pojav in ga zato obsojamo«. Glede svojih treh aretacij zaradi nasilja v 80-ih letih pa novi župan zagotavlja, da bi danes ne zakrivil več dejanj, zaradi katerih so mu takrat nataknilo lice, vendar je treba upoštevati, da je Italija doživljala državljansko vojno...

Los Angeles Times posveča komentar italijanski desnici in pri tem izrecno izpostavlja stališča rimskega župana Alemanna kot primer uveljavljanja stališč, ki vznemirjajo svet glede prihodnosti prisel-

Papež pozval vlado, naj pomaga družinam

VATIKAN - Papež Benedikt XVI. je pozval italijansko vlado, naj prisrčno na pomoč številnim družinam, ki živijo »v stanju zaskrbljujoče negotovosti«. To je storil, ko je včeraj sprejel predstavnike Foruma družinskih združenj, ki so v četrtek izročili predsedniku republike Giorgio Napolitanu predlog davčnih olajšav za družine z otroki. Papež je tudi ob tej priložnosti poudaril, da je družina, temelječa na zakonu med moškim in žensko, temeljna celica družbe, ki jo je treba vsestransko zavarovati. Zato bi je ne smeli zamenjati z zvezami drugih vrst ali jo celo smatrati za enakovredno takšnim zvezam.

Po treh letih izvedel, da ni okužen s HIV

BOLOGNA - Moški, ki je tri leta zaradi zdravniške napake živel v zmotnem prepričanju, da je okužen z virusom HIV, je od bolnišnice v Bologni dobil 200.000 evrov odškodnine. Danes potrebuje psihološko pomoč in napoveduje pritožbo, saj za preživetje duševne bolečine zahteva dva milijona evrov odškodnine. Po postavljeni diagnozi so zdravniki oškodovancu povedali, da je še prezgodaj za kakršnokoli terapijo, saj naj bi bila gostota virusa v krvi prenizka. Vsakih šest mesecev so ga nato naročili na nov splošni pregled čez pol leta, testa pa niso nikoli ponovili.

Nesrečnež tri leta ni imel spolnih odnosov, izgubil je delovno mesto v odvetniški pisarni in ni našel nove redne službe, zapustila ga je zaročenka, zaprl se je pred družbo, redko se je s kom pogovarjal. Leta 2000 se je ponovno zaljubil in takrat zahteval novo testiranje o okužbi z virusom HIV, test pa je bil negativen.

S trinajstletnico snemal pornografske videoposnetke

PALERMO - Karabinjerji so aretirali dvajsetletnega Gianfranca Scarpacija, ker je imel spolne odnose s svojo trinajstletno zaročenko: italijanski zakon namreč odnose z osebo, ki ni še dopolnila štirinajst let, enači s spolnim nasiljem. Obtožujejo ga tudi proizvodnja pedopornografskega materiala, saj so v njegovem mobitelu našli številna sms-sporočila z erotično vsebino. Podobne vsebine so bili tudi videoposnetki, ki jih je proizvedel s svojim mobilnim telefonom: video sporočilo je prejel tudi stric trinajstletnice, ki je o zadevi nemudoma obvestil njene starše, slednji pa karabinjerje. Dekle je preiskovalcem priznalo, da je imela spolne odnose s fantom in da je prostovoljno pristala na snemanje erotičnih filmčkov.

Sergij Premru



POGOVOR - Edini slovenski predstavnik v italijanski vladi o svojem delu, dolgem dve leti manj devet dni

Podtajnik Miloš Budin, vse se je začelo in končalo maja...

Zgodilo se je pred dvema letoma na današnji dan: 17. maja 2006. Za majhno slovensko skupnost v Italiji velik, zgodovinski dogodek: Miloš Budin je bil imenovan za podtajnika. Postal je prvi Slovenec v vladi italijanske republike: podtajnik na ministrstvu za mednarodno trgovino.

Podtajnik Budin, ali se spominjate tistega dne?

»Večer prej so stranke napeto razpravljale za porazdelitev podtajnikov.«

Bilo jih je kar nekaj...

»Vlada je štela 104 ministre, podministre in podtajnike.«

Največ dotlej.

»Da. Zato je bila v zadnji finančni zakon vključena omejitev. Na podlagi osebne izkušnje pa se mi zdi, da je sedanje število 60 vladnih članov premajhno.«

Kako se je začela vaša vladna izkušnja?

»Že nekaj prej sem vedel, da bom postal podtajnik. Razprava je potekala o resorju. Novico o imenovanju pa mi je sporočil vsedržavni tajnik Levih demokratov.«

Piero Fassino?

»On je bil odgovoren za pogajanja med strankami. Dan kasneje je bila na vrsti zaprisega v Palači Chigi.«

Ste bili takrat prvi v vladni palači?

»Ne. Prvič sem prestopil njen prag leta 1996. Kak mesec po nastopu prve Prodijeve vlade, v strankarski zasedbi.«

Vaš prvi stik z ministrico za mednarodno trgovino Emmo Bonino?

»Ob razpravi o zaupnici vladi v parlamentu. Takoj je bilo jasno, da bo sodelovanje z njo delovno, produktivno in neobremenjeno.«

Kaj sploh dela podtajnik?

»Podtajnik je podminister. Od ministra dobi pooblastila za določene resorje.«

V vašem primeru?

»Z ministrico in kolegom podtajnikom smo si razdelili pristojnosti na geografski osnovi. Meni je "pripadala" Evropa, s srednjo Azijo in ameriško celino. Razen nekaj obiskov Boninove sem delo na teh geografskih območjih opravil osebno.«

Konkretno kaj?

»Eh... Zdi se mi, da gre za vprašanja, ki bi jih časopis lahko zastavil pred dvema letoma...«

Nikoli ni prepozno...

»Seveda... ker nikoli ni prepozno, in ker je vedno koristno stvari poznati, je tudi ta priložnost dobra. Ministrstvo za mednarodno trgovino se ukvarja dejansko z mednarodno ekonomijo ozioroma z mednarodnimi ekonomskimi odnosi. Trgovina je le eden od sektorjev. V globaliziranem svetu govorimo o mednarodni ekonomiji.«

Kaj dela to ministrstvo?

»Ministrstvo na primerne načine - od diplomatskega dela do konkretnih zakonskih določb - podpira italijanska podjetja, da se s svojimi proizvodi in z investicijami uveljavijo po svetu. Dodatno si tudi prizadeva, da pritegne čim več tujih investicij v državo.«

Ali gre za promocijo tako imenovanega made in Italy?

»Ne samo. Made in Italy je naslov, pod katerim se razume samo nekatere značilne italijanske proizvode. V resnici pa govorimo o širšem delovanju na gospodarskem področju: o investicijah, izmenjavah, o skupnih podjetjih, na primer v tujini ali o skupnih podjetjih v Italiji; ali pa o realizaciji infrastrukture in drugih javnih del po svetu. To je tudi ena od prvenstvenih skrbi ministrstva.«

Bi lahko pojasnili, za kaj gre?

»Ponudil bom konkreten primer. Ko se podvaja Panamski kanal, takrat konkurirajo podjetja iz celega sveta. To so posli, veliki denarji. Tu igrajo mednarodni stiki veliko vlogo tudi za podjetja tvoje države. Vladne stike z državo, v tem primeru Panamo, je treba negovati, vzpostaviti s sogovorniki tako vzdruže, da bo prijazno podjetju tvoje države.«

Bili ste neke vrste vladni biznismen...

»Izraz ni pravi. Vlada skrbi za dobre odnose, za prozornost, za to, da se stva-

ri odvijajo, kot je tvoji državi treba. Stiki in srečanja, ki jih opravlja vladni predstavnik po svetu, so širši, so političnega značaja in vsebine. Te zadeve najbolje razume kateri koli podjetnik ali trgovec, ki opravlja svoje posle po svetu.«

Pri svojem delu ste srečali mnogo ljudi, spoznali mnogo podjetnikov. Kakšni so bili vaši odnosi?

»Srečanj je bilo res veliko. Zame je bila to velika bogatitev. Od teh srečanj mi bo ostalo v zelo prijetnem spominu hvaležnost in priznanje italijanskih podjetnikov po svetu - velikih, srednjih, največjih, manjših - za našo prisotnost. Kajti: prisotnost vlade je znak pozornosti do države, v kateri se ti podjetniki nahajajo ali delujejo, znak prizadevanj za dobre stike s to državo in torej tudi znak pozornosti do italijanskega gospodarskega sistema.«

Vprašanje je neizbežno: kdo so ti, predvsem veliki, podjetniki, ki so se vam zahvalili za vaše delovanje?

»Gre za številna podjetja, od največjih, ki so skoraj obvezno prisotna pri večjih mednarodnih misijah, pri tako imenovanih sistemskih misijah, ko se na obisk v drugo državo odpravi večja delegacija, s predsednikom vlade, več ministri in podtajniki, do manjših. Med večjimi gre omeniti Eni, Enel, Finmeccanico, Fincantieri, ko gre za pomorske zadeve, Fiat...Teh velikih misij se udeleži nekaj sto podjetnikov, med njimi so tudi manjša podjetja.«

Recimo: od Fiata do Kocmana...

»Tudi nižje. Ampak pazite: Koimpex ni majhno podjetje. Kocman je zelo uspešen podjetnik: na vzhodu, v Rusiji in v Belorusiji je zelo čislano podjetje. A hotel sem povedati nekaj drugega.«

Prosim.

»Italijanski podjetniki so dolga leta zavidali konkurentom iz drugih držav, ker so jim njihove vlade posvečale večjo pozornost pri internacionalizaciji njihovih gospodarskih dejavnosti.«

To je bila, dejansko, kritika prepričljivi, Berlusconijevi vladi.

»Recimo, da je to bila kritika dotedanjemu pojmovanju mednarodne gospodarske politike italijanskih vlad. Italija je šibkejša na sistemskosti, pri sistemskih prijemih, ima pa drugo prednost.«

Katero?

»Italijanski podjetniki so izredno

»Predvsem si predstavnik italijanske vlade. So pa priložnosti, ko lahko izpostaviš svojo slovensko pripadnost. Te sem skušal izkoristiti, kar predstavlja prednost. Veliko prednost.«

KROMA

spešnejšimi v svetu. Italija je na individualnem nivoju izredno uspešna, šibkejša pa je pri sistemskih prijemih. Prodijeva vlada je na tem področju opravila preobrat.«

Kako?

»Ponazoril vam bom s konkretnim primerom. V zadnjih dveh letih je italijanska vlada opravila celo vrsto velikih mednarodnih sistemskih odprav: na Kitajskem, v Indiji, Braziliji, pri Arabskih emi-

tičnega vidika posvetili državam, ki se sedaj uveljavljajo na svetovnem tržišču. Govorimo o Vzhodni Evropi, še posebej o Rusiji. Letna izmenjava z Rusijo znaša 27 milijard evrov. To niso mačje solze. Podobno je s Kitajsko, Indijo, Srednjo Ameriko, Brazilijo. To so ogromna nova tržišča za prodajo, za investiranje, za realizacijo infrastrukture. Tu moramo biti prisotni.«

Med mednarodnimi odpravami ste se gotovo srečali s številnimi političnimi osebnostmi svetovnega formata.

»Spominjam se brazilskega predsednika Lule, številnih ministrov Putinove ruske vlade...«

Dogodek, ki vam je ostal vtisnjen v spominu?

»Mnogo jih je bilo. Rad bi izpostavil lansko odprtje mednarodne gospodarske konference v ruskem Sočiju ob Črnem morju. Letovišče Soči je bilo pravkar izbrano za prizorišče zimskih olimpijskih iger leta 2014, kar pomeni dodatne investicije, dodatna javna dela, priliv kapitala, in priložnost za prodajanje, konkuriranje. Na odprtju so me izbrali - ob srbskem, turškem in avstrijskem vladnem predstavniku - za poseg. V dvorani z več kot tisoč ruskimi podjetniki se mi je izredno posrečil kratek pogovor v angleščini, ki pa sem ga začel in končal z... slovensko-ruščino, kar je imelo v dvorani svoj pozitiven odmev.«

Slovenec v italijanski vladi: hendikep ali prednost?

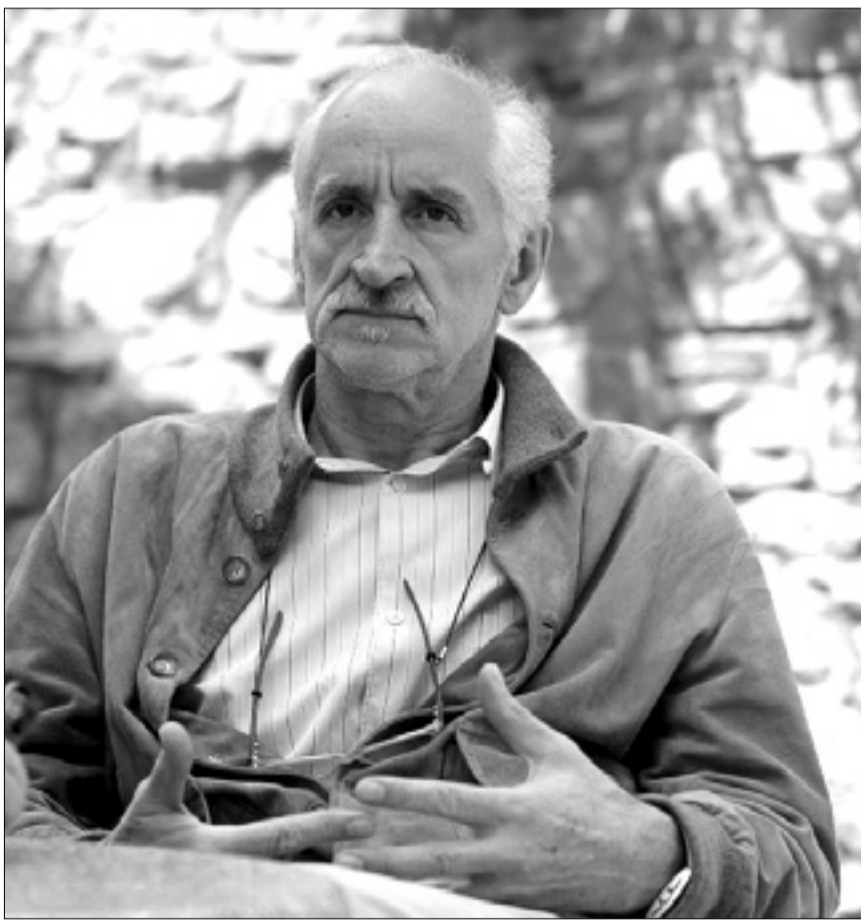
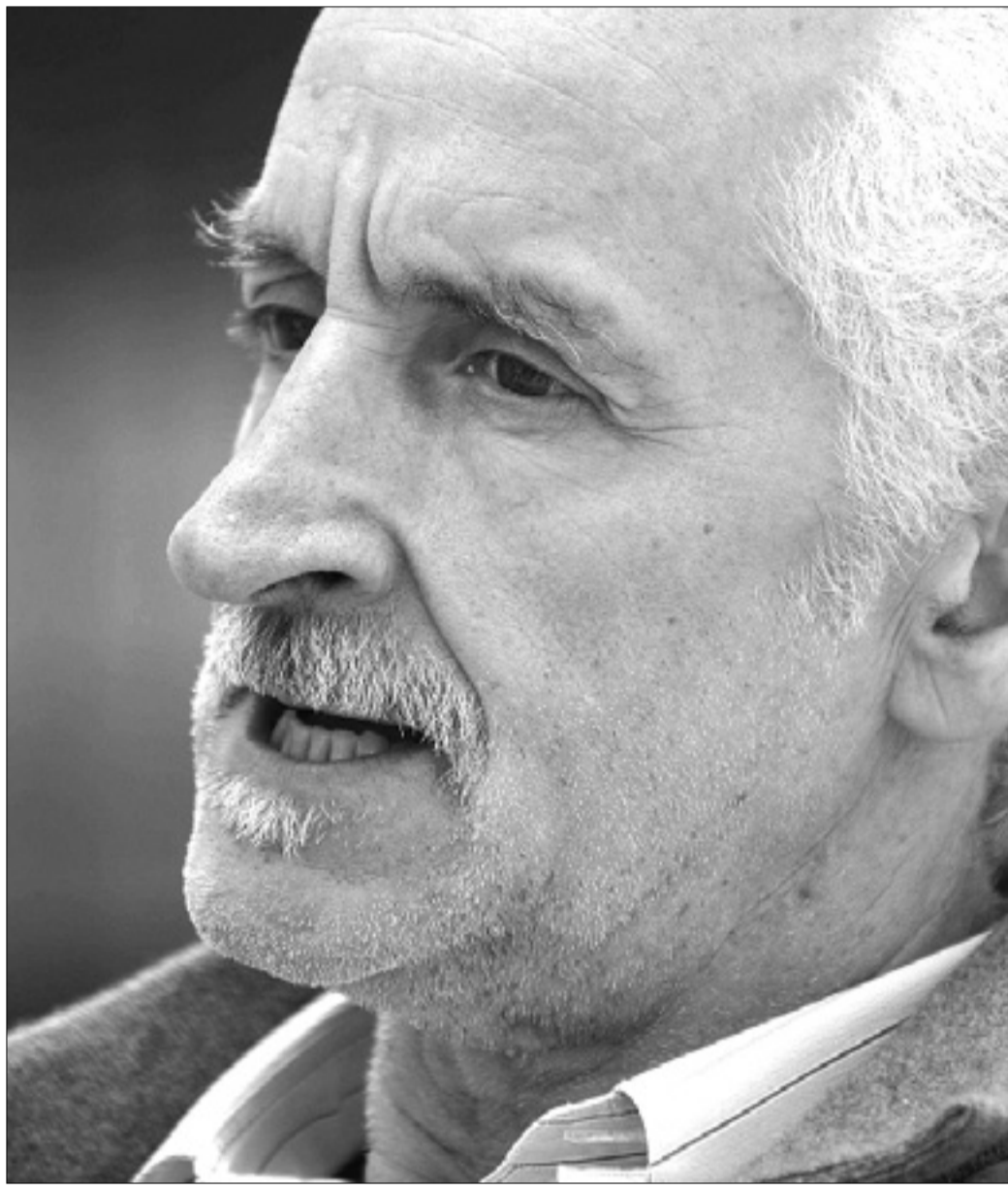
»Predvsem si predstavnik italijanske vlade. So pa priložnosti, ko lahko izpostaviš svojo slovensko pripadnost. Te sem skušal izkoristiti, kar predstavlja prednost. Veliko prednost.«

Kako so vaši delovni kolegi sprejemali to vašo posebnost?

»Dejstvo, da se je predstavnik italijanske vlade v nekaterih državah vzhodne Evrope sporazumeval s predstavniki teh držav dejansko v njihovem jeziku, je predstavljalo prednost, ki jo je italijanska vlada priznavala.«

Priznavala kot nekakšno dodano vrednost?

»Tako. Ne bi hotel, da bi to zvenelo nečimrno, ampak kolegi so mi to dodano vrednost marsikdaj zavidali.«



kreativni, delavni, sposobni. Italijansko podjetništvo je - po vsebini - med najbolj kompetitivnimi na svetu.

Imate v mislih italijansko modo?

»Ne samo modo in dizajn, za katera je znano, da sta v samem svetovnem vrhu. Italijansko podjetništvo je danes tudi na tehnološkem področju med naju-

ratih, v Kazahstanu, v Rusiji in še nekaj drugih. Priredili smo celo vrsto konferenc na relaciji Italija-Latinska Amerika.«

To je bil eden od konkretnih rezultatov vašega dela.

»Tako nekako.«

Drugi rezultati?

»Velikansko pozornost smo s poli-

Česa ste se pri vašem delu najbolj veselili?

»Fiatovega prevzema kragujevske Zastave. Tako je bilo nekaj storjeno tudi za Srbijo, za tamkajšnje delavce...«

Česa pa vam je najbolj žal?

»Srečanja petih italijanskih in petih slovenskih ministrov, ki bi moralo biti 25. januarja zjutraj, a ga ni bilo.«

Zakaj?

»Večer prej je Prodijeva vlada padla in srečanje je odpadlo.«

Vi ste bili prvi tržaški Slovenec v italijanski vladi. Sedaj je član vlade prvi tržaški bivši neofašist. Ali to pomeni, da ideološke razlike počasi izginjajo?

»Bolj kot izginjajo - so manj poudarjene. Ideološki pristop do stvari je danes manjši. Ne smemo pa pozabiti, da različne politične kulture ostajajo, ne izginjajo.«

Čez mesec, 27. junija, bo minilo 20 let od vaše prve izvolitve v deželni svet. Bili ste prvi Slovenec podpredsednik deželnega sveta; postali ste prvi Slovenec podtajnik vlade. Vedno "...pod". Ali bo kdaj napočil čas, ko bo lahko Slovenec v Italiji postal tudi... "nad"?

»Poznate pregovor "Rajši prvi v Kolidrovci, kot drugi v Rimu"? Pri nas se mnogi zavzemajo za prvo možnost. Osebnostno svarim, da je to zgrešeno. Slovenci se ne smemo zapirati v svoj borjač. Meriti se moramo izven našega domačega dvorišča. To mora biti naša ambicija. Še nedavno tega je na širšem zamejskem sestanku nekdo trdil, da Slovenec ne bo mogel nikoli postati tržaški župan.«

Ali bo lahko postal?

»Mi trdimo, da kaj takega ni od nas odvisno. Vedno bolj pa sem prepričan, da je vsaj v enaki meri to res od nas odvisno: od naše politične sposobnosti in želje po uveljavitvi v širši družbi.«

Miloš Budin je v pogovoru nekaj sramežljivo zamočal. V Turinu vedo povedati, da je prav njegovo srečanje s predsednikom Lucom Corderom di Montezemolo dalo potrebni zagon Fiatovemu projektu v kragujevski Zastavi.

Budin je bil vladni podtajnik od 17. maja 2006 do 8. maja 2008. Skupno 730 dni.

Marjan Kemperle

TRST - Včeraj predstavitev v kavarni San Marco

Letošnji Forum Tomizza bo presegel domače meje

Uradni začetek bo v sredo v tržaškem Narodnem domu s prvim simpozijem »Off Limits«

Letošnji deveti Forum Tomizza se bo prihodnje sredo že četrtič zapored začel v Trstu. Program, ki so ga organizatorji (Skupina 85, društvo Altamarea, krožek Istria, Časopisni založniška družba Primorske novice, Mestna knjižnica Umag) predstavili na včerajšnjem srečanju z novinarji v tržaški kavarni San Marco, je kot vedno bogat in zelo privlačen. »Naslov letošnjega simpozija je angleška skovanka Off-limits. Človek lahko to besedo interpretira na več načinov. Off-limits ponazarja ves naš prostor, ki je stičišče treh glavnih evropskih kultur, slovanske, germanske in latinske,« meni istrski pisatelj in novinar Milan Rakovac, ki je obenem poudaril pomen tovrstnih srečanj, ki krepijo bratstvo in sožitje med tu živječimi narodi. Istrski pisatelj Fulvio Tomizza, po katerem so poimenovali narodnostno mešani kulturno-literarni Forum, je bil namreč eden izmed glavnih nosilcev teh svetlih idealov. Letošnji Forum Tomizza bo presegel domače tržaško-primorske-istrske meje. O srbskih, kosovskih in bosansko-hercegovskih združbah bodo namreč spregovorili priznani predavatelji Edi Shukriju iz Prištine, Saša Grijji iz Beograda in Nenad Veličković iz Sarajeva.

Letošnji Forum Tomizza se bo torej uradno začel v sredo. Ob 16.30 bo v tržaškem Narodnem domu (Ul. Fabio Filzi 14) prvi simpozij Off-limits. Spregovorili bodo direktor reške založbe Edit Silvio Forza iz Pulja, univerzitetni profesor Reinhard Kacianka iz Celovca, univerzitetna profesorica Marija Mitrović iz Trsta, pesnik Boris Pangerc iz Doline pri Trstu, univerzitetna profesorica Marina Sbisà iz Trsta in tržaška novinar-



Posnetek z včerajšnje predstavitve Foruma v kavarni San Marco

KROMA

ja Sandor Tence ter Fabio Amodeo. Ob 18. uri bodo predstavili zbornik Tomizza 2005-2007. V večernih urah (ob 20.00) pa bo v grškem lokalu Bistrot Time Out (Ul. Malcanton) literarni koncert Artistra. Sodelovali bodo književniki Laura Marchig, Josip Osti in Mialn Rakovac ter glasbenika Klarisa Jovanović ter Vasko Atanasovski. Forum Tomizza se bo v četrtek nadaljeval v Koprju, v petek pa v Umagu. Zaključno dejanje bo prihodnje soboto s krajšop komemoracijo na grobu Fulvija Tomizza v Materadi.

Prva pobuda Tomizzovega Foruma (Pre Forum) se je vršila včeraj pozno popoldne, ko so organizatorji predstavili Tomizzove poti po Trstu (v okviru romana Zlo prihaja s severa iz leta 1984, v katerem istrski pisatelj opisuje Vergerije in Trubarjeve tržaške dogodivščine). Zgodovinski pohod, ki sta ga priredila in vodila publicistka Patrizia Vascotto in Stella Rasman, se je začel v Narodnem domu, kjer so dijakinje in dijaki tržaškega znanstvenega liceja France Prešeren pripravili razstavo o palačo Bonomo. Pohod so zaključili na tržaškem griču Sve-

tega Justa. V ponedeljek (ob 17.30) pa bo v Krožku novinarjev (na korzu Italia, 13) okrogla miza na temo Zlo prihaja s severa. Sodelovali bodo Miran Košuta, Claudio Martelli, Pierluigi Sabatti in Irene Visintini.

Organizatorji so obenem še dodali, da so za letošnjo mednarodno literarno nagrado Lapis Histriae (nagrade bodo podelili v petek ob 19. uri v knjižnici v Umagu), prejeli rekordnih 73 izdelkov. Prispevke so prejeli v slovenskem, italijanskem, hrvaškem in srbskem jeziku. (jng)

MALABAR - Nemške filmske zvezde na delu v Trstu

»Igralci trdo delamo, za zabavo ni veliko časa« Klepet s Heinichenom, komisarjem Laurentijem in Sgubinom

Znani Henry Hübchen in Florian Panzner že petič poosebljata glavna junaka Heinichenovih romanov, tokrat v filmu Totentanz

Pred Malabaro so včeraj snemali prizor 5. nemškega filma serije Komisar Laurenti. Filmi so povzeti po romanih Veita Henichena, ki že vrsto let ustvarja v svoji hiši pod Križem. Pet njegovih romanov je bilo prevedenih v italijanski jezik, eden v slovenskega, v Nemčiji pa so njegove tržaške kriminalke tako popularne, da marsikaterga bralca zabvijo v naše mesto.

Produkcijaska hiša Trebitsch Entertainment je vajeti zadnjega filma Totentanz (italijanski prevod Danza macabra bo izšel 8. julija) predala novemu režiserju, Ulrichu Zrennerju. »S prejšnjimi produkcijami nisem bil posebno zadovoljen, ker ni bilo sodelovanja in komunikacije,« pravi Heinichen. Nemški Križan si privoščil špric z aperolom v družbi svojih glavnih junakov, komisarja Laurentija in pomočnika Sgubina. Upravitelj Malabara Walter Cusmich jim za priboljšek ponudi vrhunsko oljčno olje iz Doline. Roman in film o mrtvaškem plesu se začneta, seveda, v Hrastovljah. Zgodba se dotakne industrijskega vohunjenja in trgovine z nevarnimi odpadki, tem, ki tržaškega policijskega komisarja enostavno oplazijo. Film za nemško televizijo že 6 tednov snemajo v Trstu, na openskem tramvaju in še kje.

V Nemčiji bi bilo verjetno težko v miru kramljati s Henryjem Hübchenom, znanim nemškim igralcem, ki je po Heinichenovem mnenju trenutno kar največji. Že v 70. letih je bil med najbolj priljubljenimi filmskimi igralci Vzhodne Nemčije. V Trstu je klepet mogoč, ker ga tu ne poznajo. 61-letni Berlinčan že petič pooseblja Laurentija, 32-letni Florian Panzner pa mu prav tako petič stoji ob strani v vlogi zvestega Sgu-

Huda nemška trojica: z leve proti desni Henry Hübchen, Veit Heinichen in Florian Panzner

KROMA



bina. Pogovor soustvarja priložnostni tolmáč, Veit Heinichen.

V Trst prihajajo mnoge filmske produkcije. Nemška igralca sta tu že skoraj doma, ali je mesto dobro za snemanje filmov? Hübchen meni, da »je vse odvisno od dela, ki ga opravljaš. Če si s potekom filma zadovoljen, ti je mesto všeč; v tem primeru je tako«. Sam stanuje tačas v lepem stanovanju na Greti, kjer ima privilegirani pogled na zaliv. Mladi Panzner se na ta konec redno odpravljat kot turist: »Rad imam Glinščico, vino iz Praprota ter hribe, kot sta Slavnik in Nanos, na kateri sem šel pozimi v največji burji.« Cenita tržaško večkulturnost, bližina hrvaškega morja in Slovenije je zanj ime-

nitna. Strinjata se, da bi daljše snemanje z večjimi sredstvi bolje ovrednotilo te kraje na platnu: »Naši filmi ne posredujejo vseh občutkov iz Veitovih knjig«.

Hübchen živi v Berlinu, po lastnih besedah pa nima poguma, da bi se preselil kam daleč: »Nisem tako odločen, da bi spreminil svoje življenje. Kot bivši jadralca in deskar pa bi se vrnil v Trst, da bi se udležil Barcelone, to že. Zahteval bom mesto na največji jadrnici.«

Izkušeni igralec je zrastlel in dozorel v socializmu: svet nemškega filma je po padcu Berlinskega zidu doživel globoko preobrazbo: »V Vzh. Nemčiji sploh se ni govorilo o dobičku. Pri filmih sta obstajala le dva pojma: ideologija in filmska umetnost, ka-

kovost proizvoda. Nenaadoma smo se soočili s komercializacijo filmov, vsebine so prešle v ozadje, ekonomija pa v ospredje. Televizijska vlaga danes mnogo manj v filme, ker zahtevajo kvizi in resničnostni šovi manj truda in sredstev.«

Ob srebanju šprica in pokušanju olja se poraja zadnje vprašanje... Ali je življenje filmskih igralca res prepojeno z zabavo in nočnim življenjem? Hübchen se nasmeje: »Tu sedimo čisto slučajno, to je stereotip. Igralec dela 12 ur na dan, zvečer je truden, povečerja in gre spat. Svet nemškega filma je z leti izgubil kar nekaj finančnih sredstev in naše življenje je bolj normalno od tistega, ki si ga ljudje predstavljajo.«

Aljoša Fonda

Sergio Zavoli v Trstu

Leta 1967 je priznani italijanski novinar posnel dokumentarec o goriški umobolnici za TV7/Rai. Novinarju je bilo ime Sergio Zavoli, dokumentarnemu filmu pa »I giardini di Abele«. Štirideset let kasneje bodo film ponovno predvajali v Trstu, v okviru praznovanj ob tridesetletnici zakona 180, ki je odredil zaprtje psihiatričnih bolnišnic. V ponedeljek bo tako Zavoli gost avditorija Revoltella (Ul. Diaz), predvajanju filma pa bo sledila predstavitev knjige »Franco Basaglia. Una biografia«, ki sta jo napisala Michele Zanetti in Francesco Parmigiani. Pričetek ob 17.30.

Veit Heinichen o svojih policijskih romanih

Žal skoraj istočasno z zgoraj omenjenim prireditvijo, bo v dvorani Baroncini (zavarovalnica Generali, Ul. Trento 8) srečanje z nemškim pisateljem Veitom Heinichenom, ki že veliko let živi in ustvarja v Trstu. Z njim se bo pogovarjal Univerzitetni profesor Elvio Guagnini. Pričetek ob 17.45.

V ponedeljek v Šempolaju Festival prijateljstva

SKD Vigred, Kulturno društvo Tomaj, Razvojno društvo Pliska, osnovna šola Dutovlje in COŠ S. Gruđen vabijo na Festival prijateljstva - Kosovelov večer 2008, v ponedeljek 19. maja, ob 20. uri, v Štalci v Šempolaju; v sredo 28. maja, ob 20. uri, v Kulturnem domu v Tomaju. Sodelujejo: Mladinska glasbena skupina Vigred (mentor Aljoša Saksida), učenci osnovne šole Coš S. Gruđen (Šempolaj), učenci osnovne šole Dutovlje - podružnice Tomaj, pevka Martina Feri ter dramski odsek SKD Vigred.

Izrael - od sanj do resničnosti

Tržaška judovska skupnost prireja ob šestdesetletnici nastanka izraelske države predstavitev knjige zgodovinarja Claudia Vercellija (Israele - Storia di uno Stato - Dal sogno alla realtà). Srečanje bo v torek, 20. maja, ob 18. uri v konferenčni dvorani »Carlo e Vera Wagner« v Ul. del Monte 7.

Umetniki, pozor!

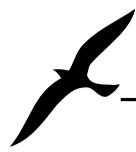
Kulturno društvo Artesette sporoča, da je do 15. junija odprto vpisovanje na natečaj Jadra in marine (Vele e marine). Udeležijo se ga lahko slikarji, kiparji, grafiki in fotografi vseh narodnosti, dela pa bodo razstavljena na treh različnih lokacijah: na sedežu društva Artesette, v dvorani »ex Albo Pretorio« ter na Pomorski postaji (ta razstava bo sovpadala s priljubljenim Barcolano). Več informacij na telefonskih številkah 040 631355 in 349 6803724 ali na elektronskem naslovu artesette2007@libero.it.

Otroški praznik na trgu

Na Verdijevem trgu bo tudi to nedeljo poskrbljeno za najmlajše. Od 11. do 17. ure bodo animatorji kulturnega društva »Cose di vecchie case« zanje priredili družabne igre in ples, ter otroke naučili, kako lahko s pomočjo balončkov »sestavijo« razne živali.

Dopolnilo k članku o reviji Pomlad glasov

Iz podnaslova članka o reviji Pomlad glasov je po pomoti izpadlo ime Otroškega pevskega zbora Fran Venturini, ki se je prav tako kot navedeni trije zbori uvrstil v finale. Za napako se opravičujemo.



CORECOM - Obračun poročanja medijev pred aprilskimi volitvami

Deželne televizije spoštovale »par condicio«

V informativnih oddajah RAI Illy in Tondo dobesedno izenačena - Kandidatkam samo mrvice

Gora podatkov, ki jih je v času pred volitvami zbral in analiziral deželni odbor za komunikacije Corecom, kaže, da so televizijski mediji v FJK dosledno spoštovali pravila o nepristranskem političnem poročanju v tednih pred aprilskimi parlamentarnimi in upravnimi volitvami. V sodelovanju s tržaškimi študenti komunikologije je Corecom posnel in pregledal 151 ur informativnih oddaj, pri tem pa ni zabeležil kršitev t. i. zakona »par condicio«.

Podatke so včeraj v palači deželne ga sveta opisali predsednik in podpredsednik Corecom Franco Del Campo in Danilo Slokar ter ravnatelj fakultete za vzgojne vede Giuseppe Battelli. Del Campo meni, da so rezultati odlični. Pri deželni televiziji RAI, ki je bila kot javna televizija pod najstrožjim nadzorom, so dosegli svojevrsten rekord: od 10. marca do 11. aprila so deželne informativne oddaje posvetile novicam o kandidatih Renzu Tondu in Riccardu Illyju v izkupičku točno enak čas (28 minut in 42 sekund), v samih izjavah predsedniških kandidatov pa je Illy zaostal za Tondom za pičlih 9 sekund! Ravnovesje je prevladalo tudi med posameznimi strankami in v zvezi s parlamentarnimi volitvami. Zaradi manjšega zapleta v študiju niso še vključili števil o slovenskih televizijskih poročilih RAI, Del Campo in Slokar pa sta potrdila, da je bilo poročanje slovenskega programa prav tako nepristransko.

Corecom je nadzoroval tudi informativne oddaje mrež TVM, Tele4, Telefriuli, Teleordenone, Antenna3 in Videoregione. Po mnenju Del Campa so rezultati »nedvomno med boljšimi v Italiji«. Edine manjše kršitve zadevajo objavo javnomnenjskih raziskav na nekaterih časopisih: v štirih primerih je v člankih izostala opis metodologije javnomnenjske raziskave. Zelo pomenljiv pa je podatek, ki priča o stopnji zastopanosti žensk v politiki, a tudi o pozornosti medijev do njih: nastopi in vesti o političnih predstavnicah so na raznih TV postajah zaobjeli od 2,21 do 4,51 odstotka vseh političnih vesti. Izjema je Teleordenone, ki je kandidatkam in nežnemu spolu nasploh namenil 12,21 odstotka političnih novic.

Končno vprašanje včerajšnjega srečanja je bilo, ali je zakon »par condicio« pravzaprav potreben. Del Campo meni, da so nekateri predpisi morda preveč rigidni, obstoj jasnih pravil za poročanje v javnih in zasebnih medijih pa je zelo pomemben. (af)

Z včerajšnje tiskovne konference: drugi z desne je Giuseppe Battelli, tretji in četrti sta Franco Del Campo in Danilo Slokar

KROMA



POHOD - Skupina 35-55 SKD France Prešeren iz Boljunca

Po poti gradov



Skupinski posnetek na Gračiščah, pri cerkvi Marije Snežne

Prejšnjo nedeljo je bilo vreme kot naročeno, jasno in z rahlo burjico, kar je še pripomoglo k uspehu izleta po Poti gradov, ki so ga priredile članice Skupine 35-55 SKD France Prešeren iz Boljunca. Pohod je dopolnil februarско predavanje Branka Bratoža - Ježka in je predvideval peturno hojo od Hrastovelj do Črnega kala. Da bi prehodili krožno pot v celoti, bi potrebovali ogromno časa, zato bo to ostal izziv za naslednjo sezono.

Z osebnimi avtomobili smo se izletniki najprej odpeljali preko Socerba do Črnega kala, kjer smo pod previsno pečino pustili nekaj avtov in se nato podali do Hrastovelj, kjer je bila naša izhodiščna točka. Tam nas je pričakal vodič Ježek in kar strumno smo se podali preko vasi v dolino ter se mimo obdelanih polj in vinogradov začeli vzpenjati proti mogočni steni Štrkljevice, ki je bila nekoč raj za alpiniste. Sedaj je plezanje v njej prepovedano, ker tu gnezdi veliko ptic. Čeprav smo nameravali uvodoma obiskati cerkvico sv. Trojice v Hrastovljah, smo načrt opustili zaradi zapetljaja, zato je bila naša prva točka cerkvica sv. Štefana v bližini vasi Zanigrad, ki je pravi biser; pokrita je s skrlami, na portalu so razvidni letnica 1521 ter napisi v glagolici. Od tu se razprostira čudovit razgled na Rižansko dolino, mi pa smo se podali v opuščeno vas Zanigrad, kjer se edini znak življenja zaznava na hišni številki 1. Pot nas je od tod vodila v reber proti Podpeči.

Nad vasjo kraljuje obrambni stolp iz časov Beneške republike, ki se ga vidi daleč naokrog, do njega pa vodi pot po kamnitih stopnicah, ki so zavarovane z verigo. Še prej smo pogledali v obzidano jamo, kjer so se prebivalci skrivali, ko so vas oblegali Turki. Stolp je bil zaprt, povzpeli pa smo se po lesenih stopnicah na balkon, ki zgloda, da visi nad praznino, da kar vzame sapo. Še zadnji vzpon in že smo stali na kraškem robu, od koder se ga razgled od tržaškega do koprškega zaliva in dlje proti Istri in Julijcem. Tu smo se odpočili in okrepcali in že smo krenili proti Prapročam, ki stojijo na planoti pod Slavnikom ter na prazgodovinsko gradišče na Gračiščah, kjer stoji cerkev Marije Snežne. Zgledalo je, da hodimo po botaničnem vrtu, saj smo se sprehajali med potonikami in drugim cvetjem, ki se je na travnikih bohotilo in nas omamljalo s svojim vonjem. Spet smo zakorakali proti kraškemu robu in pot prehodili med nešteti strelskimi jarki, ki so nas opominjali na grozote druge svetovne vojne in se nato po strmi stezi spustili do železniške proge, ki je zarezana v ostenje nad Črnim kalom, in še nižje, pod plezalne stene, kjer je mrgolelo plezalcev ter dospeli do parkirišča, kjer smo zjutraj pustili avtomobile.

Dan pa ni bil še končan, odpeljali smo se spet v Hrastovlje ter se okrepcali na turistični kmetiji, kjer smo se v prijetni družbi zadržali do poznega. (sz)

V TOREK - Občina Dolina in TFS Stu ledi Iz Beograda prihaja skupina »Gradimir«

V torek, 20. t.m., bo v občinskem gledališču France Prešeren v Boljuncu večer pesmi in plesov, ki ga bo izvajala folklorna skupina »Gradimir« iz Beograda. Večer si je zamislila uprava občine Dolina v sodelovanju s TFS »Stu Ledi«, ki je prevzela organizacijo prireditve.

Folklorna skupina »Gradimir« iz Beograda, ki je bila ustanovljena pred 60 leti, zelo uspešno nastopa v raznih krajih sveta in tako bo po nastopu v občini Dolina izvedla turnejo po južni Italiji. Od ustanovitve do danes je k skupini pristopilo in z njo sodelovalo nad 10.000 članov, ki so nastopili pred mnogimi navdušenci širom sveta. Glavni namen skupine je zaščititi svoje običaje in posredovati edinstveno kulturno dediščino prihodnjim rodovom.

Njihov repertoar zajema številne ljudske pesmi in plesse iz različnih predelov Srbije. Program izvajajo s pomočjo pisanih kostumov in

Umrli mladenič, v sobi anaboliki in druga sredstva

V četrtek ponoči je v svoji postelji umrl 24-letni Giacomo Cavazzini, vzroke smrti pa preiskuje policija. V njegovi spalni sobi so policisti odkrili večjo količino anabolikov in drugih nedovoljenih sredstev, ki jih nekateri bodibilderji porabljajo za povečanje mišične mase. Pokojnik je redno obiskoval mestne telovadnice. V stanovanju na Miramarskem drevoredu št. 27 so Cavazzinijevi starši sredi noči slišali sina, ki je v svoji postelji težko dihal. Mladenič je dejansko umrl pred njihovimi očmi, medtem ko ga je zdravstveno osebje skušalo obdržati pri življenju. Policisti so v spalnici zasegli večjo količino anabolikov, raznih nepoznatih tablet, fiol in brizgalk. Nekateri proizvodi naj bi po prvih navedbah prihajali iz Slovenije. Sodstvo je uvedlo preiskavo o dogodku, morebitne povezave med smrtjo mladeniča in zaseženimi tabletami bodo pojasnili obdukcija in kemijske analize.

V kavarni Ponchielli štiri tatvine v poldrugem mesecu

Policija je včeraj zjutraj ob 4. uri aretirala par, ki je vlomil v kavarno Ponchielli in ukradel 70 evrov. V zaporu sta 45-letni Tržačan Stefano Pettiroso in 42-letna avstrijska državljanka Gina Vesce. Najprej sta razbila okno kavarne, zatem pa je eden od dveh stegnil roko in dosegel notranjo ključko okna. Zlezla sta v lokal, pri pultu sta vzela 70 evrov, medtem pa je zazvonil alarm. Ucvrla sta jo proti Ul. Carducci, kjer pa ju je ustavil avto policije. Tatica je agentom takoj izročila torbico, v njej so bili poleg denarja tudi izvijač in rokavice. Kavarno Ponchielli so razni tatovi v poldrugem mesecu obiskali že štirikrat, v istem obdobju pa so bili dejavni tudi v stanovanju lastnika kavarne. Slednji ima zvrhano mero smole: iz kavarne so mu dvakrat odnesli po tristo evrov, enkrat so mu neki mladeniči odnesli mizico, sosednji bari pa podobnih težav niso imeli. »Upam, da se je z aretacijama črna serija končala. Policija sumi, da sta prejšnja dva vloma opravila ista storilca, domneve pa bodo potrdili in izverili s pregledom prstnih odtisov,« je povedal lastnik. Tatove je presenetil alarm, ki se je tokrat sprožil po 10 sekundah, medtem ko je navadno zvonil po 30 sekundah.

Nova preiskava o pedofiliji

Dva Tržačana, dva Videmčana in Pordenončan so osumljeni sodelovanja v mreži ponudnikov in uporabnikov spletnih posnetkov s pedofilsko-pornografsko vsebino. Poštna policija je med hišnimi preiskavami zasegla 9 računalnikov in 2189 CD in DVD plošč (1900 plošč je imel nek Tržačan). Akcija sodi v preiskavo sodstva iz Savone, ki bo moralo ugotoviti, kako so osumljenci prišli do posnetkov.

PROJEKT AGROMIN Dve koristni knjigi za člane Kmečke zveze

Na sedežu Kmečke zveze sta na razpolago članom dve zanimivi knjigi, ki sta nastali v okviru čezmejnega projekta Agromin. Projekt, katerega nosilci sta bili KZ na italijanski strani in Obalna samoupravna skupnost italijanske narodnosti na slovenski, je predvideval izdelavo slovensko-italijanskega in italijansko-slovenskega slovarja strokovnih izrazov s področja čebelarstva, oljkarstva in olja, sirarstva, vinogradništva, vinarstva in zelenjadarstva ter dvojezično knjigo o tipičnih kmetijskih izdelkih čezmejnega območja. Knjigi sta bili skladno s programom izdelani in tiskani.

Gre za zanimivo in koristno čtivo, pri izdelavi katerega so dali pomemben doprinos tudi strokovnjaki KZ. Obe deli sta lahko koristni pripomoček za vse, ki se ukvarjajo s kmetijstvom, še zlasti pa za njene članke, ki živijo in delajo na narodnostno mešanem območju, kjer se prepletata dve kulturi in kjer lahko knjigi pripomoreta - ne glede na njuno strokovno vsebino - k boljšemu medsebojnemu razumevanju in spoznavanju. KZ vabi v tem duhu in v tem prepričanju svoje člane, da dvignejo obe knjigi.



BARKOVLJE - Občinska uprava bo obeležila opravljeno delo z vrsto prireditev danes in jutri

Skupina Frece tricolori za obnovljene »Topoline«

Vložili 2 milijona evrov - Omejitve v prometu - Jutri popoldne enosmerna vožnja na Furlanski cesti

Z nastopom letalske akrobatske skupine Frece tricolori bo jutri doseglo vrhunec praznovanje, ki ga je priredil občinski odbor ta konec tedna v Barkovljah. Sredi tedna so namreč predstavili obnovljeno kopalnišče Topolini, njegovo uradno odprtje pa je hotela občinska uprava primerno obeležiti. Tako se je že včeraj začela vrsta prireditev, ki bodo v celoti zaživele danes in ki jih bo jutri popoldne zapečatil Air Show akrobatske skupine. Zaradi tega je že danes prepovedano parkiranje na nekaterih območjih v Barkovljah in je promet na nekaterih cestah omejen. To bo veljalo tudi jutri popoldne, ko bo cesta s Trga 11. septembra 2001 v smeri proti Trstu zaprta za promet.

Obnova »Topolinov« je davkoplačevalce stala dva milijona evrov, sta na predstavitvi povedala župan Roberto Di Piazza in pristojni občinski odbornik Franco Bandelli ter poudarila, da je zdaj spet brezplačno na razpolago kilometer dolgo kopalnišče, ki je opremljeno z vsem potrebnim. Obnovili so v bistvu vso strukturo, ki je zdaj popolnoma v skladu z varnostnimi predpisi, namestili pa so tudi štiri nove tuše in sanitarije v borovem gozdiču. Na bližnjem skalovju bodo junija postavili stopnice za varen dostop do morja na dveh točkah, odprli bodo tudi prostor za igro s »skrlami«.

Uradno praznovanje novih »Topolinov« se je začelo včeraj popoldne s turnirji v briškoli, v metanju skrl in v balinanju. Vse prireditve, ki so namenjene mlajšim in starejšim, so na območju kopalnišča. V vsakem »Topolinu« se nekaj dogaja, od turnirja v briškoli do manjših koncertov, razstave konjičkarjev in starodobnih Vesp (v priredbi kluba Vespa Club Ovi Duri), dresiranih psov in ženskega nogometa. Nad kopalniščem bodo



Pogled na slovite »Topoline«

danes od 16.45 do 17.25 vaje skupine Frece tricolori. Od 18. ure dalje bo zaključna faza in nagajevanje omenjenih turnirjev. Vzporedno bodo razne športne in druge dejavnosti, od karateja do animacij za otroke. Ob 20. uri bo modni defile, sledila bo glasba v živo s skupinami Boogie Nite, Twin Life in Ottawa Nota. Jutri bo od 15.30 do 17.50 Air Show, ki ga prireja občinska uprava v sodelovanju z Aero Club Friulano.

Prevozno podjetje Trieste Trasporti bo tudi povečalo število avtobusov, ki vozijo na progah 6 in 36 in ki bodo danes izjemoma peljali do 24. ure. Obe progi bodo okrepli tudi jutri od 13.30 do 20. ure, ko bodo avtobusi peljali vsakih 5-6 minut. Na barkovljanskem nabrežju bodo v okviru prireditve tudi razne omejitve v prometu. Poleg prepovedi parkiranja na številnih mestih (danes in jutri) naj še zlasti omenimo nedeljsko za-

prtje Miramarskega drevoreda za promet iz Barkovelj proti Trstu. Promet bo prepovedan od 15.30 do konca prireditve. Prav tako jutri bo na Furlanski cesti od 14. ure dalje veljala enosmerna vožnja od Ul. Perarolo do Proseka. Enosmerna vožnja bo veljala tudi na Ul. San Nazario, ki povezuje Prosek in Napoleonsko cesto, in na cesti, ki pelje od Napoleonske do pokrajinske ceste št. 1, ki povezuje Prosek in Opčine.

Jutri Pohod prijateljstva od Zgonika do Pliskovice

Pohod prijateljstva je ime pohodu, ki ga jutri prireja Občina Zgonik in Občina Sežana in je neke vrste naslednik pohoda odprte meje. Letos se bodo pohodniki najprej zbrali v Zgoniku pred županstvom (ob 13. uri), od koder se bodo napotili po poti mlekaric čez Jarovce do Pliskovice. Tudi program, ki ga pripravljajo v Pliskovici, je res vabljiv, saj se bo ob 15. uri začel Metlarski praznik: sajenje trsa najstarejše trte na svetu, nastop najmlajših Pliskovljanov ter Kd Kraški šopek in dua Metlarja, sprevod metlarjev, sežiganje metel, ob 17. ure športne igre, ob 19. briškola in ples z ansamblom MAK.

Pri Razvojnem društvu Pliska in Krajevni skupnosti Pliskovica je Občina Zgonik našla zelo motivirane in organizacijsko sposobne sodelavce, ki so jim dobrososedski odnosi res pri srcu. Tako je tudi pričakovanje za pohod na eni in drugi strani veliko, odziv pohodnikov pa vedno nad vse spodbuden. Prav gotovo bo tako tudi v nedeljo, vremenu navkljub.

V Štalci o kmetijstvu

V torek, 20. maja, ob 20.30 bo v prostorih šempolajske Štalce (sedež društva Vigred) javno srečanje na temo: Kmetijstvo in teritorij. Prireja ga Kmečka zveza, govor pa bo o stanju, problemih in razvojnih možnostih našega kmetijstva ter teritorija, predvsem v odnosu do pristojnih oblasti.

Dan boja proti možganski kapi

V nedeljo se bo tudi v Trstu odvijala pobuda združenja Alice, ki ima namen informirati javnost o možganski kapi, ki je danes med najbolj razširjenimi vzroki smrti. Od 9. do 18. ure bodo na Borznem trgu brezplačno merili pritisk in nudili informacije o pravih življenjskih stilih.

DIJAŠKI DOM S. KOSOVEL - Za malčke in njihove družine

Nepozabne počitnice

Že sedmo leto so jasli priredile prvomajske počitnice v naravi - 9 družin letovalo na Rogli



Malčki, njihovi starši in vzgojiteljci na tradicionalni skupinski sliki

Vodstvo in vzgojitelji Dijaškega doma »S. Kosovel« že sedmo leto zaporedoma organizirajo prvomajske počitnice za družine malčkov, ki obiskujejo tamkajšnje jasli.

Letošnjih počitnic se je udeležilo devet družin, ki sta jih spremljali vzgojiteljci Renata Padovan in Erika Odorico. Od 1. do 4. maja smo družine letovale v prekrasni vasi Gorenje, ki je samo par kilometrov oddaljena od Zreč in nekaj kilometrov oddaljena od klimatskega zdravilišča na Rogli.

Izbrana lokacija je za družine z majhnimi otroki izredno

primerna. V bližnji okolici smo imeli starši in otroci ogromno možnosti za igre na prostem, sprehode v naravo, kolesarjenje, hojo in bivanje v naravi. V jutranjih urah sta vzgojiteljci organizirali vodene vzgojno didaktične dejavnosti za malčke, starši pa smo bili prosti do prvih popoldanskih ur. Prosti čas smo odrasli izkoristili za krajše izlete in sprehode, nekateri so si privoščili malo počitka in sprostitve v bližnjem termalnem centru Zreče. Popoldanski čas pa smo preživljali vsi skupaj. Tako smo se na primer podali na izlet na kmetijo, izdelovali smo

lutke, peli otroške pesmice, se igrali na prostem ipd.

Počitnice so bile tako za otroke kot za njihove starše enkratno doživetje. Končno smo lahko bivali nekaj dni v neposrednem stiku z naravo, uživali čist zrak ter namesto prometa poslušali tišino in ptičje petje!

Vsi smo bili izredno zadovoljni. Naši malčki so se vrnili domov s polno košaro novih spoznanj, izkušenj in doživetij. Hvala Renata, hvala Erika, za ves trud in požrtvovalnost ter strokovnost pri organizaciji in vodenju tako hvalevredne pobude!

Starši

KRIŽ - V soboto, 24. maja, v domu Sirk Jubilejna zborovska revija Pesem ne pozna meja

V kulturnem domu Alberta Sirk v Križu bo v soboto, 24. maja, jubilejna 40. zborovska revija Pesem ne pozna meja. Na odru se bo z začetkom ob 19.30 zvrstilo deset zborov iz zamejstva in iz Slovenije: Moška vokalna skupina Un's Trboul, MPZ Franc Zgonik iz Branika, Moški in Ženski pevski zbor Jezero iz Doberdoba, MPZ Društva vinogadnikov Goričko, MPZ Foltej Hartman iz koroškega Pliberka, MePZ Avgust Pavel z Gornjega Senika, MePZ Svoboda iz Trbovelj ter gostujoča Moški in Ženski pevski zbor Vesna.

Približno dvesto pevki in pevcev bo torej nadaljevalo tradicionalno revijo, začetki katere segajo v pozna šestdeseta leta prejšnjega stoletja, ko so prosvetni delavci iz Križa in Trbovelj navezali prve prijateljske stike, ki so kasneje privedli do pobratenja med društvoma iz obeh slovenskih krajev, Vesna in Svoboda. Navezi Križ-Trbovelje se je kasneje pridružil še društvo Franc Zgonik iz Branika. Začetno sodelovanje se je udeležilo s koncertoma v Braniku leta 1968 in v Trbovljah dve leti kasneje. Pobuda se je nato za nekaj let zaustavila, do ponovne oživitve pa je prišlo leta 1975, ko se je sestel nov pripravljalni odbor, kateremu so se pridružili še predstavniki zborov iz Doberdoba, Trebč in Pliberka. Revija je tako doživela pravi preporod, prvi združeni nastop sodelujočih zborov pa je bil prav v Križu leta 1976. S časom sta k pobudi pristopila še zbor iz Monostra in z Goriškega, za krajše obdobje pa tudi pevci iz Pridvora pri Kopru.

Revija je po besedah pobudnikov nastala z namenom ovrednotiti družbeno in narodno vlogo zborovskega petja pri Slovencih. Organizatorji pravijo,



da »danes se je marsikaj spremenilo, Slovenci pa še vedno pojememo z istim zanosom in iz isto ljubeznijo kot naši dedje in očetje«.

Poleg posameznih zborovskih koncertov bodo združeni zbori sooblikovali zadnjo točko sobotnega srečanja skupnim nastopom, med katerim bodo pevke in pevci zapeli Ipavčevo Slovensko sem, Našo pesem Mirana Rustje in Simonitijsko Vstajenje Primorske. Po koncu revije se bodo udeleženci zbrali v kriškem Slomškovem domu, kjer jih bodo prireditelji primerno pogostili. Preostali del večera bo priložnost za klepet in utrjevanje prijateljskih stikov.

Organizatorji iz vrst SKD Vesna se zahvaljujejo vsem, ki so pripomogli k letošnji Pesmi ne pozna meja, posebno pa vsem vaščanom, ki so jim priskočili na pomoč, Zvezi slovenskih kulturnih društev in pa rajonskemu svetu za Zahodni Kras, ob tem pa vabijo vse ljubitelje slovenskega zborovskega petja, naj se prireditve množično udeležijo. (MiK)

Od primarnih hišk do obnov po drugi vojni (2)

Drugi del: Pogovor z Edo Belingar, univerzitetno diplomirano etnologinjo in prof. sociologije, zaposleno na Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Nova Gorica. Je strokovnjakinja, pristojna v organizaciji za izvajanje ukrepov varstva nepremične kulturne dediščine in konservatorska svetovalka za profano stavbno dediščino na Krasu.

Kdaj dobijo kraška naselja in vasi podobo, kakršno poznamo danes?

V 17. in 18. stoletju, po prenehanju turških vpadov, beneških vojn ter začetku splošnega napredka podeželja, tudi po zaslugi dejstva, da je 1719 Trst postal svobodna luka, se je začel razmah gradbene dejavnosti. Posamezni gospodarji začno združevati stavbne enote, ki do takrat ležijo v nizu, v enotno domačijo. Zunanja stopnišča se opuščajo, saj ovirajo promet z vozovi. Posledično se vzpostavi povezava med posameznimi enotami domačije, ki teče skozi notranjost, izvedejo se preboji v skupnih stenah. Zunanji dostop omogoči zidani hodnik, na katerega vodijo prav tako zidane kamnite stopnice z ograjo in pristreškom.

Vse skupaj dobi tudi še lepšo zunanjo podobo.

Blagostanje se opazi tudi skozi obliko in opremljenostjo zunanjih fasad, z urejeno razvrstitvijo in oblikovanjem fasadnih odprtih in kamnoseškimi podrobnostmi na celotnem objektu. Marsikje posnemajo vzore iz bližnjih mest. Okenske odprtine so opremljene s pokončnimi kamnitimi pravokotnimi okvirji. Zaradi želje po vnašanju svetlobe v prostore se povečajo, razmerja med odprtinami in zidanim delom fasade pa so preprosta in jasna, kot taka se ohranijo vse do prve svetovne vojne. Poleg izpolnjevanja osnovne funkcije zaščite učinkujejo domačije tudi lepo na pogled. Na bolj reprezentativnih lokacijah nastajajo za kmečko okolje izjemne arhitekture, kmečki dvorci in furmanske domačije.

Tako pride do borjačev, vhodnih portalov ...

Tekom 18. in 19. stoletja so tam, kjer je bila parcela dovolj velika, domačiji okrog dvorišča v nizu dozidali poslopja. Izoblikuje se borjač, na katerem zavzema z okenskimi in vratnimi odprtinami praviloma proti soncu obrnjena stanovanjska hiša

osrednji položaj. Poslopja z zunanjimi fasadami obrišejo parcelno mejo, preostali prostor pa zamejijo z visokim zidanim kamnitim zidom, ki se proti vaškemu prostoru odpira z reprezentativno kamnoseško opremljenim vhodnim portalom, kalono in portonom, lesenimi vrati. Spremembe se izvršijo tudi znotraj organizacije same domačije. Posamezne stavbne enote dobijo zgolj stanovanjsko, druge gospodarsko funkcijo. Ognjišče potisnejo v spahnjenco, zunanji prizidek kuhinje, od koder se odvaja dim skozi slikovit dimnik. V nadstropju hiše povezuje posamezne enote lesen hodnik, gank, ki sloni na umetelno kamnoseško izdelanih konzolah, medjonih. Gank opremijo z leseno ograjo in korčnim nadstreškom, lindo, ki preprečuje močenje lesenih desk, s katerimi je gank popoden. Nadstrešek je služil tudi za sušenje poljskih pridelkov, predvsem koruze, pa tudi žita. Strme sklate strehe ponekod zamenjajo s položnejšimi korčnimi, pri čemer sleme ostane na isti višini, obodni zid pa pozidajo do položnejše strehe in tako pridobijo uporabno podstrešje, čofito, tudi kašče.

Razlike med hišami so opazne. Premožnejši si privoščijo lepše hiše, bogatejšo opremo, lasten vir vode.

Razlike med bolj in manj premožnimi na vasi se izkazujejo predvsem v bogastvu kamnoseške, pa tudi druge opreme, ne pa v sami organizaciji domačije, ki je v obeh primerih enaka. Nekateri bogatejši domačije v tem času že privoščijo vodnjak na domačem dvorišču, štirno, sprva z zidanim, kasneje pa umetelno izdelanim kamnitim obodom, šapom, ki bistveno prispeva k lažjemu življenju na kmetiji. Oskrba z vodo je bila vse do napeljave vodovodov prav gotovo eden ključnih dejavnikov, ki so na Krasu otežkočali preživetje. Nemaokrat se je namreč zgodilo, da so ljudje vodo pili tam, kjer živina - v kalih, pa čeprav so nam tudi iz arhivskih virov poznana prizadevanja takratne av-

Dane pri Divači, Komnunska štirna, ki je služila potrebam cele vasi.

FOTO E.B., 2008 005



strijske oblasti, ki je na prelomu 19. in 20. stoletja tako finančno kot po tehnični plati vzpodbujala gradnja skupnih, komunskih vodnjakov po kraških vaseh, ki naj bi izboljšali tako preskrbo z vodo kot njeno kakovost. A tudi slednji ob velikih sušah niso mogli zadostiti vsem potrebam po vodi in ljudje so se morali znajti po svoje, saj je bila suša navadna prikazen na Krasu vsako poletje, kot jo je 1892 označil Simon Rutar.

Kaj se zgodi z arhitekturo kraških vasi v obdobju po prvi svetovni vojni?

Naselja izkazujejo za Krasu tipično gručasto podobo. Prostorska rast domačije je tako izpolnjena, nadaljnje obdobje pomeni le dodajanje novih oblikovnih elementov in kot taka dočaka še prvo četrtno 20. stoletja. Obnova po prvi svetovni vojni ni prinesla kakšnih bistve-

no novih oblikovnih elementov. Odpravljanje posledic druge vojne pa se je na Krasu, ki je bil od

1945 do 1947 vključen v cono A Julijske krajine, vršila s pomočjo Zavezniške vojaške uprave. Poleg obnove stanovanjskih hiš se je tedaj popravljala tudi prometna infrastruktura. Sprva je bilo predvideno polovično financiranje prenov s strani Zavezniške vojaške uprave, kasneje pa brezplačno popravilo brez vračila za vse vasi, kjer so bile vse hiše ali večina poškodovane zaradi vojne ali so jih uničili Nemci ali fašisti iz maščevanja do partizanskega delovanja. Takih je bilo 29. Oškodovanci so seveda hoteli izboljšati svoje domove in odpraviti pomanjkljivosti, npr. zgraditi večjo hišo, povečati okna in vrata, namestiti peč, vendar je v teh primerih moral lastnik zagotoviti lastna sredstva, tako da je bila zavezniška pomoč tudi nekakšen regulator oblikovanja. Pri sami obnovi v kraških vaseh je prihajalo do številnih nepravilnosti, saj se je gradilo hitro, s slabimi materiali, pa še varčevalo se je z njimi. Kljub vsemu pa so bili ljudje zadovoljni. Upali so, da se bodo obnovila tudi gospodarska poslopja, a so zavezniki prej odšli. Ravno tako niso bila obnove deležna javna poslopja, ki marsikje še danes čakajo na boljše čase. Dogajanje po tem času pa nam je že bolj poznano.



Detajl kraškega vhodnega portala



Jernej Suša s.p.

**Nepremičninska organizacija
Krasa in Brkinov**

Partizanska 37a
6210 Sežana
tel.: (0)5 730 45 40
faks: (0)5 734 22 12
mobitel: 00386 (0)31 648 066
e-mail: info@ruj-sp.si
http://www.ruj-sp.si



Dane pri Sežani, 154 m², parcela 1.025 m², hiša je nova - L. 2007, nadstandardna, enonadstropna, vseljiva, na lepi lokaciji, na robu naselja, 2 kopalnici, voda, elektrika, CK-plin, mala čistilna naprava.



Orlek, 110 m², parcela 200 m², nova - L.2003, enonadstropna, vrstna, popolnoma vseljiva, opremljena kraška hiša, z savno in jacuzzi-jem, lepo urejena terasa iz katerega je lep razgled proti Sežani in Italiji



Barkovlje, luksuzen, nadstandardni apartma, mansarda, velika terasa, dva garažna boksa, velika klet (skupaj 258,11m²). Čudovit pogled na morje, zgrajen leta 1995 kot unikatna arhitektura.

Velik izbor nepremičnin na Krasu, Brkinih ter na Slovenski obali. Nudimo popolno pravno varnost in vse strokovne storitve pri prodaji/nakup nepremičnin. Imamo organizirano lastno pravno službo s pravnim svetovanjem, številne sodelavce s področja ocenjevanja nepremičnin, projektiranja, gradbene stroke in urejanja etažne lastnine.



Sv. Ivan – zelo svetlo stanovanje v višjem nadstropju z dvigalom, sestavljeno iz vhoda, velike dnevne sobe z majhno teraso, kuhinje, zakonske spalnice, kopalnice z oknom, shrambe in zidnih omar. € 124.000



Ulica Cantù na mirni lokaciji, v zelenju, razgledno stanovanje v zadnjem nadstropju: vhod, dnevna soba s teraso, kuhinja z balkonom, dve zakonski spalnici, kopalnica, shramba in velika zidana klet € 144.000!!

Opčine - na mirni lokaciji, v zelenju, v manjšem bloku stanovanje sestavljeno iz vhoda, dnevne sobe s teraso, kuhinje, dveh zakonskih spalnic, kopalnice, shrambe in kleti. € 190.000 – možnost dogovora.

Rio Corgnoletto ekskluzivno podstrešno stanovanje, v dveh etažah s terasami, odlično dokončano, z izrednim pogledom na morje in mesto. Nahaja se v novejšem bloku, na zeleni in mirni lokaciji. Udobno parkiranje v dodeljenem pokritem parkirnem prostoru. € 350.000

Ulica Commerciale – nižje pogled na morje in mesto, na privatni cesti, daleč od prometa, v rezidenčnem naselju, svetlo podstrešno stanovanje v dveh etažah in razglednimi terasami. Klet in dvojni zasebni parkirni prostor v garaži.

S. Pasquale v mirnem naselju, svetlo stanovanje v gosposki stavbi z dvigalom in velikim solastniškim vrtom. Vhod, dnevna soba s teraso, kuhinja z balkonom, tri spalnice, dve kopalnici in dve shrambi. **Klet in parkirni prostor v garaži € 290.000 – možnost dogovora.**

Zaradi velikega povpraševanja iščemo stanovanja z balkonom in /ali hišice z vrtom na Krasu

Vile in hiše z vrtom

Opčine - stari center vasi, značilna hišica na treh nadstropjih, 110 m², potrebna prenovitve. € 130.000

Opčine - v rezidenčni četrti, samostojna vila obdana z angleškim vrtom, z dostopom in pokritimi parkirnimi prostori za več avtomobilov, natančne dodelave in posebna izbira gradbenih tehnik. Izvirna v tej kategoriji z najsoodnejšim dizajnom. Napeljava in skaldni z zadnjimi predpisi.

Cesta za Lazaret - na ekskluzivni poziciji z izrednim pogledom na zaliv in morje, ponujamo posebno in moderno vilo, odlično dokončano, z razglednimi terasami in velikim boksom. Perfektna.

Ricmanje - prijazna samostojna hiška v zelenju, z opremljenim dvoriščem, 120 m², s pergolo in prostorom za barbecue. Parkirni prostori. € 310.000

Ul. Imbriani, 7 (stopnišče B) II. nadstropje - TRST - Tel. 040.661777 - 040.7600243 Fax 040.365811 e-mail: igloo.immobiliare@libero.it - Urnik: 9.00 - 13.00 in 16.00 - 19.30



Devin 10/c
Devin Nabrežina (TS)

Tel. 040.2070016

PRODAJA

NABREŽINA - majhna dvoetažna hiša 150 m². Pritličje je sestavljeno iz lesenega dnevnega prostora v tirolskem stilu, sprejemnice, kuhinje, kopalnice, shrambe, prvo nadstropje pa iz štirih spalnih sob, kopalnice in prehoda. Notranje tlakovano dvorišče, skupni parkirni prostor. 260.000,00 €

MARTIGNACCO - krasna vila (postavljena tik ob drugo) v mirnem in zelenem okolju, z odprtim razgledom in v bližini vseh povezav javnega prevoza, 180 m² v dveh etažah. Sestavljena je iz štirih sob -dve imata balkon- velike dnevne sobe, kuhinje in treh kopalnic, vrta in pokritega dvorišča z dvema parkirnima prostoroma. 270.000,00 € Možnost dogovora.

DEVIN - Vrsta dvoetažna hiša v izmeri 113 m², natančno obnovljena s tlakovanim zunanjim prostorom. V pritličju se nahajajo kuhinja, dnevna soba, velika terasa in wc, med pritličjem in prvim nadstropjem ena soba z balkonom, v prvem nadstropju pa dve sobi s terasami in kopalnica. Klet in garaža, 340.000,00 € Možnost dogovora.

OGLEJ - PRILOŽNOST! Nova stanovanja različnih velikosti. Zelo udodne cene.

STARE VILE, KMEČKE HIŠE IN TURISTIČNE KMETIJE V TOSKANI. Zaupni dogovori.

DEVIN NABREŽINA Odlično dodelana nova stanovanja različnih velikosti. Pogled na morje.

OKOLICA MEDJAVAS na Krasu, gozdnato kmetijsko zemljišče, ca. 10.000 m², bogato zaraščeno, meji s Slovenijo. € 60.000,00 možnost dogovora.

DEJAVNOSTI

RONKE - Prodaja prostora za dejavnost v izmeri 55 m², v centru mesta, sestavljenega iz velike vhodne sobe, manjše sobe, kopalnice. Možnost spreminjanja uporabnosti prostora.

GRADEŽ - PRODAJA HOTELA s 4 nadstropji in 54 sobami, restravracija z veliko verando, dvema stanovanji v 4. nadstropju za gospodarje, fitness centrom v pripravi in pokritimi parkirišči. Dobro vpeljan, redni gostje, odlični za družinsko vodenje. Zaupni dogovori.

TRŽIČ - PRODAJA vpeljane estetske dejavnosti: zidovi in naprave. Skrbno držan prostor z rednimi strankami, parkirišče v bližini, območje v razvoju. Zaupni dogovori.

NAJEM

DEVIN - najem sezonskih sob

DEVIN CENTER - Lepo opremljeno stanovanje, 60 m²: dnevna soba, kuhinjski kotiček, spalna soba, delovna soba, kopalnica. Luksuzno dodelan. 1.000,00 € MESEČNO

www.immobiliarepuntocasa.it

Ul. Cicerone št. 8 - TRST
Tel. 040 662111
Fax. 040 634301



cenitve • nasveti za nepremičnine • kupoprodaja



REPEN

Novogradnja, štiri čudovite hiše v naravi, tudi s pogledom na morje, možnost personalizacije, visoka kvalitetne zaključne obdelave, vseljive konec marca 2009.

NAŠE PONUDBE

NABREŽINA:

na mirni in sončni poziciji, v zelenju, hiša potrebna prenovitve z delno zazidljivim vrtom prib. 4600 m². € 305.000,00.-

ULICA MOLINO AVENTO:

stanovanje sestavljeno iz dnevne sobe, zakonske spalnice, kuhinje, kopalnice, dveh balkonov, kleti. Avtonomno ogrevanje. € 89.000,00.-

PREDEL TRG HORTIS (ULICA DEI FABBRI):

stanovanje sestavljeno iz kuhinje z balkonom, dnevne sobe, dveh spalnic, kopalnice, kleti. Avtonomno ogrevanje. € 118.000,00.-

PREDELSV. JUSTA:

svetlo stanovanje v dobrem stanju, pogled na vrt,

sestavljeno iz kuhinje z balkonom, dnevne sobe, zakonske spalnice, spalnice, kopalnice, stranišča, kleti. Avtonomno ogrevanje. € 132.000,00.-

ULICA MARTIRI DELLA LIBERTÀ:

svetlo stanovanje, velike kvadrature, v dobrem stanju, primerno za urad - kuhinja, sedem sob, dve kopalnici, shramba, tri balkoni. Avtonomno ogrevanje. € 305.000,00.-

PREDEL BONOMEA:

zadnje nadstropje + mansarda, stanovanje z razgledom na zaliv, sestavljeno iz dnevne sobe, kuhinje, treh spalnic, treh kopalnic, balkonov, kleti. Parkirni prostor, avtonomno ogrevanje in solastniški vrt. € 449.000,00.-



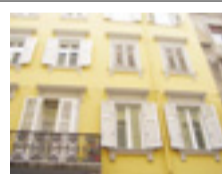
TRST - TRG FORAGGI

zanimiv in svetloben pisarniški prostor, 500 m²: samostojni vhod, potreben prenovitve, primeren za ambulanto ali za večnamenske urade. Zaupni dogovori.



TRST - CENTER

pisarniški prostor, avtonomno ogrevanje, ca. 200 m²: 6 uradov, 2 kopalnici, shramba, veranda in prostor pod stopnicami. € 330.000,00



TRST - V BLIŽINI CENTRA

stanovanje, 85 m², avtonomno ogrevanje: kuhinja, dnevna soba, 2 spalnici, garderoba, kopalnica, shramba. € 160.000,00. Parkirni prostor v garaži € 30.000,00



TRST - CENTER

ново stanovanje, 113 m², v popolnoma prenovljeni stavbi v letu 2003, avtonomno ogrevanje, kvalitetne dodelave: dnevna soba, kuhinjski kot, 3 spalnice, kopalnica. € 242.000,00



TRST - ROJAN

stanovanje 165 m²: samostojni vhod, kuhinja, dnevna soba, 5 spalnic, dve kopalnici, avtonomno ogrevanje, primeren tudi za laboratorij.



TRST ROTONDA DEL BOSCHETTO

v manjši stavbi pivnica 120 m², z dvoriščem 60m² in s stanovanjem 120 m² ter podstrešjem. Zaupni dogovori.



TRST - ŠKEDENJ

podstrešno stanovanje sestavljeno iz kuhinje, dnevne sobe, 3 spalnic, 2 kopalnic, 3 balkonov, mansarde in krasne terase ca. 170 m², odprt pogled tudi na morje. Parkirni prostor v garaži. € 340.000,00



TRST - ULICA SVEVO

v gosposki stavbi podstrešno stanovanje z odprtim pogledom, v dveh etažah: kuhinja, dnevna soba, 2 spalnici, 2 kopalnici, 2 balkona, 1 terasa 30 m², klet in pokrit parkirni prostor. € 330.000,00



TRST ROCOL

nova dvodružinska hiša -2 samostojna stanovanja v treh etažah (garaža, kuhinja, dnevna soba, 2 spalnici, 2 kopalnici, 2 terasi, manjši vrt). Visok energetski prihranek. Možnost ločene prodaje.



TRST - FRIZERSKI SALON IN FRIZERSKA DEJAVNOST

ekskluzivist za severovzhod, SLO in HR, odlični lokal v centru, 135 m², predaja delovanja, dovoljen in opreme. Nizka najemina.

TAM IMMOBILIARE SRL
TRST - UL. P.L. DA PALESTRINA, 5

TEL. 040.3498398 / 040.304998 www.pirellireagency.com/ts/battisti

Včlanjen v Pirelli RE Agency. Vsak član je neodvisen in samostojen podjetnik.



»Residence Chiadino« v Trstu

Družba KB Invest iz Gorice si je pri odločitvi za gradnjo luksuznega stanovanjskega bloka Chiadino v Trstu zadala, da bo kupcem ponudila popolno stanovanjsko udobnost. Zato so bile pri načrtovanju rezidenčnih stanovanj upoštevane najsodobnejše gradbene in tehnične rešitve, kakor je bila tudi zahtevana izvedba, ki mora biti na najvišji ravni. Temeljite priprave investitorja in načrtovalcev so garancija za brezskrbno udobnost bivanja in popolno zasebnost stanovalcev. Stavbe so namreč termično in akustično izolirane, v njih je poskrbljeno za poletno ter zimsko klimatizacijo. Nadstandardna rezidenčna stanovanja so skrbno

vrhu vzpetine v vzhodnem predelu Trsta. Na vzhodni strani jo obdaja gozd Farneto oziroma Boschetto, ki predstavlja velika zelena pljuča sredi mesta, na zahodni strani pa je območje obdano z mestnim botaničnim vrtnom. Residencija Chiadino nudi stanovanja, obdana z zelenjem, čeprav so del priljubljene in zlahka dostopne mestne stanovanjske četrti.

Značilnosti stavbe

Residencija Chiadino je prestižna novogradnja na treh nivojih nad zemljo in podzemno etažo, namenjeno garažnim prostorom. Obdaja jo zasebna zelena površina, ki je lahko urejena kot zasebni ali skupni vrt. Vsako etažo tvorijo tri stanovanja, ki se razlikujejo po tlorisu in površini; nadstropja so povezana s stopnicami in dvigalom. Stanovanja v drugem nadstropju bodo razporejena na dveh nivojih in z notranjimi stopnicami povezana s podstrešjem, kjer je še strešna terasa. Stanovanjske enote so grajene po normativih za največjo termično in akustično udobnost ob upoštevanju najsodobnejših tehničnih določb, ki zagotavljajo kakovostno življenje.



Nadstandardna Stanovanjska enota v prvem nadstropju

Stanovanja

Kvadratura stanovanj je različna, tako kot so različne želje kupcev. Vsa pa nudijo dovolj bivalnih površin in udobja, ker že najmanjša stanovanja merijo 95

kvadratnih metrov. Stanovanja se torej ne ločijo le po postavitvi v nadstroja, saj se kvadratura največjih zaustavi pri 180 metrih, ki jamčijo popolno udobnost tudi za največje družine. Stanovanjem je treba posebej prišteti še parkirne prostore v podzemni garaži, ki hkrati gosti kletne bokse.

Za notranje prostore vsake stanovanjske enote so značilne visokokakovostne rešitve, za arhitekturno dodelavo zunanjih in skupnih prostorov pa smo upoštevali visoke gradbene in tehnološke standarde. Notranje dodelave so prvovrstne, prostori so veliki in svetli, zato jih boste zlahka opremili z okusom. Residencija je opremljena z okni in vrati z izolacijsko zasteklitvijo, tlak je iz visokokakovostnih materialov, kot sta parket in keramika. Celoten pro-

jekt je načrtovan za popolno stanovanjsko udobje in preprosto vsakdanjo uporabo. Na razpolago so tudi parkirni prostori, ki jih je mogoče spremeniti glede na potrebe stanovalcev.

Prodaja

Informacije o prodaji luksuznih stanovanj v zelenem predelu Trsta so na voljo na telefonski številki 040 299137 in na spletni strani www.kbinvest.it. Naj danes le namignemo, da so nekatera stanovanja že prodana, večji del te atraktivne nepremičninske ponudbe, pa je vendarle še na voljo.



Tloris udobnega stanovanja v pritličju

razporejena, nekatera nudijo pogled na morje. Stanovanjske enote so med seboj izolirane, so polne naravne svetlobe, obdaja jih zelenje, njihova udobna notranjost pa se nadaljuje na zunanje terase.

Okolje

Chiadino je mestna četrt na



Lastniki najvišjega stanovanja se bodo razvajali v dveh etažah

V družbi KB Invest so zelo zadovoljni z odzivom na dan odprtih vrat v soseski Carsia na Opčinah. Minuli konec tedna je na vodene ogledе njihove naložbe na Opčinah prišlo nepričakovano veliko obiskovalcev. »Mnogi med njimi so bili bodoči kupci, veliko je bilo predstavnikov stroke in kar nekaj radovednežev. Prav vseh smo bili zelo veseli«, je uspešen promocijski konec tedna pokomentiral **Dušan Košuta**, poverjeni upravitelj družbe KB Invest iz Gorice.

KB invest

S.p.A.

Edinstvena predstavitev

»Residence Chiadino«

- Luksuzna stanovanja obdana s čudovitim zelenim parkom
- Neodvisni vhodi
- Okna in vrata z dvojno izolacijsko zasteklitvijo
- Talno ogrevanje
- Varnostna vrata



Popolno udobje v Trstu



Prodaja nepremičninska agencija
die Bau real estate - Tel. **040 299 137**

www.kbinvest.it

Izvajalec:
Edile Valleverde S.r.l.

dieBau engineering

dieBau real estate



GORICA - Srečanje z Igorjem Bavčarjem v priredbi SKGZ in Kulturnega doma

Odbor za človekove pravice »znanilec slovenske pomladi«

Gost je prikazal kompleksnost političnega prizorišča v Sloveniji ob koncu 80. let

Z leve Peric,
Bavčar in Komel

BUMBACA

Pravi »znanilec slovenske pomladi«, oz. prelomnega zgodovinskega obdobja, ki je pred dvajsetimi leti pretreslo slovensko politično prizorišče in sprožilo postopek, s katerim so se Sloveniji odprla vrata Evrope. To je bil Odbor za varstvo človekovih pravic, o katerem je v četrtek v Kulturnem domu spregovoril slovenski politik, politolog in gospodarstvenik Igor Bavčar. V Gorico sta Bavčarja povabila Slovenska kulturno gospodarska zveza in Kulturni dom, ki sta ob dvajseti obletnici ustanovitve Odbora priredila javno srečanje, ki so se ga udeležili tudi novinarji številnih slovenskih medijev. Pop Tv je poskrbela celo za neposreden prenos po kabelskem televizijskem programu.

Bavčar je bil namreč predsednik 52-članskega odbora, ki so ga ustanovili ju-

nija 1988 potem, ko je varnostna služba aretirala takratnega komentatorja revije Mladina Janeza Janšo. Odbor za varstvo pravic Janeza Janše se je z aretacijo Borštnerja, Tasiča in Zavrla kmalu preimenoval v Odbor za varstvo človekovih pravic, ki je postavil v ospredje vprašanje slovenske samostojnosti ter je koordiniral množične civilno-družbene proteste in notranjepolitične pritiske. »Najpomembnejši atribut Odbora je bila množičnost, saj je zajel zelo širok segment prebivalstva. Druga pomembna značilnost je bila širina odbora samega, v katerem so bile različne družbene in politične komponente, ki so se soočale v zvezi s ključnimi vprašanji razvoja Slovenije. V odboru so se ta ključna vprašanja artikulirala, konsenz okrog neodvisnosti in drugih bistvenih vprašanj pa je bil izredno ve-

lik,« je povedal Bavčar, ki sta ga goriške mu občinstvu predstavila ravnatelj Kulturnega doma Igor Komel in koordinatorskega srečanja Boris Peric.

Bavčar je v svojem posegu prikazal kompleksnost političnega položaja v Sloveniji ob koncu 80. let, ko ni bilo le »izven slovenskih meja nejasno, kako se bodo dogodki iztekli.« »Velika negotovost je vladala tudi v Sloveniji. Pri odboru smo bili prepričani, da nas čaka težko in dolgo obdobje. Izjemna dinamika, ki je privedla do osamosvojitve in nato še do drugih dosežkov, je prehitela tudi pričakovanja najbolj drznih napovedovalcev. Darko Bratina, ki je na začetku 90. let izrazil pričakovanje, da bo Slovenija v nekaj več kot desetletju vstopila v Evropo, je bil pravi vedeževalec,« je ocenil gost, ki se je v teku srečanja spomnil tu-

di na stike, ki jih je kot predsednik Odbora imel v zamejstvu, na primer z SKGZ-jem, Vinkom Levstikom in drugimi.

Med temami, ki jih je Bavčar razvil v pogovoru s četrtkovno publiko, je bila razvejana mednarodna dejavnost odbora, beseda pa je tekla tudi o odnosih med odborom in vladajočo komunistično partijo. »Odbor je oblasti očital, da je njena tajna policija aretirala četverico in jo izročila vojski. S tem je v bistvu priznala, da ni gospodar na svojem teritoriju,« je povedal Bavčar, ki se je zaustavil tudi pri pomembni vlogi, ki so jo v obdobju »slovenske pomladi« odigrali mediji. Razprava se je nato dotaknila še razmer v drugih državah bivše Jugoslavije, ki jih je po razpadu federacije z razliko od Slovenije doletela žalostna usoda. (Ale)

POSVET - SDGZ Razvojna usmeritev Severne Primorske

Razvojna usmeritev Severno-primorske regije je naslov predavanja, ki ga bo v ponedeljek, 19. maja, ob 18.30 priredila goriška sekcija Slovenskega deželnega gospodarskega združenja. Gosta večera v Kulturnem domu, katerega pokrovitelj je Zadruga banka Doberdob Sovodnje, sta vodja projektne skupine In Prime Almira Pirih in direktor razvojne agencije ROD iz Ajdovščine David Bratož. Predavatelja bosta posegla v slovenščini, goriška občina, ki je soorganizator pobude, pa bo poskrbela tudi za prevajanje v italijanščino.

»Goriška sekcija SDGZ si je zastavila cilj, da bo z raznimi pobudami pripomogla boljšemu poznavanju našega teritorija z gospodarskega vidika. V to dejavnost se vključuje tudi ponedeljkovo srečanje, ki bo namenjeno razvojnemu projektu in gospodarski sliki Severne Primorske,« je povedal predsednik goriške sekcije SDGZ Karlo Devetak.

Direktor razvojne agencije ROD iz Ajdovščine David Bratož bo udeležencem srečanja predstavil stanje gospodarstva v Severnoprimorski regiji, njegove perspektive in projekte, v katere vlagajo njene občine. »Predstavil bom tudi priložnosti za tuje vlagatelje, na primer poslovne cone in razpise, ki so namenjene podjetjem iz Slovenije in drugih držav,« je povedal Bratož. Almira Pirih pa bo spregovorila o projektu In Prime, ki je od leta 2002 eden od ključnih regijskih razvojnih projektov. »Vlada Republike Slovenije ga je leta 2006 vključila tudi v resolucijo o nacionalnih razvojnih projektih za obdobje 2007-2023,« je povedala Pirihova, ki bo v Kulturnem domu predstavila rezultate prve faze projekta, v katerega se je vključilo osem podjetij, ki se bodo čez en mesec prijavila na javni razpis. (Ale)

GORICA - Včeraj se je uradno začela četrta izvedba zgodovinskega festivala èStoria

Slabo vreme ni pregnalo ljubiteljev zgodovine

Množična prisotnost obiskovalcev na vseh pouдах - Občinski odbor je zavrnil prošnjo upraviteljev nočnih lokalov o podaljšanju urnika

Nabito polni šotori in vrvež na ulicah mestnega središča. Festival èStoria se ni izneveril slovesu najprivlačnejše manifestacije, kar jih premore Gorica. Čeprav so bile vremenske napovedi nenaklonjene organizatorjem, se je uvodnega festivalnega dne udeležila velika množica. Včeraj so mesto poživil ljubitelji zgodovine vseh starosti, ki jih je priklical kakovostni program na temo herojev, o katerem so v prejšnjih dneh spregovorili tudi časopisi, kot sta Repubblica in Corriere della Sera.

»Vaša množična prisotnost dokazuje, da je festival postal referenčna točka za Gorico in druge dežele. Naše mesto je sicer bogato z manifestacijami in kulturnimi srečanji, èStoria pa izstopa,« je na uradnem odprtju festivala nagovoril množično občinstvo goriški župan Ettore Romoli, ob katerem sta pozdravila publiko tudi pokrajinska odbornica Sara Vito in predstavnik založbe LEG Adriano Ossola. Na odru šotora Erodoto so spregovorili še predsednik Fundacije goriške hranilnice Franco Obizzi, ki je poudaril, da se iz leta v leto udeležuje manifestacije večje število ljudi, in predsednik goriške Trgovinske zbornice Emilio Sgarlata. »Gorica si zasluži biti v centru pozornosti. Naš cilj je, da bo festival v letih dosegel raven knjižnega sejma v Turinu,« je povedal Sgarlata.

Ob pozitivnih platih gre omeniti tu-



Poln šotor med včerajšnjim posvetom o letalstvu

BUMBACA

di negativne. Zaprtje korzov, kateremu se je pridružilo še gradbišče pri sodišču, je včeraj v dopoldanskih urah povzročilo kar nekaj prometnih težav in zastojev, vozniki pa so imeli težave tudi zaradi pomanjkanja par-

kirnih prostorov. Velikega števila obiskovalcev so se veselili upravitelji goriških lokalov, čeprav je občinski odbor zavrnil njihov predlog, da bi ob priložnosti tridnevnega festivala podaljšali urnik odprtja do enih.

ÈSTORIA - Tudi danes pester program

Od Franca Basaglie do Che Guevare

Festival èStoria bo danes ob 9. uri odprlo srečanje v šotoru Apih v ljudskem vrtu, kjer bosta na Franca Basaglio spomnila Domenico Casagrande in Michele Zanetti, ki ju bo vodil novinar Vincenzo Compagnone. O liku srednjeveškega junaka bodo ob 9.30 v šotoru Erodoto spregovorili Alessandro Barbero, Maria Teresa Fumagalli in Paolo Cammarosano, ob 10. uri pa bo v šotoru Apih tekla beseda o Garibaldiju. Ob 10.30 bo v šotoru Erodoto na vrsti predavanje o sumerskem kralju Gilgamešu, o junakih italijanskega odporništva pa bodo ob 11.30 v šotoru Apih spregovorili Elena Aga Rossi, Anna Di Gianantonio, Stefano Fabi in Mimmo Franzinelli. Che Guevaro bodo ob 11.30 v šotoru Erodoto predstavili Dario Fertilio, Lodovico Incisa di Camerana in španski pisatelj Paco Ignacio Taibo II, na istem prizorišču pa bo ob 15. uri predavanje o Mazziniju.

Ob 15.30 bo v šotoru Apih na sporedu srečanje o junakih, ki so se borili zoper mafijo. Posegli bodo javni tožilec protimafijskega oddelka iz Reggio Calabriae Nicola Gratteri (pred nedavnim v njegovem uradu našli prisluškovno napravo), bivši župan iz Sinopolja Domenico Luppino in novinar Stefano Mensurati. Heroje, ki so navdihnili Mussolinija, bodo ob 16.30 v šotoru Erodoto obravnavali Richard Bosworth, Roberto Chiarini in Paolo Nello. Govor bo tudi o svetnicah in čarovnicah, ki jih bodo ob 17. uri v šotoru Apih predstavili Luisa Accati Levi, Silvia Maggio in Giovanna Paolin, o rimskih junakih pa bodo ob 18. uri spregovorili Gino Bandelli, Rose Mary Sheldon in Gianfranco de Turris. Ob 18.30 bo v šotoru Apih potekalo srečanje z naslovom Fašisti po fašizmu, ki ga bodo oblikovali Antonio Carioti, Mimmo Franzinelli in Marco Cimmino.



PLANINSTVO - Skupna pobuda ljubiteljev gora ožjega goriškega območja

Sabotinske družne poti speljali na vrh Matajurja

Ob mlajših in starejših planincih se je izleta udeležilo veliko družin z otroki



Planinci na vrhu Matajurja (zgoraj) in med vzponom nanj (spodaj)

LOREDANA PRINČIČ

Nekaj nad sto planincev se je prejšnjo nedeljo udeležilo skupne pobude, ki so jo priredili člani goriške sekcije CAI in ki je, že četrty zapored, združila ljubitelje gora ožjega goriškega območja. Pod geslom Sabotinske družne poti so se pohodniki odpravili na Matajur v Beneški Sloveniji. Ob kar lepem, čeprav nekoliko hladnem vremenu, so se planinci, mladi in starejši, poudariti velja tokrat prisotnost številnih družin z otroci, odpravili od zavetišča Pelizzo najprej proti Domu na Matajurju, kjer so jih s čajem pričakali člani Beneške planinske družine. Od doma, ki kakor znano leži na izredno razgledni točki, so udeleženci uživali ob pogledu na Furlanijo in celo Tržaški zaliv, medtem ko so v smeri proti Julijcem, zlasti kaninski skupini, nagajali oblaki.

Kekci so ob vzponu proti bližnjemu vrhu gore, oddaljenem kakih dvajset minut, uživali ob še kar velikih zaplatah snega na senčni strani gore. Kar lepa množica se je zbrala pri kapelici na vrhu. Goričanom in Novogoričanom so se pridružili še planinci iz Brd in Kamenj. Skratka vsestransko pisana in veselo razposajena družina. Udeležence so tu pozdravili predstavniki društev, potrdili pomembnost pobude, ki se je porodila leta 2004 in poudarili namen, da se v smeri družjenja, spoznavanja in utrjevanja prijatelj-



stva nadaljuje. Prijeten nedeljski izlet se je sklenil v zavetišču Pelizzo.

Dobršen del udeležencev se je na Matajur pripeljal z avtobusom v organizaciji SPDG, številni so za prevoz

poskrbeli sami, nekaj pa je bilo tudi kolesarskih navdušencev, ki so do zavetišča dobesedno prispeli z lastnimi močmi, pritiskajoč na pedale.

Pobudo Sabotinskih družnih po-



ti so prvič uresničili leta 2004. Dvakrat zaporedoma so se planinci zbrali na Sabotinu, domači goriški gori, lani pa na Koradi. V letu 2009 napovedujejo novo srečanje in, seveda, nov cilj.

GORICA

V enem letu 144 aretacij



CLAUDIO GATTI

BUMBACA

Goriški kvestor Cladio Gatti je zadovoljen z delom, ki ga je policija opravila v zadnjem letu. Po njegovih besedah so namreč zaključili več pomembnih preiskav, skupno pa so odkrili storilce 52 odstotkov kaznivih dejanj. Od 1. maja 2007 do letošnjega 30. aprila so policisti v goriški pokrajini preverili istovetnost 99.137 oseb, pregledali pa so 67.331 avtomobilov. Na telefonsko številko 113 so prejeli 2.920 klicev, medtem ko so skupno obravnavali 1.975 kaznivih dejanj, pripravili 144 oseb, sodnim oblastem pa prijavi 877 oseb. Ob tem so izdali 3.420 potnih listov in 125 prepustnic, obnovili pa so 952 potnih listov in 224 prepustnic. Izdali so tudi 2.100 dokumentov za izhod iz države za mladoletne. Urad za priseljence pri goriški kvesturi je izdal 8.472 dovoljenj za bivanje, obravnaval pa je 160 postopkov za pridobitev statusa azilanta.

Leteči oddelek je v okviru preiskave Cabernet aretirali štiri osebe in jih prijavil 22, v okviru preiskave Tangor pa so aretirali 14 oseb in zasegli 340 kilogramov hašiša. V preiskavi Blue Clean so prišli na sled kriminalni združbi, ki je s nepokritimi čeki »zaslužila« več kot 350.000 evrov; v okviru te operacije so aretirali tri osebe, sedem pa so jih prijavili. Skupno so policisti zasegli 351 kilogramov hašiša, 21 gramov heroina, 151 gramov kokaina, 239 gramov marihuane, 13 gramov anfetamina in dve ampuli metadona.

Cestni policisti so obravnavali 11.674 kršitev prometnega zakonika; med temi je bilo kar 3.808 primerov prehitre vožnje, 257 voznikov je sedlo za volan s previsoko stopnjo alkohola v krvi, 8 pa pod vplivom drog. Skupno so odvzeli 932 vozniških dovoljenj, obravnavali pa 837 prometnih nesreč, od katerih se jih je 22 zgodilo v večernih urah po izhodu iz javnih lokalov. 10 nesreč je bilo smrtnih, 478 pa z ranjenci.

Danes ob 11. uri bo v grajskem naselju v Gorici slovesnost ob 157. obletnici ustanovitve policije.

GORICA - Občinska uprava sprejela ukrep za povečanje varnosti v cestnem prometu

Z radarjem proti prehitrim voznikom

Gentile: »Stanovalci domala vseh mestnih četrti so nas opozorili na številne avtomobile, ki nevarno drvi po naseljenih predelih«

Z radarjem bo goriška občina skušala »ukrotiti« voznike, ki ne spoštujejo prometnega zakonika in v mestnem središču vozijo krepko nad dovoljenimi hitrostmi. Pristojni občinski odbornik Fabio Gentile je večeraj napovedal, da mestni redarji bodo začeli meriti hitrost z radarjem s ponedeljkom.

Gentile je pojasnil, da gre za povsem transparentno pobudo, ki ni nikakor uperjena proti goriškim voznikom. »Stanovalci domala vseh mestnih rajonov so nas opozorili, da avtomobili drvijo sredi hiš, zato pa smo se odločili, da spet uvedemo radar, ki ga je občina kupila pred leti in ga takrat tudi drago plačala,« je pojasnil Gentile. Po njegovih besedah občinska uprava nikakor ne namerava mestnih redarjev skrivati za grmi, zato pa so tudi na spletni strani občine objavili urnike in kraje, kjer bodo hitrost merili z radarjem. Obenem so tudi namestili cestne znake, ki voznike opozarjajo na merjenje hitrosti z radarjem in jim svetujejo, naj znižajo hitrost. (dr)

Radar bo »ujel« marsikaterega prehitrega voznika

BUMBACA



GORICI - Urniki merjenja

V ponedeljek v Ul. Terza Armata

Goriški mestni redarji so objavili urnike in dneve merjenja hitrosti z radarjem objavili na spletni strani goriške občine (www2.comune.gorizia.it/uffici/new/pm/teleser.php). V ponedeljek, 19. maja, med 9.30 in 11.30 bodo merili hitrost v ulici Terza Armata, v sredo, 21. maja, med 15. in 18. uro v Svetogorski ulici, v soboto, 24. maja, med 9.30 in 11.30 v Tržaški ulici, v torek, 27. maja, med 15. in 18. uro v ulici Kugy, v četrtek, 29. maja, med 9.30 in 11.30 v ulici Fatebenefratelli, v soboto, 31. maja, med 15. in 18. uro v ulici Fai-ti. Z merjenjem bodo nadaljevali tudi prihodnji mesec; 3. junija bo radar v ulici Isonzo Argentina, 5. junija na Majnicah, 7. junija pa v ulici Udine.



NOVA GORICA - V mali dvorani novogoriškega Kulturnega doma

Kinodvorana ostala brez komercialnih filmov

Število gledalcev je bilo prenizko - Planet Tuš se zanima za gradnjo multikina

V novogoriški kinodvorani - mali dvorani novogoriškega Kulturnega doma - že več kot mesec dni ni več ponudbe komercialnih filmov. Obisk je bil premajhen, da bi se pokrili stroški obratovanja kina, zato se je novogoriška mestna občina odločila, da Kulturnemu domu, ki je dejavnost zadnje leto izvajal, le-te ne bo več financirala. Tako se je izjalovil še en poskus ohranjanja ponudbe komercialnih filmov v mestu. Zgodba namreč ni nova, z izzivom so se predhodno spopadli tudi drugi, a žal neuspešno. Na prvo žogo bi lahko rekli, da je za premajhen obisk v Novi Gorici kriva zastarela kinodvorana, ki ne nudi toliko blišča kot sodobno opremljene različice drugod. Toda načelnik oddelka za družbene dejavnosti na novogoriški mestni občini Vladimir Peruničič pravi, da je vzroke treba iskati tudi drugje. Po njegovih besedah se je predvsem spremenil dostop do filmov in s tem tudi vzorec navad: na svetovnem spletu so najnovejši filmi dostopni še preden pridejo v distribucijo. Temu je težko konkurirati s še tako bleščečo dvorano, sploh če distributer sam ni zainteresiran za to, da se na manjše novogoriško tržišče filmi distribuirajo enako ažurno kot, denimo, v Ljubljani.

Komercialni film je bil v Novi Gorici najprej v domeni zasebnega kinopodjetja, ki pa je šlo v stečaj. Za tem je ponudbo prevzel drugi zasebnik; Avdio video center iz Nove Gorice, ki je po šestih letih obupal, saj se zadeva finančno ni in ni izšla. »Zato je lani aprila novogoriški Kulturni dom kot javni zavod s področja kulture predlagal občini, da bi skušal prevzeti komercialni del filmske ponudbe. V primeru, da bi šlo, bi s tem nadaljevali, v primeru izgube, pa bi odločitev o usodi kina prepustili mestni občini,« pojasnjuje direktorica Kulturnega doma Pavla Jarc.

Na spletu prej kot v dvoranah

Po letu dni je postalo jasno, da kino prinaša izgubo, zato se je novogoriška občina odločila, da to dejavnost ukine. Lani je novogoriški kino med aprilom in decembrom obiskalo 7.000 ljudi, oziroma povprečno 30 na predstavo. »Še naprej pa nadaljujemo s ponudbo umetniškega filma, ki ga občina sofinancira, in je tudi zelo lepo obiskan. To me še posebej veseli, saj kaže na to, da imamo v Novi Go-



Kinodvorana se nahaja v mali dvorani novogoriškega Kulturnega doma

FOTO K.M.

rici izobraženo publiko tudi na filmskem področju. Okrepili smo tudi filmsko ponudbo za otroke različnih starostnih stopenj in tudi s to ponudbo še nadaljujemo,« zaključuje direktorica.

»Nobene logike ni v tem, da bi občina z javnimi sredstvi pokrivala izgubo na komercialni dejavnosti,« pa odločitev občine pojasnjuje načelnik Vladimir Peruničič. Po njegovem mnenju je ponudba komercialnih kinopredstav stvar privatnega kapitala, kar utemeljuje s primerjavo, da je v vsej Sloveniji le en državni kino, gre za Kinoteko. »Hollywoodski filmi pa so čisto druga zgodba. Dandanes si jih lahko doma, s pomočjo interneta, pogledamo še preden pridejo v kino dvorane,« pravi načelnik.

Raje v Ljubljano ali Gorico

Pojav filmov na videokasetah in s tem videotek je prvi oklestil obisk v kinodvoranah, izpopolnjena tehnolo-

mov, dvorana bolje opremljena, ozvočenje boljše, pa tudi pregleden razpored filmov mu je tam bolj všeč. »Škoda, da v Novi Gorici ni več komercialne ponudbe, z mozem sva si večkrat ogledala kakšen film,« pa je povedala Tamara iz Nove Gorice.

Težava ni le dvorana

Dvorana, v kateri so predvajali tudi komercialne filme, poleg tega pa v njej potekajo tudi koncerti in podobno, je stara 27 let. Po besedah direktorice Kulturnega doma v tem času razen nakupa novih kino projektorjev in ozvočenja drugih posodobitev ni bilo. Cena vstopnice za ogled filma je v Novi Gorici znašala 4 evre, v ljubljanskem Koloseju pa je redna cena 4,95 evra. So očitki Novogoričanov o zastarelosti torej upravičeni? Načelnik Vladimir Peruničič meni, da ne povsem. »Novi kino projektorji v novogoriški kinodvorani so eni najboljših, zvok je bil predvajan v dolby surround sistemu, tako kot kje drugje. Edino dvorana nima ravno takega blišča kot, denimo, Kolosej, toda to pa ni v domeni lokalne skupnosti, temveč v domeni kapitala. Kleč je tudi v tem, da je dvorana majhna, sprejme torej malo obiskovalcev, torej distributerji niso zainteresirani, da v take kinodvorane pošljejo filme hkrati kot v večje. Zato prihaja do tudi dotedenskega zamika med prikazovanjem istega filma v Novi Gorici in v Ljubljani. Prikazovalec filmov tu nima moči,« pravi Peruničič. Na vprašanje, kakšno bo poslej mesto, ki da nekaj nase, brez kina, Peruničič odgovarja: »Saj kinodvorano vendar imamo, nimamo prikazovalca. To vsekakor ne more biti javni zavod, ki se financira iz proračunskih sredstev. Tu gre za profit. Če privatni kapital ugotovi, da se v Novi Gorici računica izide, naj zgradi v mestu multikino. Po mojih informacijah se za to zanima Planet Tuš, ki naj bi v mestu zgradil sistem treh kinodvoran. Naloga lokalne skupnosti v tem primeru je v tem, da zagotovi prostorske akte, po katerih se takšna zadeva lahko umesti v prostor,« pojasnjuje načelnik, ki še dodaja, da bodo v novogoriški kinodvorani še zavrteli tudi kakšen komercialni film, če bo po katerem veliko povpraševanje. »Če pa se pojavi kakšen zasebnik, ki bi to dejavnost rad prevzel: vrata so odprta,« še dodaja načelnik Peruničič.

Katja Munih

GORICA - Lekarne Zdravila na dom

Prizadete in nesamostojne osebe lahko zdravila brezplačno prejema naravnost na dom. Storitve namreč že nekaj časa brezplačno zagotavlja goriško podjetje za upravljanje občinskih lekarn, ki se je zavzelo za pobudo v sodelovanju z združenjem civilnih invalidov.

»Zdravila je možno prejema ti brezplačno na dom od ponedeljka do sobote med delovnim urnikom občinskih lekarn. Prostovoljec združenja invalidov bo osebam, ki bodo v jutranjih urah poklicali občinsko lekarno v Štandrežu ali v ulici Garzarolli pri sv. Ani, popoldne prinesel naročena zdravila,« je povedal predsednik podjetja za upravljanje občinskih lekarn Pierluigi Ceccarello. Telefonska številka lekarn v Štandrežu je 0481-21074, številka lekarn v ulici Garzarolli pa je 0481-522032. Lekarni sta odprti med 8.30 in 12.30 ter med 15.30 in 19.30.

KOMIGO - V torek Petelinji zajtrk

V Kulturnem domu v Gorici bodo v torek, 20. maja, v okviru gledališkega festivala Komigo predvajali slovensko filmsko uspešnico s podnapisi v italijanščini »Petelinji zajtrk«. Predvideni sta dve projekciji; prva se bo pričela ob 18. uri, druga pa ob 20.30. Petelinji zajtrk je ljubezenska zgodba, v kateri se komično prepleta s tragičnim. Kraj dogajanja je Gornja Radgona, majhno mesto, kjer čas teče počasneje. Na začetku se zdi, da junaki filma živijo tiho in neopazno, vendar se kmalu izkaže, da vsak izmed njih goji skrite strasti, ki poskrbijo za nenadne zaplete. Vstopnina je 5 evrov.

Naslednja - peta - predstava v abonmaju Komigo bo že v ponedeljek, 26. maja, ob 20.30, in sicer komedija v furlanskem jeziku »Beato fra le gonne« z gledališko skupino Trigemini iz Manzana; avtor in režiser je Mauro Fontanini iz Gorice.

NOVA GORICA - Največje sinhrono plesanje na svetu

Rekordna četvorka

Skupno je po vsej Sloveniji zaplesalo 26.957 dijakov - Brulc: »Po šolanju vrnite se na Goriško«



Mladi plesalci v središču Nove Gorice

FOTO K.M.

Letošnja maturantska parada je v Novi Gorici v plesu četvorko združila 936 maturantov iz širše severnoprimorske regije. Tudi po njihovi zaslugi je bil v Sloveniji potolčen lanski rekord v največjem sinhronem plesanju četvorko na svetu - letos se je po vsej državi točno opoldan v njenih taktih zavrtelo natanko 26.957 maturantov oz.

3.471 več kot lani. V Novi Gorici je dijake pozdravil župan Mirko Brulc in jim zaželel srečo pri nadaljnjem študiju ter dodal željo, da bi se jih po končanem šolanju čim več vrnilo na Goriško. Plesalcem je bilo naklonjeno tudi vreme; dež je poenjal tik pred začetkom dogodka, tako da je bil ples s pripravljenimi dežniki le simbolen. (km)

GORICA - Natečaj

Kitaristi iz vsega sveta

V Gorici se danes pričena 5. izvedba Evropskega natečaja klasične kitare, ki ga prireja goriško kulturno združenje Centro Chitarristico - Mauro Giuliani pod pokroviteljstvom goriške občine in goriške pokrajine.

Natečaja, ki se ga bo udeležilo skoraj 200 mladih talentiranih kitaristov iz številnih evropskih in izvenevropskih držav, so predstavili v četrtletju na goriški občini. Tako goriški odbornik Antogno Devetag kot pokrajinski odbornik Maurizio Salomoni sta soglašala z ugotovitvijo, da je sodelovanje med posameznimi organizacijami in institucijami uspešna pot za snovanje kvalitetne kulturne ponudbe v Gorici. Poudarila sta še, da je častni pokrovitelj glasbenega natečaja predsednik republike Giorgio Napolitano. Prizorišče avdicije kitaristov, ki se bodo začele prihodnji petek in zaključile v nedeljo, 25. maja bo hiši Morassi na grajskem naselju.

Izvajalce bo ocenila pristojna žirija sestavljena iz velikih imen srednjeevropskega glasbenega prostora, med katere sodi tudi tržaški kitarist Marko Feri. Nagrado Mercatelli najbolje uvrščenemu kitaristu v posameznih kategorijah bodo podelili na zaključnem slavnostnem dogodku v nedeljo, 25. maja, v deželni avditoriju v Gorici. Glasbeni festival bodo spremljale številne spremne pobude.

Danes bodo ob 18. uri v hiši Morassi v grajskem naselju odprli tudi likovno razstavo goriških amaterskih umetnikov »Sei corde su tela«. Tema razstavljenih del je glasbeni utrip karibskega otoka Kuba. Na istem mestu bo tudi koncert skupine Gary Guitar Quartet.

Jutri bo ob 18. uri v prostorih pokrajinskega muzeja v grajskem naselju nastopil kitarski ansambel »A più corde« iz Sacileja pod vodstvom Lucie Pizzutel. Skupina bo s kitaro izvajala Vivaldijeve, Mertzove in Duartejeve skladbe. V ponedeljek, 19. maja, pa bodo vedno v Hiši Morassi ob 20.30 vrteli biografski film »Homo Ludens« o Leu Brouwerju. Kubanski glasbenik velja za enega izmed najpopolnejših in dovršenih kitaristov na svetu. Uvodoma bo o sodobni glasbeni sceni predaval dirigent Giorgio Tortora. (VaS)



GORICA - Marušič in Salimbeni predstavila knjigo Joachima Höslerja o Sloveniji

Zgodovina mlade države in njenih odnosov s sosedi

Do leta 1918 so si Slovenijo lastili nemški plemiči, zatem pa je bil močan vpliv nemškega kapitala

»Slovenia. Storia di una giovane identità europea« je naslov italijanskega prevoda knjige nemškega zgodovinarja Joachima Höslerja, docenta na oddelku za zgodovino iz Univerze v Marburgu, ki bo nedvomno pripomogla k temu, da bosta širša nemška in italijanska javnost bolje poznala slovensko narodno in kulturno identiteto in se globlje vključila v proces nastajanja te mlade evropske države.

Prevod dela »Slovenien. Von den Anfängen bis zur Gegenwart«, ki je izšlo pred dvema letoma pri založniški hiši Bücher Pustet v Nemčiji, sta v Gorici predstavila zgodovinarja Branko Marušič in Fulvio Salimbeni prejšnji ponedeljek na žalost v skromno zasedeni konferenčni dvorani državne knjižnice. Večer je priredila založba Beit iz Trsta v sodelovanju z Inštitutom za srednjeevropska kulturna srečanja ICM iz Gorice. »Slovenci imamo z vsakim našim sosedom poseben odnos. Prav Nemci pa so v naši zgodovini pustili najbolj otipljive sledove. Vse do leta 1918 je bil dovršen del slovenskega ozemlja v lasti nemških plemiških rodbin; kasneje pa pod direktnim vplivom nemškega kapitala, ki je posledno in neposredno obvladoval ta prostor in vplival na njegov ekonomski, politični in kulturni razvoj,« je uvodoma povedal goriški zgodovinar Branko Marušič in se naposled lotil obsežnega pregleda zgodovinskega dogajanja na slovenskem od Karantanije dalje kot pomembne osebnosti s področja družbenega in kulturnega delovanja, med katerimi velja omeniti Trubarja, Valvasorja in Prešerna.

Skoraj tristo strani obsegajoča knjiga, kateri je spremno besedo napisal zgodovinar Jože Pirjevec in ki temelji na že obstoječih zgodovinskih virih, zaobjema vse etape slovenske zgodovine od srednjega veka, preko reformacije in dveh svetovnih vojn do slovenskega predsedovanja Evropski Uniji. O publikacij je spregovoril tudi tržaški



Z leve Salimbeni in Marušič

BUMBACA

zgodovinar Fulvio Salimbeni, ki je monografijo o Sloveniji opredelil »kot knjigo, ki objektivno poroča o slovenski zgodovini«.

Poleg krajšega vsebinskega pregleda Höslerjevega dela je bil ponedeljek večer tudi prilika za izmenjavo mnenj o odnosu, ki ga imajo mladi Goričani do zgodovine. »Iz svojih profesorskih izkušenj opažam, da vlada med mladino splošno nezanimanje do lastne zgodovine in tudi do zgodovine sosedov. Večkrat se zgodi, da mladi sicer poznajo pomembne svetovne dogodke, kot so na primer vojna v Vietnamu ali problematika bližnjega vzhoda, malo poznane pa so jim osnovne, na katerih sloni italijanska demokratična družba. O odpornosti in nastajanju republike ustave jih zna večina povedati bore malo,« je ugotavljal Salimbeni. Podobnega mnenja je bil tudi Marušič, ki je opozoril, da gre razloge za nepoznavanje krajevne zgodovine iskati tudi v šolskih programih, ki le-tej dajejo žal premalo pozornosti. (VaS)

GORICA - Zaključil se je niz predavanj Gibanje učinkovito sredstvo proti diabetesu

S petimi informativnimi večeri, ki so si v prvih petih mesecih letošnjega leta sledili v Gradežu, Gradišču, Krmini, Trzinu in Gorici, so občane seznanjali o diabetesu, za katerim vsako leto v deželi oboli v milejših ali akutnih oblikah zaskrbljujoč odstotek ljudi. Dobro obiskana informativna srečanja, na katerih so predavali specializirani zdravniki, zaposleni v ambulanti goriškega zdravstvenega podjetja, je priredilo posoško Združenje diabetikov v sodelovanju z goriško pokrajino in državnim združenjem lekarn Federfarma.

Bolniki sladkorne bolezni se splošno delijo v dve skupini, v tiste, ki so odvisni od insulina, in tiste, ki so zaradi ne-

pravilnega prehranjevanja ali prekomerne telesne teže potencialni bolniki. Prav tem so namenjeni tovrstni informativni večeri, saj lahko le s pravočasnim odkrivanjem sladkorne bolezni preprečimo razvoj njenih hujših oblik.

V nedeljo, 25. maja, bo v Ronkah potekalo srečanje kolesarjev pod geslom »La dolce pedalata«. Udeleženi diabetikom bodo na prizorišču pred odhodom izmerili stopnjo glikemije v krvi. Merjenje bodo ponovili po opravljenem kolesarjenju. Rezultati meritev bodo dokazali, da gibanje in fizični napor sta učinkovito sredstvo za preprečevanje diabetesa. (VaS)

Kost od pršuta in brizgalki

Zasedanje rajonskega sveta iz goriške mestne četrti se je v četrtek zaključilo z zamenjavo »daril« med podžupanom Fabiom Gentilejem in rajonskim svetnikom Francom Zottijem. Ob glavnem pokopališču ležijo že več kot eno leto odrabljene brizgalki; da bi opozoril na njihovo prisotnost, je Zotti pobral dve brizgalki, jih postavil v steklenico in ju med zasedanjem rajonskega sveta izročil Gentileju. Tamu je v zameno dal kost od pršuta, zatem pa skupaj s poveljnikom mestnih redarjev zapustil dvorano. Gentile se je sicer zasedanja udeležil, da bi skupaj s poveljnikom mestnih redarjev predstavil ukrepe proti nočnemu hrupu. Po besedah rajonske svetnice Demokratske stranke Silvie Beltrami je bilo Gentilejevo podajanje neprečljivo in pomanjkljivo, poleg tega se je po njenih navedbah podžupanu mudilo, saj naj bi imel drugo obveznost.

Poostren nadzor

Novogoriška prometna policija bo jutri izvajala poostren nadzor nad prekoračitvami največje dovoljene hitrosti v prometu. Večje število patrolj bo na območju policijske uprave Nova Gorica hitrost nadzorovalo z laserskimi merilniki in radarji. (km)

V Šlovrencu nov semafor

V Šlovrencu imajo nov semafor, vendar ni namenjen avtomobilistom, pač pa igralcem bejzbola. V preteklih dneh so namreč ob igrišču za ameriški šport namestili velik elektronski semafor, s katerim bodo že na današnji tekmi domače bejzbolske ekipe Drag Bears šteli točke. Semafor je stal 30.600 evrov, dve tretjini zneska pa je občinska uprava krila s prispevkom pokrajinskega odborništv za šport, za katerega je odgovorna odbornica Sara Vito.

Vitovska v Gradišču

V enoteki v Gradišču bodo danes ob 11. uri podelili priznanja Gran Premio Noè najboljšim vinom iz dežele FJK; ob 18. uri bodo predstavili monografijo »Vitovska - i vigneti dal mare al Carso«.

Hitra cesta spet odprta

Včeraj so se zaključila prenovitvena dela, zato pa je ponovno odprta hitra cesta med Gradiščem in Vilešem v smeri proti jugu.

GORICA - V soboto, 31. maja

Triatlon

Pričakujejo atlete iz vse dežele in tudi iz Slovenije

Ljubitelji vzdržljivostnih športov, kolesarjenja, teka in plavanja kot tudi njihova zvesta spremljajoča publika bodo v Gorici v soboto, 31. maja prišli na svoj račun. Po mestnih ulicah se bo namreč odvijal Prvi triatlona mesta Gorice. »Z zadovoljstvom spremljamo in tudi finančno podpiramo vsa tista društva, ki si upajo organizirati tako odmevne dogodke, ki so promovirani za naše mesto in privabljajo športnike iz vse goriške okolice,« je na predstavitvi pobude povedala pokrajinska odbornica za šport Sara Vito. Organizator triatlona je društvo Adria Gorizia Triathlon, pobudo pa je pokrajina vključila v evropski projekt Eurogospoort.

»Pozornost namenjamo predvsem najmlajšim, ki se bodo lahko preizkusili v tovrstni, žal še ne dobro poznani, športni panogi,« je v imenu goriškega društva Triathlon, ki šteje v svojih vrstah 30 včlanjenih amaterskih športnic in športnikov povedal, povedal predsednik Marko Braida, ki upa, da bo pobuda dobro uspela in postala stalnica v športni ponudbi mesta. Tekmovanja bodo potekala v soboto, 31. maja, pričela pa se bodo 14. uri. Najprej bodo nastopili otroci in dijaki goriških srednjih šol, ki se bodo pomerili v plavanju, kolesarjenju in teku na razdaljah 100 m, 4 km in 1 km. Start starejših tekmovalcev je predviden za 16.30. Svojo hitrost bodo preizkusili na razdalji 400 m v plavanju, 10 km kolesarjenja in 2,5 km teka. Organizatorji pričakujejo številne obiske atletov iz vse dežele kot tudi predstavnikov triatlonskih klubov iz Slovenije. Atleti se lahko na tekmovanje prijavijo do 29. maja na naslovu info@goriziatrathlon.it. Več informacij je mogoče najti tudi na spletni strani www.goriziatrathlon.it.

Prizorišče triatlona mesta Gorice bo na Malih Rojah. Športniki bodo pri tekmovanju uporabili občinski bazen in prostore goriškega športnega centra Fabretto. Kolesarjenje in tek bosta potekala v ulicah San Michele, Barca, Zara in Capodistria. Med tekmovanjem, ki bo potekalo med 14. in 18. uro, bodo omenjene ulice za promet zaprte. (VaS)

VIPAVA - Ribiško društvo priredilo tekmovanje v Romansu

Lovili so velikanke

Najtežjo postrv je ujel Valentino Degano, tehtala pa je 2,5 kilograma - Tekmovali tudi člani RD Renče



Tekmovalci z največjimi ujetimi postrvmi

Sto štirideset ribičev se je prvo nedeljo v maju udeležilo tekmovanja v lovu na postrv velikanko, ki sta ga priredila sovedenjsko ribiško društvo Vipava in pokrajinska zveza FIPSAS. V dveh umetnih jezercih pri Romansu je poleg ribičev Vipave in drugih goriških društev tekmovalo tudi približno petnajst članov ribiške družine Renče, ki stanujejo v Mirnu in okolici. Za tekmovanje so v jezercih spustili 150

kilogramov postrvi, ki so bile težke tudi do treh kilogramov.

Med posamezniki je zmagal Robertone Marcuzzi (SGP Team, 5,740 kg), drugi je bil Valentino Antonelli (Vipava, 5,505 kg), tretji Roberto Degano (Vipava, 4,290 kg), četrti pa Rado Buzin (Vipava, 4,270 kg). Najtežjo postrv je ujel Valentino Antonelli, tehtala pa je 2,575 kilograma. Med ekipami je prvo mes-

to osvojilo društvo Vipava; za uvrstitev so upoštevali ulov šestih ribičev. Vipavini pa so skupno potegnili iz vode 22,860 kilogramov postrvi. Na drugo mesto se je uvrstila ekipa GO70 iz Gorice (17,310 kg), na tretje SGP Team iz Manzana (17,135 kg), na četrto ARAC iz Trsta (8,685 kg), na peto San Canzian (7,525 kg), na šesto Farra (7,010 kg), na sedmo RD Renče (5,758 kg), na osmo pa Locovaz (4,515 kg).



Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
TRAMONTANA, ul. Crispi 23, tel. 0481-533349.

DEŽURNA LEKARNA V GRADIŠČU
PIANI, ul. Ciotti 26, tel. 0481-99153.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
STACUL, ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
ALLA SALUTE, ul. Cosulich 117, tel. 0481-711315.

DEŽURNA LEKARNA V TURJAKU
SPANGHERO, ul. Aquileia 89, tel. 0481-76025.

Gledališče

IZ NIZA »UN CASTELLO DI... MUSICAL & RISATE!« danes, 17. maja, ob 20.45 v Kulturnem domu v Gorici »Quel vizietto« (iz »La Cage aux Folles«) v izvedbi gledališke skupine Qaos iz Forlija.

Kino

GORICA
KINEMAX Dvorana 1: 18.00 - 20.00 - 22.00 »Superhero Movie«. Dvorana 2: 17.30 - 19.50 - 22.15 »Gomorra«.

Dvorana 3: 17.50 - 20.00 - 22.00 »Notta brava a Las Vegas«.

CORSO Rdeča dvorana: 17.45 - 20.00 - 22.15 »Mongol«. Modra dvorana: 17.45 - 20.30 »Speed Racer«.

Rumena dvorana: 17.45 - 20.00 - 22.15 »Iron Man«.

TRŽIČ
KINEMAX Dvorana 1: 18.00 - 20.10 - 22.00 »Superhero Movie«. Dvorana 2: 17.45 - 20.00 - 22.00 »Notta brava a Las Vegas«. Dvorana 3: 17.30 - 19.50 - 22.15 »Gomorra«.

Dvorana 4: 17.30 - 19.50 - 22.10 »Iron Man«.

Dvorana 5: 17.45 - 20.00 - 22.10 »Mongol«.

Razstave

ČEZMEJNA RAZSTAVA SLIKARJA FRANCETA SLANE je na ogled v galeriji Artes v Novi Gorici (ul. Gradnikove brigade 6) in v galeriji Kulturnega doma v Gorici (ul. Brass 20); do 30. maja v galeriji Kulturnega doma od ponedeljka do petka od 10. do 13. in od 16. do 18. ure, v večernih urah med prireditvami; v galeriji Artes v Novi Gorici ob delavnikih od 9. ure do 12.30 in od 15. do 19. ure.

ČIPKARSKA ŠOLA V GORICI vabi na odprtje razstave čipke ob 1. mednarodnem natečaju z naslovom Čipke v Gorici danes, 17. maja, ob 11.30 v samostanu uršulink v ul. Palladio 6 v Gorici; razstava bo na ogled do 25. maja vsak dan med 10. in 12. uro ter med 15. in 17. uro, ob nedeljah do 18.

Kam po bencin

Danes in jutri bodo na Goriškem dežurne naslednje bencinske črpalke:

GORICA
ESSO - Ul. Aquileia 40
ESSO - Ul. Lungo Isonzo 77
ERG - Ul. San Michele 57
AGIP - Ul. Trieste 179

TRŽIČ
SHELL - Ul. Boito 43
AGIP - Ul. Matteotti 22
ERG - Ul. G.F. Pocar

KRMIN
OMV - Drev. Venezia Giulia 53

GRADIŠČE
SHELL - Drev. Trieste 50/a

RONKE
AGIP - Ul. Redipuglia, na državni cesti 305 km 14+

ŠTARANCAN
AGIP - Ul. Trieste 47

MARIAN
AGIP - Ul. Manzoni 164

ŠKOCJAN
AGIP - Ul. Battisti 22 (Pieris)

ROMANS
AGIP - Ul. Aquileia 34

ure; informacije na tel. 0481-386463, scuola-merletti@libero.it.

FOTOGRAFSKI KROŽEK BFI iz Gorice obvešča, da je v baru v ul. Petrarca v Gorici do 25. maja na ogled razstava člana Viktorja Selve z naslovom »Scalini«.

LIONS KLUB NOVA GORICA vabi do 24. maja na ogled dobrodelne razstave likovnih del na temo Nasmeh pomladi v avli mestne občine Nova Gorica; izkupiček prodaje umetnin bodo namenili slepim in slabovidnim.

MUZEJSKE ZBIRKE GORIŠKEGA MUZEJA so odprte po poletnem urniku: Muzejska zbirka Grad Kromberk od ponedeljka do petka od 8. do 19. ure, sobota zaprto, nedelja, prazniki od 13. do 19. ure; Muzejska zbirka Sv. gora sobota, nedelja, prazniki od 10. do 18. ure; Muzejska zbirka Grad Dobrovo ponedeljek zaprto, od torika do petka od 8. do 16. ure, sobota, nedelja, prazniki od 13. do 17. ure; Muzejska zbirka Kolodvor od ponedeljka do petka po urniku Turistične agencije Lastovka, sobota od 12. do 19. ure, nedelja od 10. do 19. ure. Za ostale muzejske zbirke je urnik nespremenjen.

Najavljene skupine si lahko zbirke ogledajo tudi izven urnika; informacije na tel. 003865-3359811.

NA SEDEŽU FUNDACIJE GORIŠKE HRANILNICE v ul. Carducci 2 v Gorici je na ogled razstava z naslovom Lepote Benetk - Slike iz osemnajstega stoletja iz zasebnih zbirk; do 27. julija od torika do nedelje med 10. in 19. uro, ob ponedeljkih zaprto; informacije na tel. 422-410886.

RAZSTAVA »I COSULICH. UNA STORIA PER IMMAGINI« je na ogled v ul. S. Ambrogio (Palazetto Veneto) v Trziču; do 15. junija od torika do petka med 16. in 19. uro, ob sobotah in praznikih med 10. in 13. ter med 16. in 19. uro.

V MODRA'S GALERIJ je na ogled razstava slikarja Mirana Kordeža z naslovom Z vetrom; do 25. maja ob delavnikih med 17. in 19. uro, ob praznikih med 10. in 12. uro.

V DRŽAVNI KNJIZNICI v ul. Mameli v Gorici je na ogled razstava z naslovom Sanje Artura Nathana; do 31. maja od ponedeljka do petka med 10.30 in 18.30, ob sobotah med 10.30 in 13.30, ob nedeljah zaprto.

V DRŽAVNI KNJIZNICI v ul. Mameli v Gorici je še danes, 17. maja, na ogled razstava avtorskih mozaikov z naslovom »mosaicando&mosaicisti« med 10. in 13. uro, ko bosta potekala tudi srečanje z umetniki in laboratorij mozaikov; informacije na tel. 333-1050680 (Opus Aquileia).

V GALERIJ ARS na Travniku v Gorici je na ogled razstava grafik Sonje Makuc in male plastike Tee Turk; na ogled bo do 24. maja od torika do sobote po urniku Katoliške knjigarne.

V GALERIJ DIMENZIJA NAPREDKA na Veliki poti 15 v Solkanu bo do 30. maja na ogled razstava slikarja Vladimira Klanjščka z naslovom Obrobje.

V GOSTILNI KORŠIČ V ŠTEVERJANU bo do 25. maja na ogled fotografska razstava z naslovom Pomlad 2008; razstavljajo Erika Makovc, Monika Zajšek, Elija Mužič, Fabijan Mužič, Evgen Komjanc, Toni Gomišček, Mihael Corsi in Marjetka Plesničar.

V GOSTILNI SHERLOCK na Oslavju (pri Tildi) razstavlja svoje fotografije Marko Vogrič, član fotokluba Skupina 75. Dela v različnih tehnikah in formatih bodo na ogled do poletja.

V KULTURNEM CENTRU LOJZE BRATUŽ v Gorici je na ogled razstava z naslovom Negovan Nemeč 20 let pozneje; po domeni ali ob prireditvah do 30. junija; informacije na tel. 0481-531445.

V LADJEDELNICI FINCANTIERI V TRŽIČU je do 30. junija na ogled razstava z naslovom »100 anni di navi a Monfalcone«.

V MESTNI GALERIJ NOVA GORICA (trg E. Kardelja 5 v Novi Gorici) je na ogled razstava z naslovom Lujo Vodopivec Skulpture; do 30. maja od ponedeljka do petka od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure, ob nedeljah in praznikih zaprto.

V OBČINSKEM MUZEJU V PALAČI LOCATELLI V KRMINU je na ogled razstava slikarja in pesnika Gustava Januša; do 2. junija ob četrtkih in petkih med 16. in 19. uro, ob sobotah in nedeljah med 10.30 in 12.30 ter 16. in 19. uro.

V OBČINSKI GALERIJ SODOBNE UMETNOSTI v Trziču sta na ogled dve razstavi: »Vito Timmel. Il Teatro di Panzano« in »Tranquillo Marangoni. Un artista in cantiere«; do 15. junija od torika do petka med 16. in 19. uro, ob sobotah in praznikih med 10. in 13. ter med 16. in 19. uro.

V PALAČI ATTEMS-PETZENSTEIN v Gorici je v priredbi Pokrajinskih muzejev iz Gorice na ogled razstava z naslovom »Josef Maria Auchentaller (1865-1949) - Secesionist na robu cesarstva«; na ogled do 30. septembra vsak dan razen ponedeljka med 9. in 19. uro (informacije na tel. 0481-547541 ali musei@provincia.gorizia.it).

V PAVILJONU POSLOVNEGA CENTRA HIT, Delpinova 7a v Novi Gorici bo do 27. junija na ogled razstava Bogdana Vrčona.

Koncerti

GLASBA Z VRTOV SV. FRANČIŠKA: v torek, 20. maja, ob 20. uri v dvorani Frančiškanskega samostana na Kostanjevici v Novi Gorici koncert harmonikaša Igorja Zobina.

SNOVANJA 2008 V ORGANIZACIJI SGOV EMIL KOMEL: v soboto, 31. maja, ob 18. uri v dvorani kromberškega muzeja koncert z naslovom »Renesansa« (pevska skupina Musicum predstavi novo zgoščenko); informacije na tel. 0481-532163, scgvk-mel@tin.it; vstop prost.

ZVEZA PEVSKIH ZBOROV PRIMORSKE Javni sklad za kulturne dejavnosti in Zveza slovenske katoliške prosvete Gorica vabijo na zaključno revijo otroških in mladinskih pevskih zborov Primorske Naša pomlad 2008 v četrtek, 22. maja, ob 18. uri v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici. Nastopili bodo otroški pevski zbori Višaji - OŠ Danila Lokarja Ajdovščina, OŠ Šempas, OŠ Dobrovo-Kojsko, OŠ Komen podružnica Štanjel, OŠ Draga Bajca Vipava, glasbena šola Koper podružnica Izola, glasbena šola Koper; mladinski pevski zbori OŠ Danila Lokarja Ajdovščina, vokalna skupina Bodeča neža Vrh, dekleški pevski zbor Elum - DMOPP Bakla Postojna.

Šolske vesti

GLASBENA MATICA GORICA obvešča, da bodo v maju profesorji vseh oddelkov šole nudili brezplačne poskusne individualne lekcije za otroke; prijave na tajništvo Glasbene matice v Gorici, korzo Verdi 51, tel. 0481-531508, od ponedeljka do petka med 15. in 17. uro.

Izleti

DRUŠTVO JADRO IN ŽENSKI PEVSKI ZBOR IZ RONK vabita na avtobusni izlet v Belo Krajino v nedeljo, 25. maja; informacije in vpisovanje na tel. 0481-482015.

KRAJEVNE SKUPNOSTI Solkan, Pevma-Štmaver-Oslavje, Stražice in Svetogorska-Placuta vabijo na 9. čezmejni Pohod treh mostov, ki bo v nedeljo, 18. maja. Zbirališče bo od 9. ure dalje pri bivši karavli v Solkanu, kjer bo tudi cilj; štart ob 9.30. Med potjo bosta delovali dve okrepčevalnici, v Štmavru in pri pevskem mostu.

NA SPREHODU PO TRŽIŠKEM OZEMLJU: v nedeljo, 18. maja, kolesarski izlet po zaščitnih območjih Cavana in Schiavetti v zbirališčem ob 9. uri na parkirišču Gaslini (ul. Valentini), ob 9.15 pred stolnico v Trziču (ul. F.lli Rosselli) in ob 9.30 na cesti za Marino Julijo pred silosi De Franceschi za udeležence, ki bodo prišli z avti. Izlet se bo zaključil ob 13. uri.

PLANINSKO DRUŠTVO NOVA GORICA vabi na dvodnevni planinski izlet (nezahtevna lahka pot, organiziran avtobusni prevoz, število prijav omejeno, vodja ture Jasna Kovšca - tel. 0038651-338879 in Jože Sedevčič - tel. 0038641-345411) v Gorski Kotar (Risnjak - 1528 m, Snježnik - 1506 m, Črni vrh - 1335 m); odhod v soboto, 24. maja, ob 5. uri izpred avtobusne postaje v Novi Gorici, povratek v nedeljo, 25. maja, zvečer; informacije na sestanku, ki bo v četrtek, 22. maja, ob 18. uri, prijave na sedežu društva, Bazoviška 4 v Novi Gorici, tel. 003865-

3023030 vsak torek in četrtek med 15. in 19. uro (akontacija 20 evrov).

PLANINSKO DRUŠTVO NOVA GORICA vabi na izlet na Lanež (Cuel de Lanis) - 1629 m, Laški plaz (Laschiplaz) - 1612 m in Postovčič (Postoucic) - 1611 m v nedeljo, 1. junija (tura je zahtevna, vodja izleta Miranda Čotar). Sestanek z udeleženci v torek, 27. maja, ob 18. uri na sedežu društva, Bazoviška 4 v Novi Gorici, tel. 003865-3023030.

PLANINSKO DRUŠTVO NOVA GORICA vabi na izlet z gorskimi kolesi na planino Sleme in Petrovč (zelo zahtevna tura visoko nad Sočo, vodita Igor Kleč in Tomaž Barbič) v petek, 23. maja. Sestanek z udeleženci v društvenih prostorih, Bazoviška 4 v Novi Gorici, tel. 003865-3023030 v torek, 20. maja ob 18. uri.

SPDG obvešča, da je odhod pohodniškega izleta na Bevkov Vrh (1050 m) na Cerkljanskem v nedeljo, 18. maja, predviden ob 8. uri s parkirišča pri Rdeči hiši. Prevoz s lastnim prevoznim sredstvi; informacije na tel. 0481-81965 (Boris).

SPDG vabi na drugi društveni sezonski izlet z gorskimi kolesi. V nedeljo, 18. maja, bo na vrsti Slavnik po dolini Glinščice (približno 45 km razdalje za 1000 m višinske razlike); zbirališče ob 8. uri na parkirišču pri Rdeči hiši; informacije na tel. 328-8292397 (Robert).

Obvestila

POLETNO SREDIŠČE SLOVENSKEGA DIJAŠKEGA DOMA v Gorici bo delovalo od 9. junija do 18. julija in od 25. avgusta do 5. septembra, od ponedeljka do petka; vpisovanje in podrobnejše informacije daje uprava na tel. 0481-533495 ob delavnikih med 13. in 18. uro najkasneje do 23. maja.

POLETNO SREDIŠČE SREČANJA 2008 za otroke od 4. do 12. leta, ki obiskujejo slovenske vrtnice in šole v organizaciji Skupnosti družin Sončnica bo v Gorici od 9. junija do 11. julija med 7.45 in 13. uro z možnostjo podaljšanega urnika s kosilom ali brez; vpis na sedežu Mladinskega doma ul. Don Bosco 60 (od ponedeljka do četrta med 15. in 17.30); informacije na tel. 0481-546549, 0481-536455 in 328-3155040.

POLETNE USTVARJALNE DELAVNICE v organizaciji Zveze slovenskih kulturnih društev za osnovnošolce bodo letos v Rakovem Škocjanu od 21. do 26. julija; informacije na ZSKD (tel. 040-635626, 0481-531495).

BALINARSKI KLUB MAK iz Štandreža prireja danes, 17. maja, z začetkom ob 8. uri na igriščih v Štandrežu in Sovdnjah (ob slabem vremenu v Gradišču) 6. mednarodni balinarski ženski turnir. Nastopalo bo dvanajst ekip iz naše dežele in Slovenije; informacije na tel. 0481-531611.

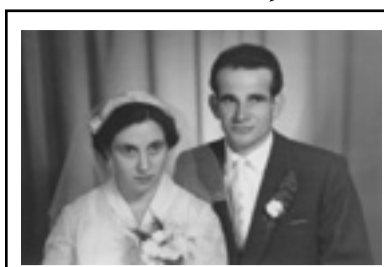
BALINARSKI KLUB MAK iz Štandreža prireja ob 20-letnici ustanovitve, 18. mednarodni moški turnir na 24 ekip v soboto, 24. maja. Zbor ekip bo ob 8. uri na igrišču v Štandrežu za telovadnico. Igra se na igriščih v Gradišču, Renčah v Sloveniji in v Štandrežu.

DRUŽBE IRIS, IRISACQUA IN ISOGAS obveščajo, da je okenca v ulici Sant'Ambrogio v Trziču zaprto zaradi dezinfekcije. Dejavnosti tržiškega okenca bo do nadaljnega prevzelo okenca v ulici Cau de Mezo v Ronkah, ki bo odprto od ponedeljka do sobote med 8.30 in 12.30, ob ponedeljkih in sredo pa tudi med 14. in 18. uro.

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV za Goriško sklicuje v petek, 6. junija, v mali dvorani Kulturnega doma v Gorici redni občni zbor, v prvem sklicu ob 12. uri, v drugem sklicu ob 16.30. Pred občnim zborom bosta ob 16.30 proslavitev 25-letnice Društva in razstava likovnih del članice Silve Stantič in Emilije Mask.

KMEČKA ZVEZA iz Gorice obvešča, da je na razpolago svojim članom in drugim interesentom za izpolnitev davčne prijave ob ponedeljkih, sredo in petkih med 8. in 13. uro; informacije na tel. 0481-82570.

MEDNARODNA LIKOVNA KOLONIJA v soorganizaciji Zveze slovenskih kulturnih društev za srednješolce bo potekala na Debelem Rtiču od 27. julija do 2. avgusta; informacije na ZSKD (tel. 040-635626, 0481-531495).



Danes, 17. maja 2008, slavnica v Dobrodobu

Zorka in Romano Marusić

50 let skupnega življenja.

Še veliko srečnih trenutkov v naši sredi kličemo vsi, ki Vaju imamo nad vse radi.

tečaj za prevode proz in pesniških del iz slovenščine v italijanščino. Prvouvrščeni deli bosta objavljeni; dodeljeni bosta nagradi v skupni vrednosti 2.500 evrov. Strojno napisano besedilo prevoda v dveh izvodih in z izvodom literarnega dela v izvornem jeziku je potrebno dostaviti po pošti ali izročiti osebno na sedežu Tržiškega kulturnega konzorcija, Vila Vicentini Minuissi, trg Unità 24, 34077 Ronke, do 12. ure 30. maja.

OBČINA GORICA sporoča, da bosta anagrafski in matični urad v ponedeljek, 19. maja, v popoldanskih urah zaprta.

PALAČA CORONINI CRONBERG na drevoredu XX settembre v Gorici bo do oktobra odprta od torika do sobote med 10. in 13. uro in med 14. in 19. uro, ob nedeljah in praznikih med 10. in 13. uro ter med 15. in 20. uro; informacije na tel. 0481-533485.

ZDRUŽENJE CUORE AMICO bo opravljalo brezplačni pregled količine hoisterola in glikemijske stopnje (tešči) v krvi ter krvnega pritiska od 9. do 11. ure v sredo, 21. maja, v prostorih goriške prefekture na Travniku.

Prireditve

DRUŠTVO TERRE SUL CONFINE, CENTER GASPARINI - GRADIŠČE IN KROŽEK ACLI - ROMANS vabijo na mednarodno srečanje z naslovom Konkracijsko taborišče v Viscu, kraj spomina, ki ga je treba rešiti. Sodelovali bodo Dario Mattiussi centra Gasparini, Ferruccio Tassin društva Terre sul Confine, Moreno Zago Tržaške univerze, zgodovinarica Slavica Plahuta in Andrea Licata centra Studi sulla Pace. Srečanje pod pokroviteljstvom SSO, SKGZ, ZSKP, ZSKD, SP, NŠK, ZCPZ, Kulturnega doma Gorica, Kulturnega centra Lojze Bratuž, Novega glasa in raznih drugih italijanskih društev in združenj bo v petek, 23. maja, ob 20.30 v konferenčni dvorani rekreacijskega centra Umberto Miniussi v ul. Gorizia 2 v Viscu pri Palmanovi.

SCONFINANDO je naslov niza prireditve v organizaciji dežele FJK in občin Dobrovo, Krmin in Medea: danes, 17. maja, ob 21. uri v parku občinske palače v Krminu (ob slabem vremenu v občinskem muzeju v palači Locatelli) prireditve z naslovom »Sconfinare... con la poesia«; prisotni bodo Luciano Morandini, Gustav Januš, Maurizio Matiuza in Stanka Hrastelj.

SLOVENSKO DEŽELNO GOSPODARSKO ZDRUŽENJE GORICA prireja informativno predavanje na temo razvojne usmeritve Severnoprimske regije; v goste bosta prišla Almira Pirih, predsednica podjetja Imprime, in David Bratož, direktor Razvojnega agencije - ROD Ajdovščina. Potekalo bo v ponedeljek, 19. maja, ob 18.30 v prostorih Kulturnega doma v ulici Brass v Gorici. Poskrbljeno bo tudi za simultano prevajanje v italijanščino.

Pogrebi

DANES V GORICI: 12.00, Brunetta Busato vd. Bortot v kapeli splošne bolnišnice in na glavnem pokopališču.

DANES NA JAZBINAH: 10.00, Emilia Komjanc vd. Mahnič iz hiše žalosti na Jazbinah št. 17 v cerkev in na pokopališču.

DANES V RONKAH: 11.00, Imelda Perissin por. Sansò (ob 10.15 iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi Sv. Lovrenca in na pokopališču.

DANES V TRŽIČU: 11.50, Gianfranco De Stabile iz bolnišnice v kapelo pokopališča in v Trst za upepelitev.



GLEDALIŠČE

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Rossetti

Corrado Augias in Vladimiro Polchi:

»Aldo Moro. Una tragedia italiana« / igrata Paolo Bonacelli in Lorenzo Amato, režija: Giorgio Ferrara. V torek, 20., in v sredo, 21. maja, ob 20.30.

Gledališče Rossetti - Dvorana Bartoli

Nicola Fano: »Lillipupa« / režija: Antonio Calenda; igrajo: Angela Pagano, Ivan Schiavi, Agostino Oliviero - violina, Pierangelo Fevola - tamburica, Massimo Biclungo - kitara. Danes, 17. maja, ob 21.00 in jutri, 18. maja, ob 17.00.

Gledališče La Contrada

Marcello D'Orta: »Io speriamo che me la cavo« / režija: Domenico M. Corrado; igra: Maurizio Casagrande. Danes, 17. maja, ob 20.30, jutri, 18., in v torek, 20. maja, ob 16.30, od srede, 21., do sobote, 24. maja, ob 20.30 ter v nedeljo, 25. maja, ob 16.30.

Gledališče Miela

V **ponedeljek, 19. maja, ob 21.21** / »Pupkin Kabarett«

GORICA

Kulturni dom

Danes, **17. maja, ob 20.30** / komedija-musical »Quel vizietto« / izvedbi gledališke skupine Gruppo Qaos iz Forlija.

V **torek, 20. maja, ob 20.45** / nastop gledališke skupine Trigemunus iz Mnzana.

V **ponedeljek, 26. maja, ob 20.30** / v okviru festivala Komigo, komedija v fur-lanščini »Beato fra le gonne« / izvedbi gledališča Trigemunus iz Manzana.

SLOVENIJA

NOVA GORICA

Slovensko narodno gledališče Nova Gorica

V **petek, 23. maja, ob 20.30** / Maksim Gorki: »Letoviščarji«.

V **sredo, 28., in v soboto, 31. maja, ob 20.30** / Brata Presnjakov: »V vlogi žrtve - Teater absurda v policijski izvedbi«.

LJUBLJANA

SNG Drama Ljubljana

Veliki oder

Danes, **17. maja, ob 19.30** / Pier Paolo Pasolini: »Svinjak«.

V **ponedeljek, 19. maja, ob 19.30** / Matjaž Župančič: »Vladimir«.

V **torek, 20. maja, ob 19.30** in v **sredo, 21. maja, ob 11.00** / J. B. P. Moliere: »Tartuffe«.

V **četrtek, 22., in v petek, 23. maja, ob 19.30** / Dane Zajc: »Jagababa«.

V **soboto, 24. maja, ob 19.30** / William Shakespeare: »Tit Andronik«.

Mala drama

V **petek, 23., in v soboto, 24. maja, ob 20.00** / Dušan Jovanovič: »Življenje po deželskih plejbojev po drugi svetovni vojni«.

Mestno gledališče ljubljansko

Danes, **17. maja, ob 20.00** / Joe Masteroff, John Kander, Fred Ebb: »Kabaret«.

V **ponedeljek, 19. maja, ob 20.00** in v **torek, 20. maja, ob 15.30** in ob **20.00** / Vladimir Nabokov: »Lolita«.

V **sredo, 21., četrtek, 22., in v petek, 23. maja, ob 20.00** / Anton Pavlovič Čehov: »Tri sestre«.

V **soboto, 24., in v ponedeljek, 26. maja, ob 20.00** / Vladimir Nabokov: »Lolita«.

Mala scena MGL

Danes, **17. maja, ob 19.30** / Marjana Krajač, Selma Banich Sodaberg: »Stvarajuči Eve«.

V **torek, 20. maja, ob 20.00** / Sergi Belbel: »Mobicel«.

V **sredo, 21., in v četrtek, 22. maja, ob 20.00** / Jana Pavlič: »Tosca«.

V **petek, 23. maja, ob 20.00** / Denise Chalem: »Reci moji hčeri, da se šla na potovanje«.

V **soboto, 24. maja, ob 20.00** / Jose SAnchis Sinisterra: »Carmela in Paulino, variete na fino«.

V **ponedeljek, 26. maja, ob 20.00** / Kurt Weill, Bertolt Brecht: »Hrepenjenja«.

Šentjakobsko gledališče

D. Alfirevič, D. Srhoj: »Trg žabjih dlak« / v četrtek, 22. maja, ob 18.00, v ponedeljek, 26., v sredo, 28., in v petek, 30. maja, ob 19.30.

Mladinsko gledališče

Danes, **17. maja, ob 20.00** / Jacob in Wilhelm Grimm: »Sneguljčica in sedem palčkov«, režija Vito Tauffer.

Jutri, 18. maja, ob 19.00 / po Herveju Guibertu: »Mlado meso«, režija Ivica Buljan.

V **torek, 20. maja, ob 17.00** / Mark Ravenhill: »Kok ti men zdej dol visiš« / režija Vito Tauffer.

GLASBA

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi

Gaetano Donizetti: »Roberto Devereux« / danes, 17. maja, ob 17.00, jutri, 18. maja ob 16.00 ter v torek, 20. maja ob 20.30.

Gledališče Rossetti

Disney: »High School Musical« / prirredila Compagnia della Rancia, v režiji Savera Marconija. Danes, 17. maja, ob 16.00 in ob 20.30 in jutri, 18. maja, ob 17.00.

Gledališče Rossetti - Dvorana Bartoli

»Trieste per la danza 2008. Danza & dintorni contemporanei

V **sredo, 21., in v četrtek, 22. maja, ob 21.00** / Compagnia ArteffettoDanza: »Tu che tagliavi fiori di polistirolo«. Koreografija Valentina Moar.

V **soboto, 24., in v nedeljo, 25. maja, ob 21.00** / Zagreb Dance Company: »Stripped«. Koreografija: Snježana Abramović Milković.

Gledališče Miela

Danes, **17. maja, ob 21.15** / koncert Carla Boccadora.

Miramarski tropski park

Jutri, **18. maja, ob 11.00** / »Piccolo concerto per i colibri« - na flavto bo igral Tommaso Bisiak.

VIDEM

Teatro Nuovo Giovanni da Udine

V **sredo, 21. maja, ob 20.45** / nastopaga Orchestra della Società Filarmonia in Coro del Friuli-Venezia Giulia.

SLOVENIJA

KOPER

Dvorana Pokrajinskega muzeja Koper

Jutri, **18. maja, ob 19.00** / koncert MePZ Obala Koper pod vodstvom Maje Cilenšek; solista: bariton Samo Ivačić in pianistka Tatjana Jercog.

KOSTANJEVICA

Samostanska cerkev Gospodovega oznanjenja

V **torek, 20. maja, ob 20.00** / koncert Igorja Zobina - harmonika.

CERKNO

»13. mednarodni festival Jazz Cerkno

Danes, **17. maja, ob 20.00** Caetitū (Bra., VB, Nem.), ob 21.30 Paolo Angeli, Antonello Salis (Ita.), ob 23.00 Han Beninink Trio (Niz., Ita.).

POSTOJNA

Jamski dvorec

V **četrtek, 22. maja, ob 20.30** bo v okviru Postojna Blues Festivala igrala skupina Hiša.

LJUBLJANA

Cankarjev dom

V **torek, 20. maja, ob 20.30** bo v Klubu CD koncert pevske skupine La Cor De La Plana (Francija).

Križanke

V **četrtek, 22. maja, ob 21.00** / koncert skupin Vieux Farka Toure (Mali) in Tiken Jah Fakoly (Slonokoščena obala).

V **petek, 23. maja, ob 21.00** / koncert skupin Gang Of Four (Velika Britanija) in Ojos de Brujo Sound System (Španija).

V **soboto, 24. maja, ob 20.00** / koncert skupine Pro Arte ob 40-letnici ustanovitve.

V **petek, 30. maja, ob 20.30** / Oliver Dragojevič & Klapa Bonaca.

Mediapark Cvetličarna

Danes, **17. maja, ob 20.00** (tribute to Bon Jovi).

V **četrtek, 22. maja, ob 21.00** / koncert skupin Divlje jagode in Atomsko sklonišče.

V **soboto, 24. maja, ob 21.00** / koncert basista Glennia Hughesa.

AKC Metelkova

V **soboto, 24. maja, ob 21.00** / romski hip hop večer s skupinami Gipsy.CZ (Češka), Picikato Brass Band feat.Kemp (Makedonija) in Doctor Batonga! (Španija).

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Slovensko stalno gledališče: do 23. maja bo na ogled razstava Fotokrožka Trst 80 »Človek in čas«.

Narodna in študijska knjižnica (Ul. sv. Frančiška 20), na ogled je likovna razstava Emme Malina Marinelli.

V **gledališču Miela** bo še danes, 17. maja, na ogled razstava »L'inutile indispensabile«. Svoje izdelke razstavlja 110 umetnikov.

V **gradu pri sv. Justu**: sta na ogled razstavi »Van Leo. Un fotografo armeno

GLEDALIŠČE - Predstavitve gledališke sezone 2008/2009

Šest premier na velikem, dve na malem odru in pet koprodukcij

LJUBLJANA - Šest premier na velikem in dve na malem odru ter pet koprodukcij je lani imenovana direktorica in umetniška voditeljica Mestnega gledališča ljubljanskega Barbara Hieng Samobor pripravila za sezono 2008/2009, katere repertoar ne bo več "podedovan" od predhodnika Borisa Kobala, temveč ga je oblikovala samostojno. Poleg moralne podpore in prijateljstva sem podedovala tudi izredno velik nabor stalnih obiskovalcev in skrbno sestavljen, dograjen igralski ansambel, se Hieng Samoborjeva na predstavitvi prihodnje gledališke sezone ni pozabila pokloniti predhodnikom.

Samo dve besedili bosta klasični, zanju sta jo, kot je dejala, nagovorila režiserja - Vito Tauffer, ki bo po dvajsetih letih v tej hiši zdaj postavil Plavtovo komedijo Osli, in Sebastijan Horvat, ki se vrača k Shakespearu in mračni komediji Milo za drago. Večnoma bodo uprizorjena nova besedila, veliko bo slovenskih praizvedb, prvič bosta z odra spregovorila Rusinja Olga Muhina s Tanjo, ki jo bo režiral Matjaž Pograjc, in Čeh David Drabek s Plesom na vodi - režijo je prevzela Hieng Samoborjeva.

Nova umetniška voditeljica MGL odklanja "metode (pod)kupovanja občinstva s kopičenjem vseh vrst gledališkega kiča", stavi pa na program, ki ni dolgočasen in ni sam sebi namen, temveč je duhovit, odprt in demokratičen do različnosti, kot je zapisala v programski knjižici. Repertoar MGL se bo gibal od

društvenih fresk do izkristaliziranih usod posameznikov, upošteval bo vodilne teme sodobne evropske dramatik - iskanje politične identitete, spolne identitete ter socialne in moralne "varnosti". Rdeča nit besedil so raznovrstne manipulacije. Hieng Samoborjeva je spomnila na nove oblike političnega teatra, ki združuje strastno željo po umetniški, družbeno politični konfrontaciji in iskanje umetniških form.

Občinstvo bodo po "različnih krajinah" v novi sezoni vodili režiserji s "kultiviranostjo in močnim stališčem". Krstili bodo še lansko Grumovo nagrajenko - Za naše mlade dame, "novo pisavo" Dragice Potočnjak v režiji Tijane Zinajić, češki gost Stanislav Moša bo v MGL režiral tretjič, tokrat musical Sugar - Nekateri so za vroče, nastal po scenariju filmske uspešnice iz leta 1959. V izbor ni prišel zaradi pritiska publike, je zagotovila Hieng Samoborjeva, temveč zaradi ansambla, ki se kvalitetno spopada z žanrom glasbenega gledališča.

Na Mali sceni bo Punce in pol dramatičarke Caryl Churchill zrežiral novinec, mladi Jaka Andrej Vojevac, obdan s sedmimi interpretkami, pa tudi sicer ima v ustvarjalni ekipi, kot je dejal, same ženske. Režijo komedije Grdoba Mariusa von Mayenburga, ki skozi ostro satiro opozarja na sodobno obsedenost z lepim videzom, so zupali Borisu Kobalu.

In kako sta svoje videnje klasike obrazložila prekaljena Horvat in Tauffer? Živimo v demokraciji, a raste šte-

valo restriktivnih zakonov, je pojasnjeval prvi. Svobodo "na vsakem oglu" kratki država, ki se postavlja v vlogo "mame in očeta". Mi, pokorni državljanji, ji sledimo, da bi bili varni. Horvat si je pri iskanju izhodišč za to "politično, kritično" predstavilo, torej zastavil vprašanje: Kdaj se posameznik temu lahko upre?

Plavtovi Osli (Asinaria) v prevođu Marka Marinčića bodo na nek način odslikali poante celotne sezone. Starorimski komediograf Plavt po Taufferjevih besedah na neverjeten način govori o našem času. Plavtovo komedije sodijo med prve literarne besedila v latinščini, so pa tudi zgodovinski dokument o obratu, ko se pozornost človeka od javnih zadev obrne v intimo. Govori o temeljnih dogajanjih v človeku, tematizira pa svobodo, nasilje, demokracijo, diktaturo. To "niso velike zgodbe", je pripomnil Tauffer, vendar kažejo "do najbolj golega slečenega človeka".

Koprodukcije z MGL bodo dramsko-glasbena Solistika v režiji Branka Završana (Društvo Familija), Let v Rim Mihe Mazzinija v režiji Ale na Jelena (Glej), Lili - kulturne razglednice, avtoric in režiserk Ursule Teržan in Klavdija Zupan (Društvo Celinka), rekonstrukcija Spomenika G, za rojstvo fizičnega gledališča prelomne predstave izpred desetletij, nastale po predlogi Bojana Štiha, tokrat v režiji Janeza Janše in Dušana Jovanovića (Maska) in MeFX avtoric Mojce Dimce Bogdanovski, Mojce Funkl in Barbare Krajnc (Fičo balet). (STA)

V dvorani deželnih stanov goriškega gradu je na ogled razstava dragocenih tiskovin 18. stoletja z naslovom Gorica in Furlanija med Benetkami in Dunajem; do 31. avgusta med 9.30 in 13.30 ter med 15. in 19.30, razen ponedeljka.

V Fundaciji Goriške hranilnice v Ul. Carducci 2 je na ogled razstava z naslovom Lepote Benetk - Slike iz osema- najstega stoletja iz zasebnih zbirk; do 27. julija od torika do nedelje med 10. in 19. uro, ob ponedeljkih zaprt; informacije na tel. 422-410886.

V Državni posoški knjižnici bo 31. maja na ogled razstava »I sogni di Arturo Nathan« (izbrana dela od 1922 do 1943).

DOBERDOB

V Modra's galeriji bo do 25. maja, na ogled razstava slikarja Mirana Kordeža z naslovom »Z vetrom«. Urnik: ob delavnikih med 17. in 19. uro, ob praznikih med 10. in 12. uro.

ŠTEVERJAN

V gostilni Koršič bo do 25. maja na ogled fotografska razstava z naslovom Pomlad 2008; razstavljajo Erika Makovc, Monika Zajšek, Elija Mužič, Fabijan Mužič, Evgen Komjanc, Toni Gomišček, Mihael Corsi in Marjetka Plesničar.

TRŽIČ

Palazzetto Veneto / do 15. junija bo na ogled razstava »I Cosulich. Una storia per immagini«. Urnik: 16. do 19. ure.

V ladjedelnici Fincantieri bo do 30. junija na ogled razstava »100 let ladij v Trziču«.

CODROIPO (VIDEM)

V Vili Manin bo do 2. junija na ogled razstava Ericha Hartmanna: »Il Silenzio dei Campi«. Urnik: od torika do petka ob 15. do 18. ure, ob sobotah in nedeljah ob 11. do 19. ure, v ponedeljkih zaprt.

V Vili Manin bo do 28. septembra na ogled razstava: »Good & Goods - Spiritualita e confusione di Massa«. Urnik: od torika do petka ob 9. do 18. ure, ob sobotah in nedeljah ob 10. do 20. ure.

SLOVENIJA

KOPER

Sedež Banke Koper: do konca maja bo razstavljal slike Zvest Apollonio.

TOMAJ

Kosovlova domačija in soba Srečka Kosovela: ogled je možen vsako nedeljo med 14. in 16. uro ali po predhodnem dogovoru. Informacije: Dragica Sosič (05/7346425).

NOVA GORICA

Muzejske zbirke Goriškega muzeja: Grad Kromberk od ponedeljka do petka ob 8.

do 19. ure, ob sobotah zaprta, ob nedeljah in praznikih pa od 13. do 19. ure; Sv. gora ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10. do 18. ure; Grad Dobrovo v ponedeljek zaprta, od torika do petka ob 8. do 16. ure, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 13. do 17. ure; Kolodvor od ponedeljka do petka po urniku Turistične agencije Lastovka, ob sobotah ob 12. do 19. ure, ob nedeljah pa od 10. do 19. ure. Najavljene skupine si lahko zbirke ogledajo tudi izven urnika (tel. 003865-3359811).

V Mestni galeriji Nova Gorica (Trg E. Kardelja 5) bo do 30. maja na ogled razstava z naslovom Lujo Vodopivec Skulpture. Od ponedeljka do petka ob 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure, ob nedeljah in praznikih zaprt.

V paviljonu poslovnega centra HIT, Delpinova 7a v Novi Gorici bo do 27. junija na ogled razstava Bogdana Vrčona.

SOLKAN

V Galeriji Tir v KC Mostovni bo do konca maja na ogled razstava akademskega slikarja Janeza Zalaznika »Sladke laži in druge nečednosti«. Urnik: od ponedeljka do petka, ob 11. do 15. ure.

V Galeriji Dimenzija napredka, na Veliki poti 15, bo do 30. maja, na ogled razstava slikarja Vladimira Klanjščka z naslovom »Obrobje«.

IDRIJA

Mestni muzej: odprto vsak dan od 9.00 do 18.00. Turistično informacijski center Idrija odprto od 8.00 do 16.00, ob sobotah od 9.00 do 12.00.

KOBARID

Kobariški muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Šoška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan od 9.00 do 18.00.

LJUBLJANA

Galerija Cankarjevega doma / do 20. julija bo na ogled razstava »Faraonska renesansa - Arhaizem in pomen zgodovine v starem Egiptu«. Na ogled 140 del iz desetih evropskih muzejev. Urnik: ob ponedeljkih od 10. do 15. ure, od torika do sobote od 10. do 20. ure ter ob nedeljah od 11. do 19. ure.

Spomeniškovarstveni center (Trg francoske revolucije 3) / do 24. maja bo na ogled razstava »Restavracija - Σ členov«.

TRENTA

Trentarski muzej: razstava o Triglavskem narodnem parku in etnološka zbirka, stalni razstavi. Urnik: vsak dan od 10.00 do 18.00.

TOLMIN

Tolminska muzejska zbirka: od ponedeljka do petka od 9.00 do 15.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 13.00 do 17.00.



LIMA - Pod predsedstvom Peruja in Slovenije kot predsedujoče EU

Vrh med Evropsko unijo ter Latinsko Ameriko in Karibi

Voditelji skoraj 60 držav bodo govorili predvsem o boju proti revščini in podnebnim spremembam

LIMA - V perujski prestolnici Lima se je včeraj začelo peto vrhunsko srečanje 27 članic Evropske unije in 30 držav Latinske Amerike in Karibov. Srečanju s predsedujočim predsednikom Evropskega sveta, slovenski premier Janez Janša, ki je v uvodnem nagovoru poudaril, da lahko EU in Latinska Amerika skupaj najdejo odgovore na izzive 21. stoletja. Voditelji skoraj 60 držav bodo v Limi govorili predvsem o boju proti revščini in podnebnim spremembam, sprejeli pa naj bi tudi izjavo iz Lime, ki so jo v četrtke uskladili zunanji ministri obeh strani.

Gostitelj, perujski predsednik Alan Garcia je v uvodnem nagovoru poudaril, da je združena Evropa, ki že desetletja živi in se razvija v miru, lahko zgled za države Latinske Amerike. Izrazil je prepričanje, da bodo latinoameriške države uspešne le, če bodo verjele v demokracijo, razum in povezovanje. Garcia je predlagal tudi uvedbo posebnega davka na gorivo, zbrana sredstva pa bi namenili za pogozdovanje na območju Amazonije. Podpisali smo številne protokole, vendar pa moramo, če želimo ohraniti okolje, sprejeti konkretne ukrepe, je dejal.

Predsedujoči EU Janša pa je poudaril, da želi slovensko predsedstvo unije v času, ko se je v povezavi končalo obdobje neodločenosti glede lastne prihodnosti, pripeljati do odločitve, ki so pomembne za globalno vlogo EU. Evropa želi pri tem poslušati tudi druge in upoštevati njihove potrebe, je dodal. Janša je izrazil pričakovanje, da bo današnji vrh potrdil strateško partnerstvo med EU in Latinsko Ameriko. Spomnil je, da so bili v preteklosti že doseženi pomembni rezultati. Dialog teče na različnih področjih, od socialne kohezije, varovanja okolja in migracij do boja proti drogami in terorizmu. Okrepilo se je gospodarsko sodelovanje, regiji pa sodelujeta tudi globalno.

"Skupaj imamo moč in znanje, da najdemo učinkovite, trajnostne in pravične odgovore na izzive 21. stoletja," je dejal Janša. "Naš cilj bi lahko bil: razvijamo strategije za socialno vključenost in trajnostni razvoj, pomagamo širiti to in tako gradimo boljše prihodnost za vse skupaj." Dvomljivce pa lahko po Janševih besedah prepriča tudi nogomet, igra, ki je blizu tako Evropi kot Latinski Ameriki. Od osemnajstih naslovov svetovnih prvakov jih je doslej namreč devet šlo v Evropo in devet v Latinsko Ameriko, je pojasnil premier Janša.

Predsednik Evropskega parlamenta Hans-Gert Pöttering je poudaril, da je pomembno, da voditelji danes potrdijo svojo podporo načelom demokracije, svobode govora in spoštovanja človekovih pravic ter zavrnejo vse oblike diktatur oziroma avtoritarnih režimov. Zavzel se je tudi za končanje pogajanj o sklenitvi pridružitvenih sporazumov med EU na eni strani ter Andsko skupnostjo in Srednjo Ameriko na drugi do sredine leta 2009, pa tudi za sklenitev takšnega sporazuma z Mercosurjem.

Zbrane voditelje je nagovoril tudi predsednik Evropske komisije Jose Manuel Barroso. Ta je sicer že v sredo dejal, da bo Evropa naredila vse, da to ne bi bil le še en vrh, temveč bo to dokaz tesne povezanosti Evrope in Latinske Amerike.

Za organizacijo vrha je poskrbel Peru. Slovenija pa je kot predsedujoča EU sodelovala pri pripravi vsebin srečanja, ki velja za enega največjih dogodkov v času slovenskega predsedovanja uniji.

Vrh v Limi je že peto vrhunsko srečanje držav EU ter Latinske Amerike in Karibov. Prvo je bilo leta 1999, zadnje pa leta 2006 na Dunaju. Srečanja sicer potekajo izmenično v Evropi oziroma Latinski Ameriki, in

sicer vsaki dve leti.

Tokratnega srečanja naj bi se udeležili skoraj vsi voditelji držav Latinske Amerike. Prišel je tudi venezuelski predsednik Hugo Chavez, pa tudi večina predsednikov držav oziroma vlad članic EU. V Limo pa ne bo britanskega premiera Gordona Browna in novega italijanskega premiera Silvia Berlusconija, pa tudi ne francoskega predsednika Nicolasa Sarkozyja, ki ga nadomešča premier Francois Fillon.

Perujske oblasti so v času vrha uvedle izredno stroge varnostne ukrepe. Za varnost skrbi okoli 50.000 policistov iz vse države, okolica kraja dogodka, Nacionalnega muzeja v Limi, je popolnoma zaprta, v glavnem mestu Peruja pa imajo že od četrtega dela proste dneve.

Pred vrhom je bil v četrtek v Limi drugi poslovni vrh EU-LAC, na katerem je Janša kot predsedujoči EU nastopil kot eden uvodnih govornikov. (STA)

Med udeleženci vrha so (v prvi vrsti z leve) španski premier Jose Luis Rodriguez Zapatero, perujski predsednik Alan Garcia, slovenski premier Janez Janša, predsednik Evropske komisije Jose Manuel Barroso in nemška kanclerka Angela Merkel



ANSA

KITAJSKA - Potres naj bi vsega zahteval 50 tisoč mrtvih

Nov popotresni sunek sprožil plazove in povečal opustošenje

PEKING - Močan popotresni sunek je včeraj blizu žarišča ponedeljkovega silovitega potresa na Kitajskem sprožil zemeljske plazove, ki so pokopali več vozil in znova od sveta odrezali opustošena območja osrednje Kitajske. Uradno število žrtev potresa se je povzpelo na prek 22.000, po ocenah oblasti pa naj bi doseglo 50.000.

Popotresni sunek, ki je po ocenah ameriškega geološkega inštituta dosegel moč 5,5 stopnje po Richterjevi lestvici, je popoldne po lokalnem času strel območje province Sečuan, je navedbe svojih poročevalcev povzela kitajska tiskovna agencija Xinhua. Plazovi, ki jih je sprožil sunek, so pod sabo pokopali veliko vozil na cesti, ki vodi proti žarišču potresa, pri čemer je število žrtev še neznan, poroča ameriška tiskovna agencija AP.

S Kitajske medtem poročajo o novem uradnem številu žrtev, ki se je povzpelo že na 22.069, je poročanje Xinhua povzela francoska tiskovna agencija AFP. Ob tem pa kitajska vlada ocenjuje, da je v ponedeljkovem potresu z močjo 7,9 stopnje po Richterjevi lestvici, umrlo 50.000 ljudi. Poleg tega je po besedah visokega lokalnega predstavnika več kot 4,8 milijona ljudi ostalo brez strehe nad glavo.

Potem ko so včeraj poročali o dveh ljudeh, ki so ju reševalci rešili izpod ruševin, je število včeraj rešenih preživelih naraslo na 17. Vse so nemudoma odpeljali na zdravljenje, še poroča Xinhua. Med preživelimi v okrožju Beichuan so reševalci našli dve osebi, ki sta pod ruševinami poslovne stavbe preživeli 95 ur. Poleg tega so iz ruševin bolnišnice potegnili 23-letno medicinsko sestro. Možnosti čudežnih rešitev so sicer vedno manjše, saj obstaja le majhna verjetnost, da kdorkoli pod ruševinami preživi več kot 72 ur.

V potresu na Kitajskem je bilo uničenih tudi 7000 šol, zaradi česar je kitajska vlada sprožila preiskavo o tem, ali gre za to kriviti slabo gradnjo. Xinhua še poroča, da je v starem delu okrožja Beichuan porušenih 80 odstotkov stavb, medtem ko jih je bilo v novem delu uničenih 60 odstotkov.

Na celotnem območju Beichuana, ki ga je včeraj obiskal kitajski predsednik Hu Jintao, naj bi umrlo 5000 ljudi, še poroča AFP. (STA)



Med popotresnim sunkom so vojaki prekinili reševalno delo

ANSA

BLIŽNI VZHOD - Tretje letošnje sporočilo vodje Al Kaide

Bin Laden: Nadaljevanje svete vojne do osvoboditve Palestine

KAIRO - Vodja teroristične mreže Al Kaida Osama bin Laden je v novem zvočnem posnetku, ki je bil objavljen včeraj, napovedal, da bo mreža nadaljevala sveto vojno proti Izraelu in njegovim zaveznikom do osvoboditve Palestine. Posnetek traja skoraj 10 minut, njegove pristnosti pa še niso preverili. Objavljen je bil na spletni strani, ki jo Al Kaida pogosto uporablja, glas na posnetku pa je bil podoben tistemu v prejšnjih bin Ladenovih sporočilih. Posnetek je spremljala fotografija bin Ladna, oblečenega v belo obleko, ob njem pa je bila tudi fotografija mošeje Al Aksa v Jeruzalemu. To je tretje sporočilo bin Ladna letos, objavili pa so ga ob sklepu obiska ameriškega predsednika Georgea Busha v Izraelu, ki praznuje 60. obletnico ustanovitve.

"Zahodne države, namen tega govora je, da boste razumeli ključni razlog za vojno med našo civilizacijo in vašimi civilisti. Mislim na palestinsko stvar," je v posnetku navedel vodja Al Kade. "Palestinska stvar je ključno vprašanje za moj (islamski) narod. Bila je pomemben element, ki je mene in še 19 drugih od začetka z velikim mo-

OSAMA BIN LADEN

ANSA



tivom vzpodbudila k boju za tiste, ki so zatirani in podvrženi krivicam," je dodal bin Laden.

V posnetku je bin Laden tudi poudaril, da je zahodnim medijem minulih 60 let "s prikazovanjem judovskih zavojevalcev, okupatorjev dežele, kot žrtev in hkratnem prikazovanjem nas kot teroristov" uspešno prati možgane ljudem. "Pred 60 leti izraelska država ni obstajala. Ustanovljena je bila na zemlji Palestine, ki je bila zavzeta s silo. Izraelci so okupatorji, proti katerim bi se morali boriti," je navedel vodja Al Kade.

Nemčija, Nizozemska in Francija proti teroristom

PARIZ - Predstavnik francoske policije je včeraj sporočil, da so oblasti v Franciji, Nemčiji in na Nizozemskem v preiskavi o domnevnem financiranju islamskega terorizma prijele 10 ljudi. Po navedbah omenjenega vira poskuša sedaj policija ugotoviti, ali so osumljeni pomagali financirati islamske skrajneže, povezane s teroristično mrežo Al Kaida, v Uzbekistanu.

Enega osumljenca so prijeli v Nemčiji, drugega na Nizozemskem, ostale pa v Franciji. Narodnosti osumljenecv omenjeni vir ni razkril, je pa povedal, da so govorili turško. Policija je preiskala njihove domove, napovedala pa je tudi možnost novih aretacij. Policija sumi, da so prijeli zbirali sredstva za Uzbekistansko islamsko gibanje, skrajno skupino, ki naj bi imela po mnenju ZDA tesne vezi z Al Kaido. Šlo naj bi za "preventivne" aretacije, saj za s strani osumljenecv zbrana sredstva ni jasno, ali so bila uporabljena za izvedbo terorističnih napadov.

Misija Eulex na Kosovu praktično ustavljena

BRUSELJ - Nameščanje pripadnikov bodoče misije EU na Kosovu (Eulex) je praktično ustavljeno, in sicer predvsem zaradi srbskega in ruskega nasprotovanja, je za francosko tiskovno agencijo AFP dejal vodja misije Yves de Kermabon. Po osamosvojitvi Kosova je namreč v to novo državo prišlo le 220 pripadnikov od skupno po načrtih 1900-članske misije.

Po načrtih naj bi pripadniki nove misije Eulex pomagali Kosovu pri izgradnji institucij in pri urjenju policistov, sodnikov in drugih državnih uradnikov. Po načrtih naj bi misija delovala na celotnem območju Kosova, vendar pa jih na severnem, srbskem delu še ni. To bo prisililo EU, da bo spremenila svoje načrte, še poroča AFP.

Po prvotnih načrtih naj bi sedanja misija Združenih narodov na Kosovu (Unmik) Eulexu nadzor nad pokrajino predala do 15. junija. To naj bi se zgodilo takoj, ko se bo za to odločil generalni sekretar ZN Ban Ki Moon. Toda Rusija temu načrtu ostro nasprotuje in vztraja, da je bila neodvisnost Kosova razglašena enostransko in v nasprotju z mednarodnim pravom. "Povsem možno je, da tudi po 15. juniju ne bomo napredovali, če ne bomo vzpostavili jasnega političnega okvira," je dejal vodja Eulexa de Kermabon. "Misija je trenutno 'na čakalnjaku' in pričakujemo odločitve Združenih narodov," je še dejal. (STA)



TOMIZZOV DUH

»Gorjupa bajta«

MILAN RAKOVAC



Vrnili sem se iz Črne gore, s srečanja »pogumnega« naslova »Južnoslovanski pisatelji« (sveta jeza nas, Južne Slované popade, ko zaslutimo omembo jugoslovanstva, mar ne?). Govorim verz ljudske pesmi; »...ajde Jano kuću da prodamo, da prodamo samo da imamo...«. Hišo smo prodali in zdaj imamo, Južni Slovani.

Medtem ko sem popotoval po jugu, je Miha Baloh, spoštovani prijatelj, zaradi kategega sem kot gimnazijski amerikanofil začel gledati jugoslovanke filme (no, dobro, slovenske, bosanske, hrvaške, srbske...), ker je bil enak frajer, faca, šarmantni lump kot Gregory Peck ali James Dean, dostojanstveno proslavil osemdesti rojstni dan.

Mica Baloc, Michele Baloggi, o come? Xe quel ator Slavo, e va be' Sloveno, insomma lugo, dai, sto Miha Baloh co'ste »H« inpronunciabili, che osava a Trieste anni cinquanta sventolar la bandiera slovena con la stella rossa, e per quel i lo ga buta' fora d'Italia; e giustamente, altroche' la Settima Federativa, foibe, esodo e tutto quanto...

Treba sam biti na Mihinoj proslavi, a evome u Ulcinj. Gledam grotesknu tranzicijsku arhitektoniku lokalnih tycoona: Gorjupa bajta, kako se zvao film u kojem nastupa Miha Baloh. Gorka kuća južnoslavenske postmoderne; spaljena, minirana, bombardirana, oteta, prokleta.

Fantastična slika na pustoj asfaltiranoj cesti u brdima iznad Ulcinja; veliko stado kova, nigdje pastira, i tri pametna psa šarplaninske pasmine. I pogled kao s finis terrae, Jadran, Otrant, oceanska slika, more i nebo u spojenoj horizontu. I kič sladoledastih kuća Ulcinja, i beskrajna plaža koja se prostire do Albanije...

U Nikšiću fantastična zgrada-skulptura, apsolutno estetsko čudo vrhunske hrabrosti i

invenicije: nezavršeni megalomanski spomenik samoupravljajčke socijalističke ekstaze, betonske izlomljene vertikale i dijagonale mjestimično zastrte lazurnim staklima, djelo slovenskog arhitekta Marka Mušiča. Sada ne znaju što bi s njom, već i samo rušenje veće da bi koštalo dva milijuna eura! Še ena gorjupa bajta jugoslovanika.

Odmah iznad Dubrovnika, ali u drugoj državi, na golim kraškim brdima, sablasno naselje mahom posve praznih ali cijelih kuća, čiji su vlasnici valjda vjerovali da ostaje na snazi parola »i poslije Tita – Tito«, a sada su kao prognanici i bjegunci rasuti po bijelom svijetu i tko zna hoće li se ikada vratiti; u svojo gorjupo bajta...

Upijao sam minulih dana, žudno i sentimentalno, putujući kroz Trebinje u Nikšić pa u Ulcinj, poznati mi zadah Balkana. Brutalna degradacija koja je smrnila, ne samo topovima, poratnu dinamičnu arhitekturu u arheologiju. Usporena tranzicija, etastični zanosi, žarki samouvjereni pogledi nomenklature na Zapad.

I ljudi na rubu egzistencije i bilo kakve nade, ili ispod ruba nade.

Nazivam Mihu, čestitam, Mojster, gromko si dijelim komplimente, ja da sam pravi Istran, ogromni, ti si Miha kruh i sol naše scene, filma, televizije, vidim te i sada kako klečeći u Slovenskem gledališču u Trstu grmiš Prešerna. Prebirem jubilarne podatke, taj nevjerojatni Baloh, jedina naša europska zvijezda (poslije njega i Bekim Fehmiu). Baloh, kako sam zovni to prezime! Iza njega je nekih devedeset kazališnih uloga, osamdesetak filmova, petnaestak televizijskih serija, dvadesetak televizijskih filmova i drama.

Ter ča, a koliko je još naših umjetnici dobili Orden rada sa zlatnim vijencem! Samo bin volija bija biti u Trstu i gledati tega muškardina

herojskega korpusa i cesarskega lica i apostolskega grla kako maše z našon bandiron Anni Cinquanta; Siedma Federativna Republika, nego ča, je moga biti Trst, jur kada malomeščanski patriotizem tržaški ni hotel obdržati lastno državo STT-TLT; šturorije pasane, Sedma Federativna, kako i Šest Federativnih Republika, i cila Federacija. Sve je to danas gorjupa bajta, čo muoj!

Ah naše gudure i kubure, naše jame i naše kame; govorim u Nikšiću, odakle su kretale brigade pljačkati Konavle i bombardirati Dubrovnik. Ostaje nam nostalgija, ostaje nam inercija titovskog bratstva, braćo, a iz svih tih historijskih meandara moguća je naša nova formula južnoslavenska; stvaranje interesnog susjedskega prijateljstva.

Crna Gora može biti posrednik te formule, sa svojim mitovima i čojstvom, sa svojim luksemburškim dimenzijama, sa svim svojim Crnogorcima i Srbima, Bošnjacima i Albancima i Hrvatima, jer tako je mala dakle neopasna za opasne susjede s kojima graniči, s državama nastalim iz republika i autonomnih pokrajina – Hrvatska, BeHa, Srbija, Kosovo, plus Albanija. Plus zaštitnička naklonjenost Italije! Naravno, hrvatski i slovenski poslovni ljudi ovdje su već kod kuće.

Gorjupa bajta Montenegro, sredozemsko srce Balkana, potopljeno u Jadran. Balkan, mračnija stran evropske podzavesti, ki si silovito prizadeva priti na svjetlo. Morda prihaja čas za novega človeka, tistega, ki ga je upodabljal Miha Baloh, tistega, ki je očaral zgodovinarja Fortisa, pa Heineja in Goetheja, Karla Juengerja in Rebecca West...Če se ne bomo seveda spet hoteli »vrniti v svoje hribe«, kot nam je 1964., skoraj trideset let pred Vukovarjem in Sarajevom, prerokoval bleščeči Britanec Brian Aldiss.

LJUBLJANA - Do 24. maja
Celotedensko
kulturno-politično
dogajanje v okviru
projekta EuroGlobe

V Ljubljani bo od danes do 24. maja vrsta kulturno-političnih dogodkov pod enotnim imenom EuroGlobe. Dogodki, ki bodo v Šentjakobskem gledališču in AKC Metelkova, bodo predstavljali evropsko kulturo in spodbujali k razpravi o perečih temah, ki pestijo Evropsko unijo. Koordinator projekta v Sloveniji Peter Matjašič je večeraj na tiskovni konferenci povedal, da bo projekt potekal v treh sklopih. V prvem, ki bo posvečen umetnosti in kulturi, si bo moč brezplačno ogledati gledališke igre v izvedbi nemške skupine Shakespeare und Partner. Drugi sklop bo ponujal razprave in delavnice, povezane z EU, v tretjem pa se bodo sodelujoči lahko pomerili v pesniškem slemu ali rap tekmovalju.

Projekt, ki bo prispeval tudi k letu kreativnosti in inovacije leta 2009, je namenjen predstavitvi pogledov na prihodnost EU, je povedal direktor projekta EuroGlobe Daniel Dettling. Pri tem je poudaril velik pomen kulture kot pogoja demokracije pri skrbi za skupno evropsko prihodnost.

Matjašič je izpostavil tudi pomen spodbujanja razprave, v katero bi morali biti vključeni vsi državljani unije in ki je pravzaprav glavni cilj projekta. Razpravo bo projekt EuroGlobe gradil na tradiciji Shakespeareovega gledališča, ki je v središče dogajanja postavilo izmenjavo, ustvarjanje in medsebojno vplivanje med občinstvom ter igralci.

Šentjakobsko gledališče bo tako spremenjeno v interaktivno areno, ki bo omogočala izmenjavo mnenj med sodelujočimi. Ob tem je Norbert Kentrup iz nemške skupine izpostavil podobnost med obliko Shakespeareovega gledališča Globe v Londonu ter razmerami v EU, kjer so države obkrožene z ostalimi članicami in kjer je potrebno - po vzoru interakcije med gledalci in igralci v Globe gledališču - vzpostaviti sodelovanje in večstransko komunikacijo.

EuroGlobe, katerega osrednji namen je spodbujati razpravo o preteklosti, sedanosti in prihodnosti Evrope v državah članicah, ki predsedujejo Svetu EU, bo svoje poslanstvo letos jeseni nadaljeval v Strasbourgu v Franciji in nato v začetku leta 2009 v Pragi na Češkem. (STA)

INTERVJU - Pogovor z Marto Verginella o knjigi Pozabljena polovica - Portreti žensk 19. in 20. stoletja na Slovenskem

Predstavitev pomembnih, a prezrtih žensk

Knjiga o ženskah, ki so jo pripravile in večinoma tudi napisale ženske - Zbrale in uredile so jo Alenka Šelih, Milica Antič Gaber, Alenka Puhar, Tanja Renner, Rapa Šuklje in Marta Verginella

Lani je pri založbi Tuma izšlo pomembno delo z naslovom Pozabljena polovica - Portreti žensk 19. in 20. stoletja na Slovenskem. Gre za knjigo o ženskah, ki so jo pripravile in večinoma tudi napisale ženske. Zbrale in uredile so jo Alenka Šelih, Milica Antič Gaber, Alenka Puhar, Tanja Renner, Rapa Šuklje in Marta Verginella. Pri pisanju portretov je sodelovalo kar 60 avtorjev in avtoric, ki so podali zanimive in slikovite portrete, napisane z distanco. V knjigi so zajete pisateljice, glasbenice, plesalke, likovne ustvarjalke, igralke, učiteljice in družboslovke, pa političarke, zdravnice, medicinske sestre, pravnice, hotelirke, mecenke. Skratka, pred bralci se razgrinja bogata publikacija, ki na skoraj šeststo straneh predstavlja vse pomembne in prezrte ženske. O tem, kako se je rodila ideja za nastanek te publikacije, o njenem nastajanju in pomenu tovrstnih biografskih leksikonov, smo spregovorili z dr. Marto Verginello, ki je v knjigi prispevala tudi spremno besedo.

V knjigi Pozabljena polovica - Portreti žensk 19. in 20. stoletja na Slovenskem je zbranih 129 portretov žensk različnih poklicnih profilov, ki so s svojim delom poskušale izboljšati okolje in razmere, v katerih so živele. Kakšni so bili kriteriji pri izboru posameznice v knjigo?

Pri izboru kriterijev smo upoštevali delo, ki ga je tako na znanstvenem kot umetniškem ali pa prosvetnem področju posameznica opravila in s svojim delom zapustila pomembno sled v slovenski javnosti in slovenski družbi. Drugi kriterij, ki smo ga upoštevali, je bilo dejstvo, da je posameznica živel v času 19. ali 20. stoletja in da je v tem času tudi umrla. Živih

protagonistk torej nismo upoštevali. Pri izboru smo upoštevali tudi generacijsko raznovrstnost kot tudi regionalno pripadnost. Prizadevali smo si, da bi bile pri tem izboru vse regije enakovredno zastopane.

Zbornik je rezultat timskega dela. Lahko si predstavljamo, kako dolgotrajno delo je priprava takšnega zbornika. Koliko časa je sploh potekalo ustvarjanje publikacije?

Sestajali smo se šest let, kar pomeni, da je šlo za dolgoletno koordiniranje, določanje kriterijev izbora. Različne poglede smo morali večkrat usklajevati, skozi izkušnje se je tako izoblikovala knjiga. Tako kot smo skupno predebatirali vse kriterije izbora, je bil skupno predebatiran tudi naslov. To se vse odraža v knjigi, ki je, kot rečeno, rezultat timskega dela.

Pred bralci se sicer razgrinja poljudno napisan biografski leksikon slovenskih žensk. Kako to, da ste se avtorice odločile za tako poljuden ritem pripovedovanja in obenem za več različnih pripovednih stilov?

Najprej je prevladalo mnenje, da bi morali portrete napisati literati, in sicer na način, ki bi pritegnil bralko oziroma bralca. Pozneje se je izkazalo, da potrebujemo več avtorjev oz. avtoric, prevladalo je namreč mnenje, da tudi literat včasih ni dovolj primeren, ko gre za podajanje neke biografije, ki mora vključevati vendarle tudi številne verodostojne podatke. Mnenja smo bili tudi, da je skorajda boljše, če to življenje predstavijo tisti, ki raziskujejo posameznice. Literarni zgodovinar oz. umetnostni zgodovinar, ki se zelo podrobno ukvarja z neko umetnico, slikarko, naj bi bil primernejši avtor biografije, kakor nekdo, ki zelo dobro piše, a piše s povsem drugačnimi kriteriji.

Med portretirankami so svoje mesto našle tudi zaslužne Tržačanke. Marica Nadlišek Bartol, Marica Gregorič Stepančič, Elvira Terezija Kralj, Breda Šček, Elda Piščanec... so le nekatere izmed žensk, ki so v 19. in začetku 20. stoletja ustvarjale Slovenijo. So morebiti pomemben pečat v kulturnem življenju tržaških Slovencev pustile tudi druge ženske, ki pa v zborniku niso prisotne?

Pri pripravljanju publikacije je šlo za izbor plesalk, glasbenic, učiteljic... V tem izboru najbolj relevantnih so se znašle tudi nekatere Tržačanke. Če bi knjiga lahko obsegala več biografskih portretov, potem bi lahko v tem izboru bilo še veliko več Tržačank in Goričanek. Dejansko smo hoteli poskrbeti za neko uravnoveženost. V tem izboru knjiga zagotovo ni popolna, je pa pomemben pripomoček, ki v glavnih obri-



Marta Verginella

sih ponuja vpogled v obseg ženskega javnega delovanja na različnih področjih.

Kako to, da Slovenci dobivamo celostno informacijo o »pozabljeni polovici« šele v začetku 21. stoletja?

Poskusi pisanja ženskih biografij in pisanja ženske zgodovine na Slovenskem so se pojavljali v različnih zgodovinskih obdobjih. Denimo že v tržaški Slovenki najdemo objavljene sicer skromne biografske zgodbe, ki pa kažejo na to, da je že prva generacija emancipiranih žensk poskušala ukoreniniti svoje delovanje v preteklosti in si poiskati zglede v različnih zgodovinskih obdobjih. Podobno se je zgodilo v dvajsetih in tridesetih letih minulega stoletja, zlasti v krogu Angele Vode in Pavle Hočevar, ko se je ponovno začelo pisati zgodovino žensk. Angela Vode je izrecno opozarjala na to, da je treba zapisati ženske biografije zato, da bo postalo jasno, da imajo neko preteklost tudi ženske.

Pogumne, neustrašne in brezkompromisne ženske, ki so zbrane v zborniku, so kljub dejstvu, da jim je bil zgodovinski trenutek nenaklonjen, v marsikaterem poklicu zaorale ledino in poklicno tudi uspele. Kdaj je po vašem mnenju prišlo do emancipacije spolov v pravem pomenu besede?

Izpostavila bi dve prelomni obdobji. Ob koncu

19. stoletja so se ženske prvič lahko, vsaj v nekaterih okoljih, vpisovale na univerzo. Sicer je šlo za redke posameznice. V dvajsetih, tridesetih letih se je nato univerzitetni študij odprl tudi za ženske v večji meri. Na ljubljanski univerzi se izšolajo prve znanstvenice, prve pravnice. Vendar pa njihovo delovanje v poklicnem okolju ni bilo enostavno in če pogledamo, je zastopanost žensk na posameznih poklicnih področjih množičnejša šele po drugi svetovni vojni.

Zakaj šole takrat? Je k situaciji prispeval morda tudi narodnoosvobodilni boj?

Narodnoosvobodilni boj je zagotovo omogočil večjo žensko politično aktivnost in dejansko v določeni meri tudi spodbudil žensko šolanje. Je pa tudi res, da je druga svetovna vojna tudi v drugih okoljih delovala v tem smislu. Če primerjamo slovensko družbo z drugimi, lahko ugotovimo, da je slovenska družba nedvomno spodbujevalno delovala na zaposlovanje žensk. Naklonjenost emancipaciji žensk je bila zelo živa po letu 1945, socialistična družba pa je med drugim povečala zlasti socialno skrbstvo, ki je potem omogočalo ženskam ne samo to, da so se izobrazile, ampak tudi to, da so se zaposlovale.

Pa morda ob koncu še eno vprašanje. Otrci se v šolah ne učijo o pomembnih Slovenkah, ki so prav tako kot moški kolegi sodelovale pri graditvi slovenske kulture. Bi potemtakem dotični zbornik nekega dne lahko postal pomemben učni pripomoček za analizo zgodovine, ki so jo pisale ženske?

To zagotovo. Učbeniki so večkrat napisani po enem in istem ključu. Drži tudi ugotovitev, da tudi zgodovina književnosti zelo malo spregovori o ženski literaturi. Upam, da bo pričujoča knjiga opozorila na neko vrzel, ki jo bo treba v bodoče zapolniti, oz. da se bodo z njo začeli ukvarjati tako, da bi pripoved o preteklosti, pripoved o literarnem, umetniškem in znanstvenem delovanju zajela tudi drugo polovico.

Veliko priznanje za avtorje knjige pomeni bržkone tudi odločitev, da bo publikacija letos polni doživela ponatis...

Glede na to, da pomembni slovenski založniki na začetku niso kazali velikega zanimanja za to knjigo, je ponatis nedvomno potrdilo, da zanimanje za tovrstno delo med slovenskim prebivalstvom obstaja, da je tako knjigo mnogo ljudi pogrešalo in da se knjiga dobro bere, v kar smo vložili veliko naporov. Ponatis potrjuje tudi to, da so se pomembni slovenski založniki krepko motili o tem, kaj si slovensko bralstvo zares želi.

Sanela Čoralič

Marta Verginella danes
in jutri na festivalu
Vicino/Iontano

V videmski knjigarni Friuli (Ul. dei Rizzani 1/3) bo Marta Verginella danes ob 17. uri predstavila svojo knjižno uspešnico Il confine degli altri. Jutri pa bo sodelovala na okrogli mizi o vzhodni meji in zgodovinskem spominu; debata bo ob 9.30 pod sotorom na Trgu Libertà. Ob tržaški zgodovinarji bodo na njej spregovorili Maurizio Bait, Michele Nardelli in Giorgio Petracchi.



NAŠ POGOVOR - Predsednik zveze nogometnih trenerjev Renzo Ulivieri na obisku v Dolini

»Lepo je, da bo prvak znan šele v zadnjem krogu«

S Cuperjem so ravnali slabo - »S hišnikom nekega igrišča na Krasu sva se pogovarjala o Rižarni in zgodovini«

Predsednik italijanskega združenja nogometnih trenerjev (AIAC) Renzo Ulivieri, ki je v letošnji sezoni neuspešno vodil Reggino, je zelo razgledan človek. Zanima se za politiko (v šestdesetih letih se je vpisal v KPI, zdaj pa je aktiven pri Demokratični stranki) in zgodovino. V četrtek popoldne se je trener iz San Miniata pri Pisi mudil v dolinski obrtni coni (v dvorani pri geometru Igorju Tulu), kjer je predaval udeležencem trenerskega tečaja. Simpatični trener je bil zelo razpoložen.

Pred zadnjim krogom nogometne A-lige je prvenstvo še odprto. Ste pričakovali tak konec?

Sploh ne. Pričakoval sem, da bo Inter zmagal naslov vsaj tri-štiri kroge pred koncem prvenstva. Na srečo pa ni bilo tako. Tak konec je velik plus za ves nogomet. To je dokaz, da je italijansko prvenstvo zelo izenačeno. V nedeljo bo res zanimivo.

V ospredju bosta dvoboja Catania - Roma in Parma - Inter.

Inter ima nekaj več možnosti, ker ima tudi točko več na lestvici. Vsekakor bodisi Inter kot Roma ne bosta imela lahke naloge. Parma in Catania bosta igrali na vse ali nič. Opazil pa sem, da so vsi odpisali Empoli. Če bosta izgubili Parma in Catania in Empoli bo zmagal, potem se bodo rešili prav Toskanci.

Spallettijeve in Mancinijeje dobre in slabe lastnosti?

Spalletti je zelo umirjen in discipliniran trener. To pozitivno vpliva na ekipo. Včasih pa je preveč pikolovski. Mancini pa se hitro razburi. Vsekakor ima dober odnos s svojimi igralci. Oba sta vrhunska trenerja in lahko še veliko napredujeta.

Kako pa kot predsednik trenerske zveze komentirate Parmino odločitev,



Predsednik državne zveze nogometnih trenerjev (AIAC) Renzo Ulivieri meni, da Interjev branilec Marco Materazzi »Matrix« (v dvoboju z Udinesejevim igralcem Obodom) proti Sieni ne bi smel streljati enajstmetrovke

ANSA, KROMA



da odslovi trenerja Cuperja?

Tega dejanja ni razumel nihče. Kot predsednik trenerske zveze obojam tovrstna dejanja. Cuperja so dejansko odstavili brez pravih utemeljitev. Trenerji smo žal še vedno premalo zaščiteni. Tudi sam sem na lastni koži doživel podobno situacijo.

Pri Reggini?

Tako je. Ekipo iz Reggio Calabrie sem treniral le nekaj mesece. Ko sem spoznal ekipo in stvari so se začele obračati na bolje, me je poklical predsednik in mi sporočil, da nisem več trener Reggine.

Reggina pa se bo skoraj gotovo rešila.

Dobro. Zelo sem vesel. Reggina si za služi A-ligo.

V nedeljo je Materazzi sam odločil, da bo izvajal kazenski strel (in zgrešil enajstmetrovko). Streljati bi moral Cruz. Če bi bil na Mancinijevem mestu, kaj bi vi rekli Materazziju?

Naj gre po tekmi pod tuš v kako drugo slačilnico (smeh). Enkrat se mi je tudi meni pripetila podobna situacija. Bil sem zelo jezen. Materazzi je pač želel biti protagonist. Če bi zadel v polno, bi bil glavni Interjev junak in črno-modri bi zmagali »scudetto«.

Politično ste zelo blizu Demokratični stranki.

Z Demokratično stranko sem na zadnjih volitvah zelo tesno sodeloval. Žal pa so šle volitve zelo slabo. Prave levice ni več v parlamentu in to je zelo slabo za našo demokracijo. Priznati moramo, da smo pri DS storili nekaj napak. Žal Veltroni tega noče priznati, četudi bi moral. Volivci so pametni in pričakujejo tako dejanje.

Koliko poznate Trst?

V Trstu sem večkrat igral proti Triestini. Povrh tega pa imam tu pri vas številne prijatelje. V Furlaniji pa sem veliko sodeloval z Bearzotom. Pri vas pa sem pred leti spoznal tudi nekega hišnika, ki skrbi za neko nogometno igrišče na Krasu. Ne sprašujte me za ime, saj se ga ne spomnim. Skupaj sva se pogovarjala o zgodovini Trsta. Povedal mi je o Rižarni, deportacijah in še o marsičem. Bilo je res zanimivo.

Kje pa boste trenirali prihodnje leto?

Sploh ne vem. Mogoče tudi ne bom treniral. Star sem 67 let. Ne nameravam pa še končati svoje trenerske kariere.

Jan Grgič

NAŠA »DODATNA« NAPOVED A-LIGE Blaž Kemperle in Gregor Zavadlav napovedujeta Interjevo slavlje, četudi ...

Tudi na našem vrstnem redu točkovne napovedi A-lige bo odločal zadnji prvenstveni krog. »Dodatno tekmo« za simbolični naslov bosta igrala košarkar Cicibone Blaž Kemperle in nogometaš Uniona Gregor Zavadlav, ki sta kot prava eksperta zbrala največ točk, to je 15.

Roma ali Inter?

Kot navijač Juventusa se bojim, da bo na koncu zmagal Inter. Sicer upam, da bo uspelo Romi.



Kdo bo postal prvi strelec A-lige?

Najbrž Borriello. Trezeguet in Del Piero najbrž ne bosta uspešna. Mutu je diskvalificiran.

Z Blažem sta bila tudi na vrhu lestvice vašega »fantanogometna«. Kako se je končalo?

Na žalost sem se uvrstil le na tretje na mesto.

Gregorjeva napoved:

Sampdoria - Juventus 1 (2:1)
Atalanta - Genoa 1 (3:2)
Cagliari - Reggina 1 (2:0)
Catania - Roma 2 (0:1)
Empoli - Livorno 1 (1:0)
Lazio - Napoli X (2:2)
Milan - Udinese 1 (3:1)
Parma - Inter X (1:1)
Siena - Palermo X (0:0)
Torino - Fiorentina 2 (1:2)
Avellino - Triestina 1 (2:0)

V prejšnjem krogu: Roberto Zuppin je v prejšnjem krogu zbral šest točk. Pravilno je napovedal en izid in tri tekme. (Pravilni izid 3 točke, pravilna napoved tekme 1 točka). Vrstni red: B. Kemperle in G. Zavadlav 15 točk, D. Centrone, I. Tomasetig, Jaš Grgič 11, E. Bevk in G. Križmančič 9, M. Marc 8.

Roma ali Inter?

Najbrž bo zmagal Inter, četudi upam v preobrat.



Kdo bo postal prvi strelec A-lige?

Prvi strelec bo eden od dveh Juventusovih napadalcev Trezeguet ali Del Piero. Mogoče Del Piero. Streljal bo kako enajstmetrovko.

Z Gregorjem sta bila tudi na vrhu lestvice vašega »fantanogometna«. Kako se je končalo?

Ni šlo dobro. Končal sem na petem mestu.

Blaževa napoved:

Sampdoria - Juventus X (2:2)
Atalanta - Genoa 1 (2:1)
Cagliari - Reggina 1 (2:1)
Catania - Roma 2 (0:3)
Empoli - Livorno 2 (2:0)
Lazio - Napoli 2 (1:2)
Milan - Udinese X (1:1)
Parma - Inter 2 (1:2)
Siena - Palermo 2 (2:3)
Torino - Fiorentina 2 (0:2)
Avellino - Triestina X (0:0)

NOGOMET - Danes v B-ligi

Avellino motiviran Triestina zdesetkana

Po tekmi izpred tednom dni, ko sta si Triestina in Piacenza (sporazumno) razdelila točke, je težko napovedovati, kaj se bo lahko dogodilo danes v Avellinu (pričetek ob 16. uri). Navsezadnje najbrž nismo daleč od resnice, ko trdimo, da bi bil dokaj presenetljiv vsak izid različen od zmage domače enajsterice. Razliko naj bi danes delale motivacije. Domača enajsterica se namreč krčevito bori pred izpadom (- na lestvici ima 34 točk, to se pravi 16 manj kot Tržačani) in torej nujno potrebuje točke, ki bi lahko vsaj zagotovile mesto v končnici za obstanek. To se pravi dodatne tekme, najbrž proti Trevisu ali Modeni, ki bi omogočale mesto v Irpiniji, da bi si zagotovilo mesto v B-ligi tudi v prihodnji sezoni. Obratno je Triestina popolnoma brez ciljev in, kljub napovedim nekaterih igralcev, je težko pričakovati, da se bodo Maranovi varovanci danes na nož borili za točke. A ko smo že pri nožih, napadalec Triestine Pablo Granoche je šel pod nož v četrtek, operacija kolenskih vezi pa je odlično uspela, tako da je pričakovati, da bomo urugvajskega napadalca lahko čez štiri-pet mesecev znova videli na delu. V katerem dresu je težko napovedovati, vendar je po hujši poškodbi, ki jo je Granoche staknil na tekmi proti Piacenzi, bolj verjetno, da bo »el Diablo« ostal vsaj še polovico sezone v Trstu. V tem trenutku bi ga morali namreč prodati po precej nižji ceni od napovedane, saj nihče ni pripravljen investirati milijonov evrov za igralca, ki se je tako hudo poškodoval.

Tržačani so se podali v Avellino



Po težji poškodbi kolena (po četrtekovi operaciji znaša prognoza štiri mesece) bo Pablo Granoche najbrž tudi v prihodnji sezoni vsaj še pol leta ostal član Triestine

KROMA

zdesetkani. Ob odsotnosti Granocheja je še cela vrsta poškodovanih igralcev (med drugimi Piangerelli in Princivalli), diskvalificirana sta Rizzi in Minelli, medtem ko so Petrasa vpoklicali v slovaško reprezentanco. Trener Maran je bil tako prisiljen črpati tudi iz ekipe Primavera. Odpotovala sta tudi Da Dalt in Sgrigna, vendar nista 100% pripravljena. V obrambi se na sredino vrača Kyriazis, saj ima trener na razpo-

ATLETIKA Pistorius dobil priziv, zdaj bo lovil normo za Ol

LOZANA - Eden najboljših športnikov invalidov na svetu, južnoafriški sprinter Oscar Pistorius, je na Mednarodnem športnem arbitražnem razsodišču (CAS) v Lozani dobil pritožbo in se bo lahko potegoval za mesto v reprezentanci JAR za nastop na letošnjih olimpijskih igrah v Pekingu. S tem je CAS razveljavilo sodbo Mednarodne atletske zveze (- IAAF). IAAF je namreč 21-letnemu Pistoriusu prepovedala nastopati v konkurenci neinvalidnih športnikov. Januarja letos je odločila, da Pistorius, ki zaradi amputacije obeh nog teče s posebnimi pripomočki iz karbonskih vlaken, ne bo mogel nastopiti na letošnjih olimpijskih igrah v Pekingu v teku na 400 metrov.

Komisija IAAF je svojo odločitev pojasnila z dejstvom, da proteze dajejo Pistoriusu določeno prednost v primerjavi z drugimi atleti, utemeljila pa s členom v statutu, ki pravi, da je nedovoljena uporaba kakršnih koli tehničnih pripomočkov. Ti namreč Pistoriusu omogočajo doseganje enake hitrosti s četrtino manj porabljenih moči v primerjavi z neinvalidnimi tekači.

Čeprav je Pistorius dobil pritožbo CAS, se mora na letošnje Ol še uvrstiti. Za zdaj ima v lasti rekord na 400 m na paraolimpijskih igrah (46,56 sekunde), vendar je ta čas preslab za kvalifikacije na Ol - meja je 45,55 sekunde. Tudi če se Pistorius ne uspe uvrstiti v reprezentanco JAR v teku na 400 m, pa ga lahko južnoafriški selektor še vseeno uvrsti v štafeto 4 x 400 m, lahko pa se Ol udeleži tudi kot rezervna.

Pistorius si ne želi nastopiti le na Ol, ampak bo sodeloval tudi na paraolimpijskih igrah, ki jih bo Peking gostil od 6. do 17. septembra.



ODBOJKA - O reprezentanci in nadaljnjih nastopih

Za Lorisa Maniaja odprte še vse poti

Tokio, svetovna liga in Peking: »konkurent« Corsano je ta čas poškodovan

V pričakovanju odločilnega kvalifikacijskega turnirja, ki bo v Tokiu podelil še zadnjo vstopnico za nastop na letošnjih olimpijskih igrah, se državna odbojarska reprezentanca pripravila v Modeni s polno paro. Že skoraj mesec dni trenira z ostalimi reprezentanti tudi Števerjanec **Loris Mania**.

ŠPANJA - V četrtek je izbrana vrsta pod vodstvom selektorja Anastasija odigrala v Modeni pripravljajalno prijateljsko tekmo proti španski reprezentanci, danes pa se bosta ekipi pomerili še v Cagliariu. Španci so lani pod taktirko selektorja Anastasija osvojili evropski naslov, po zgodovinskem uspehu španskega odbojarskega gibanja pa je italijanski trener sprejel nov izziv, in sicer vodstvo italijanske izbrane vrste. Kljub temu je Anastasi ostal v odličnih odnosih s španskimi kolegi, s katerimi je včeraj vodil skupni popoldanski trening.

(NE)PRIČAKOVANO - V četrtek je proti španski reprezentanci igral tudi **Loris Mania**, ki je suvereno nastopil v vseh nizih. »Igral sem, ker Corsano muči poškodba kolena. Že nekaj časa sledi fizioterapij v telovadnici in bazenu,« je pojasnil Loris, in nadaljeval: »Corsano je potrdil, da bo nared za zadnji predolimpijski kvalifikacijski turnir, ki bo v Tokiu od 31. maja do 8. junija. Končna odločitev, kdo od naju bo res odpotoval na Japonsko, pa bo padla šele pred odhodom.« Loris bo sicer na razpolago trenerju Anastasiju, čeprav bi mu odhod na daljni vzhod preprečil, da bi pričakal prvorojenčka.

TRENINGI - Treningi v Modeni so prilagojeni letošnjemu glavnemu cilju, in sicer uvrstitvi na olimpijske igre: »Treniramo vsak dan zjutraj in popoldne. Med tednom še nismo imeli prostega jutra. Zjutraj krepimo moč v fitnesu, večkrat pa imamo zjutraj tudi običajen trening v telovadnici. V Tokiu bo reprezentanca igrala tekme tudi ob 11. uri, tako da moramo biti vajeni 100-odstotnega doprinosu tudi v jutranjih urah,« je povedal Loris.



Loris Mania bo danes v Cagliariu z izbrano vrsto igral drugo prijateljsko tekmo proti Španiji. V četrtek je suvereno branil in sprejemal

KDO BO NA SPISKU? - Včeraj je Anastasi določil štirinajsterico, ki bo odpotovala v Cagliari: libero Loris Mania, blokerji Mastrangelo, Bovolenta, Birarelli in Sala, napadalci: Cisolla, Zlatanov, Martino in Casoli, korektorji Fei, Paproni in Gavotto, podajalca Vermiglio in Meoni.

Kdo bo konec maja odpotoval v Tokio, pa je še vprašljivo. Anastasi se bo lahko odločil, da na Japonsko pelje 14 igralcev, le 12 pa jih bo lahko prijavil na zapisnik. Mesto v šesterki, je izjavil trener Anastasi, sta si že zagotovila podajalec Vermiglio in korektor Fei. Igralci, ki bodo nastopili na predkvalifikacijskem turnirju, pa ne bodo nujno tisti, ki jih bo Anastasi v primeru uvrstitve na OI vpoklical tudi za nastop v Pekingu.

»Če ne bom odpotoval v Tokio, se bom z B-representanco pripravil za na-

stop na svetovni ligi. Na nekaterih tekmah lige bom gotovo igral,« je povedal Števerjanec, ki pa si ne dela utvar glede nastopa na OI: »Kot sem že povedal, je to zame šele prvo leto v reprezentanci, tako da je že vpoklic veliko zadoščenje. Vestno se pripravim in sem na razolago trenerju. Naj on odloči, kdo je med mano in Corsanom primernejši. Seveda bi se veselil nastopa na OI,« je skromno priznal Loris, ki bo danes ob 21.30 v Cagliariu spet nastopil proti evropskim prvakom Špancem (na Raisport sat).

ČERNIC - »Pred tremi tedni je Matej prišel na obisk v Modeno, kjer mu je fizioterapevt poveril rehabilitacijske vaje, sedaj pa jih izvaja doma,« nam je zaupal Loris, ki ne izključuje, da bi se lahko po Tokiu reprezentanci pridružil tudi Matej.

ROKOMET Tržačani se danes poslavljajo

TRST - Rokometiški tržaškega moštva Pallamano Trieste bodo danes v dvorani na Čarbolu (pričetek ob 18.30) odigrali zadnje prvenstveno tekmo A2-lige. Njihov nasprotnik bo Seregno. Tržačani so si že v prejšnjem krogu zagotovili napredovanje v A1-ligo (druga liga, prva je elitna), tako da bo današnja tekma tudi priložnost za proslavljanje zasluženega napredovanja.

HOKEJ IN LINE - Tržaška Edera Officina Belletti bo jutri ob 20. uri na Čarbolu odigrala drugo polfinalno tekmo za naslov prvaka proti Vicenzi. Na prvi tekmi je Edera zmagala s 7:3.

ODBOJKA - Slovenska moška odbojarska reprezentanca je v prvi tekmi prvega kvalifikacijskega turnirja za nastop na evropskem prvenstvu v Turčiji leta 2009 v Rotterdamu premagala Latvijo s 3:0 (22, 20, 20). Slovenija: Vidič, Satler, Čebon 8, Pleško 8, Kamnik, Šmuc 1, Škorc, Urnaut 13, Gasparini 14, Pajenk 6, Komel, Flajs. Izbranci selektorja Gregorja Hribarja se bodo danes pomerili še z Azerbajdžanom, jutri pa z Nizozemsko.

MANCHESTER V POKALU UEFA - Angleški nogometni klub Manchester City je dobil mesto v prihodnji sezoni pokala UEFA. Cityju je evropsko mesto prinesla lestevica »fair playa«.

ŠPANCJI - Španska nogometna reprezentanca do 17 let je na evropskem prvenstvu v Turčiji ubranila naslov prvaka stare celine v tej starostni kategoriji. V finalu v Antalyi so španski upi s 4:0 (2:0) premagali francoske vrstnike. Za Špance so zadeli Keko (31.), Sergi (46.), Thiago (63./11 m) in Manu (69.).

VELASCO - Argentinski trener Julio Velasco ne bo več trener odbojarskega prvligaša Montichiari, pri katerem je letos nastopal tudi Števerjanec Loris Mania.

NBA - Branilec naslova prvaka San Antonio Spurs je v polfinalu končnice zahodne konference z 99:80 premagal New Orleans Hornets in skupni izid v zmagah poravnal na 3:3. Odločilna sedma tekma bo v ponedeljek v New Orelansu. Junak srečanja je bil Manu Ginobili s 25 točkami.

POMOČ ŽRTVAM - Zvezdnik lige NBA in ekipe Houston Rockets, Kitajec Yao Ming, je žrtvam katastrofalnega potresa, ki je prizadel kitajsko provinco Sečuan, podaril 185.000 evrov denarne pomoči.

PONOMARENKO - Primorska kajakašica na mirnih vodah, 26-letna Špela Ponomarenko je uspešno nastopila v polfinalu evropskega prvenstva v Milanu. S tretjim mestom v skupini si je priveslala finale A na 500 m in (neuradno) tudi kvoto za nastop na olimpijskih igrah v Pekingu. Tako bo Slovenija na OI očitno poslala dva mirnovodaša: Ponomarenkovo in Jerneja Župančiča Regenta.

INVALIDI - Košarkarji na vozičkih moštva Nordest Castelvaccchio Endesa iz Gradišča se bodo danes in jutri v domači dvorani PalaZimolo potegovali za napredovanje v A1-ligo. Danes ob 11.45 se bodo pomerili s Cagliariem, ob 20.00 pa s Torresom, jutri ob 11.45 pa še z Vicenzo. Napredujejo tri ekipe.

BELLINI - Ekstremni veslač Alex Bellini je po 86 dneh in 2545 morskimi miljah priveslal v Polinezijo. Cilj Bellinija je Sydney, startal pa je iz Peruja

»AZZURRE« Na turnir v Abu Dhabi tudi Sandra Vitez

Sandra Vitez bo z italijansko reprezentanco od ponedeljka do srede 28. maja nastopila na prestižnem turnirju v Abu Dhabiju (nagradni sklad 1 milijon dolarjev). Italijansko izbrano vrsto bosta v Združenih arabskih Emiratih spremljala trenerja Marco Bracci in Lorenzo Micelli. Italija bo igrala v skupini A z Nizozemsko, Egiptom, Alžirijo in Avstralijo. Rusija, Kuba, Nemčija, Azerbajžan in Francija pa bodo nastopale v skupini B.



Sandra bo na turnirju igrala v vlogi napadalke: »Ne vem pa, kdo bo v prvi postavi. Ostalim sem se pridružila pred desetimi dnevi. Od takrat smo večinoma krepili mišično moč v fitnesu in bazenu, z žogo pa smo trenirale le štirikrat,« je pojasnila Sandra, ki bo pred odhodom v Abu Dhabi preživela vikend doma. Po turnirju bo nadaljevala treninge z reprezentanco, čeprav ne bo nastopila na Grand Prixu. »Ne vem pa še, kje bom nastopala v naslednji sezoni,« je zaključila.

Selektor Barbolini je za nastop v Abu Dhabiju izbral mlajšo dvanajsterico: Fiorin, Arrighetti, Merlo, Viganò, Garzaro, Bosetti, Pincerato, Vitez, Crisanti, Decorodi, Rondon in Centoni.

NOGOMET NA MIVKI - V Španiji kvalifikacije za nastop na SP

Leghissa spet junak

Nogometiški iz Medje vasi s štirimi goli poskrbel za preobrat, po zmagi proti Ukrajini pa se je Italija že uvrstila v polfinale in na SP

BENIDORM - Italijanska državna reprezentanca v nogometu na mivki si je na kvalifikacijah za SP v Španiji s četrtfinalno zmago proti Ukrajini z 8:3 poleg uvrstitve v polfinale že zagotovila tudi nastop na letošnjem svetovnem prvenstvu Fifa world Cup 2008, kar ji je uspelo četrtič zapored. Najzaslužnejši za zmago »azzurov« je bil vnovič slovenski nogometiški Michele Leghissa, in to še bolj kot dan prej, ko je bil med boljšimi tudi proti Belorusiji. Včeraj je branilec iz Medje vasi Italijo dobesedno rešil pred kapitulacijo. Potem, ko so »azzurri« prvi povedli, je Ukrajina dosegla tri gole zapored in ob koncu prve tretjine povedla s 3:1. V drugi tretjini je stopil v ospredje Leghissa in dosegel tri gole zapored, četrtega pa še v začetku zadnje tretjine. Bil je nezadržan. Dva zadetka je dosegel s strelom od daleč, enega z akrobatskim polobratom, zadnjega pa z glavo. Italija je tako povedla s 5:3, v nadaljevanju pa je tri gole dosegel še Palmacci. S svojo požrtvovalnostjo si je Leghissa na koncu prislužil pravo ovacijo gledalcev, zelo zadovoljen z njegovim nastopom pa je bil tudi selektor Giancarlo Magrini.

»Kapetan Pasquali je naš lider, toda oskar podeljujem tokrat Leghissi. Takšnih igralcev in ljudi ni dosti. V mislih nimam samo današnje gole. On nikoli ne popusti, nikoli ne izgublja besed po nepotrebnem, ko igra pa je vedno med najboljšimi,« je na vprašanje, zakaj je Leghissa že nekaj let standardni član reprezentance odgovoril selektor.

V današnjem polfinalu se bo Italija ob 17.45 pomerila s Portugalsko (neposredni prenos po Eurosport 2).

KOLESTARSTVO - V 7. etapi Gira je zmagal Italijan Bosisio Di Luca potegnil, Contador reagiral Špilak verjetno izgubil lepo priložnost

PESCOCOSTANZO - Italijan Gabriele Bosisio, klubski sotekmovalec slovenskega kolesarja Jureta Golčarja pri moštvo LPR Brakes, je zmagovalec sedme etape 91. kolesarske dirke po Italiji. Izjemno razgibana trasa s štirimi gorskimi nagradami in ciljem v strmini je tekmovalcem po pričakovanjih burila domišljijo in jim ponujala številne priložnosti za izboljšanje svojega položaja v generalni razvrstitvi, svojo priložnost na Apeninih pa je najbolje izkoristil 27-letni Bosisio, ki si je z zmago - sploh svojo prvo na Giro - prikolesaril tretje mesto v skupni razvrstitvi. Vodilni v skupni razvrstitvi Visconti je navzlec zaostanku 3:52 minute zadržal prestižno rožnato majico (zelo mu je pri tem pomagal Paolo Bettini), pred današnjo, 208 km dolgo preizkušnjo od Rivisondolija do Tivolija pa je 25-letni kolesar dejal: »Jutrišnja etapa bo zagotovo manj stresna.«

Odločitev o zmagovalcu je padla v zadnjih treh kilometrih. Potem ko je četverica ubežnikov, v njej je bil poleg Bosisia, Kirjienka in Selle še Kolumbijec Cardenas, v strnjeni skupini premagala zahteven vzpon na 9,2 km dolg Pietransieri, se je v sami končnici dirke iz skupine »izstrelil« Bosisio in si pri-



Di Luca, za njim Ricco' ANSA

kolesaril kar lepo prednost pred svojimi nasledovalci.

Veliko se je dogajalo tudi v ozadju, kjer je iz glavnine silovito potegnil Danilo Di Luca, od favoritov pa sta njegovemu tempu kljubovala samo Riccardo Ricco, Pierpaolo Piepoli in Alberto Contador. Poskus je sicer na koncu skoraj propadel, le Simoni je nekoliko bolj zaostal.

Med vzponom na Rionero Sanitico se je v eni od vodilnih skupin

znašel tudi najmlajši od slovenskih udeležencev Gira, Simon Špilak, a je nato popustil in na koncu »pridelal« skoraj 15 minut zaostanka, s tem pa verjetno izgubil priložnost, da bi oblekel belo majico, ki jo podeljujejo najboljšemu mlademu.

Vrstni red 7. etape (Vasco - Pescocostanzo, 176 km): 1. Gabriele Bosisio (Ita/LPR Brakes) 4:45:05; 2. Vasil Kirjienka (Blr) + 0:46; 3. Emanuele Sella (Ita) 1:02; 4. Felix Rafael Cardenas (Kol) 1:33; 5. Danilo Di Luca (Ita) 2:04; 6. Riccardo Ricco (Ita); 7. Leonardo Piepoli (Ita) 2:07; 8. Alberto Contador (Špa) 2:10; 9. Davide Rebellin (Ita) 2:55; 10. Franco Pellizzotti (Ita) .. 26. Tadej Valjavec (Slo/AG2r Mondiale) 2:55; 51. Jure Golčer (Slo/LPR Brakes) 4:39; 76. Simon Špilak (Slo/Lampre) 14:51.

Skupni vrstni red: 1. Giovanni Visconti (Ita) 32:03:01; 2. Matthias Russ (Nem) + 0:09; 3. Gabriele Bosisio (Ita) 5:43; 4. Danilo Di Luca (Ita) 7:27; 5. Emanuele Sella (Ita) 7:36; 6. Felix Rafael Cardenas (Kol) 7:46; 7. Riccardo Ricco (Ita) 7:53; 8. Daniele Nardello (Ita); 9. Alberto Contador (Špa) 7:56; 10. Franco Pellizzotti (Ita) 8:11 .. 29. Tadej Valjavec 9:41; 54. Jure Golčer 14:27; 61. Simon Špilak (vsi Slo) 21:17.



STRELJANJE - Tradicionalno tekmovanje društva »Doberdob« pri Petovljah

Iz naše dežele in Slovenije tekmovali varno in uspešno

Ocenjevalna komisija prijetno presenečena nad dobrimi rezultati v vseh disciplinah

Društvo Slovenskih lovcev F.J.K. Doberdob je preteklo nedeljo v Ušjah pri Petovljah organiziralo že tradicionalno pristreljevanje risanic tekmovalnega značaja. Pokrovitelj nedeljskega tekmovalnega je bilo Združenje Slovenskih Športnih Društev v Italiji (ZSSDI).

Lovci in strelci so streljali na 100 metrov dolgem strelišču v lovski in športni kategoriji ter z risanico brez optike. V športni kategoriji strelca strelja s športno puško. Ta je po navadi težja, zelo precizna in ima kopito narejeno po meri. V lovski kategoriji lovec strelja z lovsko puško, ki jo navadno uporablja tudi za lov. Taka puška je lahko preprosta prelamača, kombinirka ali pa karabinka, ki je zelo uporabna in priljubljena med našimi lovci.

Vsi strelci z vseh koncev dežele in sosednje Slovenije so pripomogli k temu, da je tekmovanje potekalo v najboljšem redu in, kar je še najpomembnejše na takih tekmovanjih, v največji varnosti.

Zavedajmo se, da je malomarnost in brezbrzičnost na strelski tekmi lahko nevarna ali pa celo usodna. Zaradi tega je upoštevanje izobesnega pravilnika o previdnosti zelo pomembno za varnost vseh.

Nedeljska tekma je bila tudi priložnost druženja, izmenjave mnenj in še posebej za pristrelitev pušk, saj se 15. maja začne lovska sezona. Pri lovu je iz etičnega vidika pravilno imeti pravilno pristreljeno lovsko risanico predvsem zato, da divjadi ne povzročamo nepotrebnih muk. Strel je zadnji namen lova, zato pa mora biti absolutno precizen in zadati smrtonosno rano.

Pri ocenjevanju tarč je bila komisija prijetno presenečena nad dobrimi rezultati v vseh disciplinah. V kategoriji pušk brez optike je prvo mesto zasedel M. Padulo z 32/33 točkami, sledili so mu P. Devetak s 30 točkami na



Levo nagrajenci, spodaj strelna črta

drugem mestu, R. Mian in A. Cosson z 29 točkami na tretjem in četrtem mestu. V lovski kategoriji je na prvem mestu stal I. Valentinuz s 30/30 točkami, sledili pa so mu po vrstnem redu M. Padulo, A. Bertolo in M. Croselli z 29 točkami. V športni kategoriji je prvo mesto osvojil M. Panker s 33/33 točkami, drugo mesto P. Devetak s 33 točkami, tretje mesto M. Padulo s 32 točkami in četrto mesto je osvojil I. Valentinuz s 31 točkami. Prvo mesto društvene lestvice je osvojil M. Croselli z 29/30 točkami, drugo O. Murenec s 27 točkami, tretje mesto A. Mikol s 27 točkami, četrto pa N. Pahor s 25 točkami. Tekmovanje je končalo v zgodnjih popoldanskih urah, saj je komisijo čakala še težka naloga ocenjevanja tarč in sestavljanja lestvic.

V svojem pozdravu prisotnim se je predsednik društva Doberdob Egon Malalan posebno zahvalil pokroviteljem in vsem, ki so na katerikoli način pomagali pri organizaciji tekmovanja. Sledilo je nagrajevanje najboljših strelcev vsake kategorije. Nagrajena sta bila tudi najstarejši strelca tekmovalja E. Brissi in najmlajši strelca M. Visintin.



Za popestritev strelske preizkušnje je društvo priredilo tudi loterijo z bogatimi nagradami.

1. junija 2008 bo Društvo slovenskih lovcev F.J.K. »Doberdob« v sodelo-

vanju s strelskim društvom Svoboda organiziralo v Štorjah pri Sežani strelsko ekipno tekmovanje v kombinaciji na glinaste golobe in na tarčo z malokalibersko puško. (M.R.)

ŠOLSKI ŠPORT Šola »Trinko« s tremi finalisti v lahki atletiki

V sredo, 14. maja je na goriškem atletskem stadionu na Rojcah stekla deželna faza atletskega tekmovanja za dijake nižjih srednjih šol. Pravico do nastopa so dosegli tudi trije dijaki nižje srednje šole Ivan Trinko iz Gorice, ki so uspešno nastopili na pokrajinski fazi.

Dijakinja drugega razreda Alice Pecorari, ki je bila na pokrajinski fazi v panogi 80 m z ovirami prva, dobrega rezultata na deželni fazi ni ponovila, saj se je poškodovala že na ogrevanju. Tekmovanje je sicer zaključila, a brez vidnih rezultatov. Erika Raido pa je pri suvanju krogle izdala trema in je bil na koncu šesti. Na pokrajinski fazi premagal ostale tekmece z metom 11,12 m.

Najboljši rezultat je dosegel dijak drugega razreda Martin Novak. V teku na 1000 m je bil četrty s časom 3:01. Martin in Alice sta sicer tekmovala z leto starejšimi dijaki, tako da bosta lahko nastopila na tekmovanju še naslednje leto.

Na pokrajinski fazi je nastopilo 24 dijakov. Ekipno je Trinko zasedel pri dijakinjah 8. mesto, pri dijakih pa 9.

Rezultati – dijakinje: 80 m ovire: 1. Alice Pecoraro 13,1; 80 m: 9. Karol Paulin 11, 24. Valentina Cijan 13,4; 1000 m: 6. Tamara Lupin 3:38,5; višina: 9. Elisabetta Castellani 1,30 m, 24. Lara Turri 1,10 m; daljina: 12. Lara Feri 3,51 m, 15. Aleksija Antonič 3,46 m; suvanje krogle: 17. Gaia Mauri 6,27 m; štafeta 4 x 100 m: 7. Trinko 59,9; **dijaki:** 80 m ovire: 10. Izaija Nanut 14,0, 24. Denis Robazza 17,0; 80 m: 18. Jason Visintin 11,9; 1000 m: 2. Martin Novak 3:04,8, 24. Luca Marković 3:58,9; višina: 13. David Raida 1,35 m, daljina: 13. Tadej Pahor 4,11 m, 14. Denis Škerk 4,11 m; suvanje krogle: 1. Erik Raida 11,12 m, 10. Marco Ventin 9,04 m; štafeta 4 x 100 m: 10. Trinko 56,6.

KOŠARKA - Razgibana sezona za primorske peterke

Porušeno dosedanje razmerje sil

Luka Koper na vrhu, Postojna in Nova Gorica napredovali v 1. ligo, Kraški zidar Sežana pa je iz nje izpadel - Tudi afera, ki še odmeva

V primorski košarki je prišlo letos do velikih premikov. Košarkarska sezona v Sloveniji je pri kraju in veliko je bilo že končnih odločitev, zlasti za peterke iz obmejnega pasu, ki so že vse na počitnicah. Najboljše štiri ekipe bodo sicer še igrala za sam državni naslov. Luka Koper (glej pogovor) pa je v torko končala navdve uspešno prvenstvo na prestižnem šestem mestu, v najvišjo ligo sta napredovala Misel Postojnska jama in Nova Gorica, Kraški Zidar Jadran Sežana pa je izpadel v 1.B ligo. Skratka, precejšnje spremembe.

Ogromen korak naprej je pokazal zlasti Koper stratega Predraga Miloviča, ki se je ob pomoči močnega sponzorja, kakršna je Luka, uvrstil v ligo za prvaka, tu zasedel nenadejano šesto mesto in se tudi prebil v finalno tekmovanje četverice za pokalno lovoriko. Izjemna je bila sezona Postojne, ki je po enem samem letu na nižji ravni spet neposredno napredovala med smetano slovenske košarke, potem ko je bila celo leto na vrhu. Glavni protagonist na igrišču je bil veteran Zoran Lazarevski: legenda sežanske košarke je, čim je torbarjem zagotovil matematično napredovanje, prislunhnik klicu na pomoč iz Sežane (kjer je igral do lani) in od srede aprila prevzel vodenje Kraškega Zidarja. Le-tega so namreč po nihajočih nastopih in dveh spremembah na klopi (do decembra je ekipo vodil Tomo Krašovec, ki je nato odstopil) kot predzadnjega v 1.A ligo čakale dodatne tekme za obstanek proti drugo in tretje uvrščeni ekipi iz 1.B lige (Parklji Bežigrad s starim mačkom Romanom Horvatom in Nova Gorica), ki pa sta na-

kakovala napredovanje. Tri ekipe za eno mesto pod soncem.

Že pred uvodnim derbijem Sežana - Nova Gorica pa je prišlo do birokratskega zapleta, ki je nato močno krojil potek tega podaljška sezone. Med prvotilganskimi klubovi velja namreč v Sloveniji nepisan dogovor, ki dovoljuje tujcem igranje zgolj s turistično vizo. Nova Gorica pa kot klub iz druge lige ni bila med podpisniki sporazuma in je na zvezi zahtevala, da trije tujci Sežancev ne smejo igrati, če nimajo delovnega dovoljenja za bivanje. Omenjeni košarkarji so morali celo po hitrem postopku iz Slovenije domov v svoje matične države bivše Jugoslavije, Kraški Zidar pa je tako ostal dejansko s prepolovljeno zasedbo, izgubil tekmo z Novo Gorico in tudi vse ostale ter tako izpadel iz lige. Novogoričani pa so bili uspešni na vseh štirih tekmah kvalifikacij in tako po desetih letih naskakovanja najvišje lige ob koncu vendarle slavili prestop na račun v rednem delu prvenstva boljših Parkljev. Ob taki aferi polemikam s košarkarsko zvezo ni videti konca, saj Sežanci napovedujejo tudi pritožbo na sodišče.

Od danes končnica za naslov

Danes se bo začel polfinale lige UPC Telemach za sezono 2007/08. Štiri najboljša moštva rednega dela državnega prvenstva se bodo za preboj v veliki finale merila na dve zmagi, v velikem finalu pa na tri. Uvodni tekmi polfinala bosta torej danes, čakata pa nas dvoboja Uniona Olimpije in Zlatoroga (ob 16.30) ter Heliosa Domžal in Krke (20.00). Drugi polfinalni tekmi bosta 20. ali 21. maja, morebitni tretji pa prihodnjo soboto.

NAŠ POGOVOR - Elvis Klarica (Luka Koper)

»Ekipa homogena, klub pa je vse bolj profesionalen«

V vrstah Košarkarskega kluba Koper, ki je izpeljal navdve uspešno sezono, je igral letos tudi domačin Elvis Klarica (letnik 1981), bivši Jadranov igralec in sicer zaročenec naše prvotilgaške odbojkarice Sandre Vitez. Ob koncu prvenstva se veseli uspeha kluba, s svojo minutažo pa ni zadovoljen.

Najprej o klubu. Je bil za kakovostni preskok odločilen vložek Luke Koper?

»Nedvomno so bile pglavitne urejene finančne razmere. Vse skupaj je bolj profesionalno. Društvo raste, direktor Boštjan Nachbar je sicer neizkušen, vendar menim, da se bo klub polagoma še izpopolnjeval.«

Ekipa je predvajala učinkovito igro.

»Bila je to odlična skupina, odnosi v ekipi so bili dobri. Trener Milovič je zlasti uspešen strateg, dobro prebere igro vsakega nasprotnika. Ključni mož je bil za nas center Pašalič, bivši igralec Slovana, odlični iz vseh vidikov. Ob njem pa je bilo več izkušenih košarkarjev in rezultat je bil tu. Ob zmagah gre podčrtati tudi dva poraza proti Olimpiji za samih deset točk.«

Kaj pa ocena o tvojih nastopih?

»S trenerjem, s katerim smo

ELVIS KLARICA

BUMBACA



začeli sezono, sem bil član prve peterke. Z Milovičem pa sem večkrat igral samo tri minute ali celo nič, včasih do dvajset minut. Nisem zadovoljen, saj mislim, da bi zaslužil več prostora in sem to vsakič, ko sem stopil v igro, tudi dokazal. Pač trener je imel svoj 'zakaj'. Malce so me grdo gledali, ker sem imel v pogodbi zaradi službe samo večerni trening. Dva meseca sem celo tako uredil na delu, da sem hodil v službo že ob sedmih, da sem lahko opravil tudi jutranji trening. Vendar ni služilo.«

Že veš, kje boš igral prihodnje leto?

»Milovič bo menda ostal v Koperu, tako da bom poleti skušal iti na kakšno preizkušnjo v italijansko A2 ligo. V

Italiji lahko igram od A2 lige navzgor in od C2 navzdol, vendar me nizka raven deželnih prvenstev resnici na ljubo ne mika. Bomo videli, mogoče grem v Portorož.«

Igral si v ligi za prvaka. Kdo bo osvojil državni naslov?

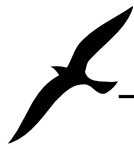
»Olimpija, saj Domžale letos nimajo tako močne ekipe.«

Kako komentiraš afero o tujih košarkarjih, ki je pretresla play-out za obstanek in oškodovala zlasti tvoje bivše soigralce Kraškega Zidarja?

»Sežana se je tri leta reševala tako, da je športni vodja Meden pred ligo za obstanek najel nekaj tujcev. Mislim, da je prav, da se jim je enkrat to maščevalo. Vrniti se v prvo ligo pa bo po nazadovanju zelo težko.«

Pa še to. Iz C2 v C1 ligo si napredoval tako v dresu Jadrana kot Muggie. Letos sta med glavnimi favoriti za vrnitev na državno raven. Komu bo uspelo?

»Mislim, da bo napredoval Jadran, če se le ne bo poškodovale kateri od glavnih nosilcev. Tisto leto, ko smo z Jadranom napredovali, nam je šlo vse dobro, v play-offu pa te zna vsaka malenkost drago stati.«



TENIS - Jutri v Tricesimu odločilna tekma v ženski C-ligi

Libera proti Gaji tudi s profesionalko Santangelo?

Nekdanja 34. igralka na svetu bi se pomerila s Paolo Cigui - Zmagovalec gre v državno fazo

Bo zadnji krog teniške C-lige v stilu mednarodnih turnirjev, kjer se bosta pomerili tudi igralki s točkami na svetovni lestvici?

Jutrišnji dvoboj v Tricesimu med domačo Libero in padriško-gropajsko Gajo je v boju za napredovanje odločilen, saj sta obe ekipi po 6. krogu nepremagani na vrhu lestvice, v nadaljnjo fazo pa se uvrsti samo zmagovalec skupine. Šele jutri bodo gajevke izvedele, ali bo Libera prvič v letošnji ligi nastopila tudi z eno najboljših italijanskih igralk Maro Santangelo, ki je bila vse do poškodbe oktobra lani 34. igralka na svetu, zdaj pa je 103.

»Upam, da bo prisotna, saj bi končno v prvenstvu igrala proti boljši nasprotnici,« se veseli morebitnega nastopa proti močni nasprotnici naša najboljša igralka Paola Cigui, ki se je letos uvrstila na svetovno lestvico (trenutno je na 968. mestu). Ker je 19-letna Paola pri Gaji prva nosilka v ekipi C-lige, bi v primeru prisotnosti Santangelove gotovo igrala proti njej. 26-letna Santangelo, ki je rojena v Rimu, živi pa v Trentu, se je na igrišču vrnila šele pred kratkim, pravkar pa je končala z nastopi na odprtem prvenstvu Italije v Rimu. Med posameznicami je izgubila že v prvem krogu glavnega turnirja proti Ukrajinki Bondarenkovi (št. 34.) med dvojicami pa je izpadla v drugem krogu. Več mesecev je sicer mirovala zaradi poškodbe, tako da najbrž ni še v najboljši formi.

V prvenstvenih tekmah sta za Libero doslej vedno nastopili dve izkušeni igralki, naturalizirana Belousinja Anissimova, (kat. 2.6) in Avstrijka Auerjeva (3.2), ter 16-letnica Padoan (3.4), klub pa ima še več drugih igralk. Italijanki Scartoni (2.4) in Pizzichini (2.4) naj ne bi igrali, saj naj ne bi jamčili uspeha, Lubiani (2.3) že dolgo ne nas-

Se bo Paola Cigui (desno) jutri v Tricesimu pomerila z vrhunsko tenisačico Maro Santangelo (spodaj)?

KROMA, ANSA



topa, če bi igrala Belorusinja Smashnova (2.1) pa ne bi mogla igrati Auerjeva (v ligi lahko igra samo ena tujka). Klub iz Tricesima ne skriva želje po napredovanju. Predsednica furlanskega kluba Paola Galante si želi, da bi se z ekipo čim prej prebila do najvišje lige, zato je vanjo privabila kakovostne igralko.

Kljub možnemu nastopu Santangelove so pri Gaji optimisti: »Nasprotnice so močnejše, ampak mi lahko igramo povsem neobremenjeno. Težko je predvidevati, lahko se zgodi karkoli,« je povedala Paola,

ki je v zadnjih tednih dobro trenirala na igriščih in pilila kondicijsko formo za bližajočo sezono turnirjev. »Najbrž bo Santangelova igrala brez prave motivacije, saj nenazadnje bo to njen prvi nastop v prvenstvu. Ne izključujem, da bi jo lahko presenetila,« je napovedala samozavestna Paola, ki sicer že dva meseca ne nastopa proti močnejšim nasprotnicam.

Ob Paoli Cigui bosta gropajsko-padriško ekipo dopolnjevali še 15-letna Carlotta Orlando (3.1), ki je v prejšnjih dneh na mednarodnem ITF turnirju v Mariboru potrdila odlično formo in Mojstrančanka Nina Šuvak (3.1), ki je že v prejšnjih krogih prvenstva dokazala dobro uigranost.

V primeru zmage bi gajevke osvojile prvo mesto v skupini in bi neposredno napredovale v naslednjo fazo. V primeru neodločenega izida 2:2 (igrajo se trije posamezni dvoboji in ena igra dvojic) pa bo v naslednjo fazo napredovala ekipa, ki jo bo teniška zveza izžrebala. Na državni fazi bo treba za napredovanje v B-ligo premagati še dva nasprotnika.

NOGOMET

Vesna potrdila Della Zotta



MARCO DELLA ZOTTA

KROMA

31-letni Marco Della Zotta bo tudi v prihodnji sezoni trener Vesne v promocijski ligi. Nekdanji igralec in v začetku letošnje sezone trenerjev pomočnik je februarja na klopi Križanov zamenjal Armanda Trentina, ki je odstopil le teden dni potem, ko je prevzel mesto Ruggiera Caloja. Pod vodstvom Della Zotte je ekipa v 12 krogih dosegla štiri zmage, štiri neodločene izide in štiri poraze, kar je precej boljši rezultat kot v prvih 18 krogih (le dve zmagi in šest porazov), ni pa zadostovalo za obstanek v elitni ligi. Kljub izpadu se je vodstvo kriškega društva vendarle odločilo za njegovo potrditev, kot kaže, tudi v sozvočju z igralci.

Predsednik kluba Roberto Vidoni je želel tudi pomiriti navijače pred strahom, da bi ekipo razformirali. »Želimo obdržati najmanj 70% letošnjega igralskega kadra, predvsem vse tiste, ki so pokazali navezanost na naše barve. Z delom bomo začeli takoj,« je povedal.

ODBOJKA - U14 Bor Kinemax na deželnem finalu v Romansu

Odbojkarice Bora Kinemax, edina naša ženska mladinska ekipa, ki je doslej v letošnji sezoni osvojila pokrajinski naslov, in sicer med štirinajstletnicami, bo jutri v Romansu (občinska telovadnica, Ul. Atleti azzurri) nastopila na deželnem finalu. Žreb ji je za polfinalnega nasprotnika določil Rizzija, prvaka videmskega pokrajine. Tekma bo ob 9.30. V drugem polfinalu bosta igrala Chions (Pordenone) in Farra (Gorica). Finalna tekma za naslov bo ob 17. uri. Naloga varovank trenerke Betty Nacinovi ne bo lahka, saj bo to prvič, da se preizkusijo na deželni ravni (lani so bile prvakinje under 13, a deželne faze ni bilo), pričrpani pa smo, da bodo dale vse od sebe.

Obvestila

AŠD-SK BRDINA obvešča, da bo odhod za avtobusni izlet v Gardaland v nedeljo, 25. maja, ob 5.45 iz Opčin, na avtobusni postaji pri baru Arnoldo.

SK DEVIN vabi jutri, 18. maja na kolesarski izlet po Krasu. Zbirališče ob 9. uri na križišču s semaforjem na Opčinah, na parkirišču na desni strani, če vozimo iz Trsta proti Banom.

SK DEVIN prireja dvodnevni kolesarski izlet v Hochpustertal 1. in 2. junija 2008, kjer je na razpolago preko 40 km dolga kolesarska steza ob Dravi in povratek na startno točko z vlakom. Vpisovanje do 22. maja. Informacije na: info@skdevin.it ali na tel. 340-2232538.

AŠD SOKOL pod pokroviteljstvom ZŠSDI, organizira brezplačni odbojkarški kamp »Želiš spoznati odbojko?« za deklice in dečke, rojene v letih 1997 - 1998 - 1999 - 2000. Kamp bo od ponedeljka, 9. junija do sobote, 14. junija od 9. do 12.30 ure v nabrežinski občinski telovadnici. Info: Cirila 335/5313253 in Lajris 348/8850427. Vabljeni osnovnošolci/ke.

TENIŠKA SEKCIJA AŠZ GAJE na Padričah organizira od 9. junija 2008 začetniški in nadaljevalni tečaj za osnovnošolce. Informacije in prijave na tel. št.: 389-8003486 (Mara).

TENIS

Gajine ženske na več frontah

Ta koncu tedna bosta začeli prvenstvo D2 lige dve ženski Gajini postavi, ki bosta nastopili vsaka v svoji skupini. Prvo ekipo sestavljajo mladinke, od katerih bodo glavno vlogo nosile Nicoletta Furlan, Stefania Braidotti in Ivana Arduini, v drugi pa je skupina starejših članic, ki so v prejšnjih letih igrala veteransko prvenstvo in ki se bodo vrstile v posameznih srečanjih in si delila mesta tudi v postavi, ki bo nastopala v okviru slovenske poletne primorske lige Ladies.

Jutri začnejo svojo prvenstveno pot tudi deklice do 14. leta. Kapetan Cirila Devetti je tokrat sklicala za srečanje v gosteh pri Polisportivi S. Marco v Ribiškem naselju Sanjo Valente in Ginevro Zelaschi, v naslednjih srečanjih pa bo imela na razpolago tudi Tamaro Šuman.

V prvenstvu za deklice do 12. leta bosta igrali Nicoletta Furlan in Petra Corbo, prvo srečanje bosta imeli 24. maja. Še kasneje bodo začele under 16 Carlotta Orlando, Stefania Braidotti in Ivana Arduini, saj bo Gajina ekipa, tako kot TC Cividale, vstopila v tekmovalne komaj v drugem delu prvenstva, ko bo odigrala polfinalno deželno srečanje proti eni od dveh najbolje uvrščenih ekip po zaključku prvega dela. (ma.r.)

ŠPORTNI DAN - V Zgoniku

Učenci so tekmovali v petih panogah

135 učencev zgoniške, saleške, proseške, kriške in repretaborske osnovne šole so se pomerili v spretnostnem poligonu, metu, skokih in teku

V zgoniškem športnem centru se je včeraj v jutranjih urah zbralo 135 učencev zgoniške, saleške, repretaborske, proseške in kriške osnovne šole, ki so se pomerili v različnih športnih spretnostih. Tradicionalni športni dan je zrežiralo športno združenje Kras, ki je pripravilo tekmovanja v štirih panogah v zunanjih in notranjih prostorih športnega centra. Osnovnošolci so tekmovali v spretnostnem poligonu, metu kroglice (učenci 1. in 2. razreda so metali teniške žogice), šprintu s spremembo smeri in skoku v daljino z mesta.

Pri organizaciji in meritvah so društvenim vaditeljem (Sonji, Robertu, Čanotu Milič in Zvonku Simoneta) pomagali tudi učiteljici in odgovorni za otroško telovadbo pri SZ Kras Darma Purič in Nadja Škabar ter ostali učitelji.

Po tekmovalnem delu so učitelji nagradili najboljše: prvi trije uvrščeni so prejeli kolajne, ostali pa diplomo. Za končno lestvico so prišli v poštev izidi vseh disciplin, v primeru enakega števila točk pa so so upoštevali uvrstitev v spretnostnem poligonu.

»Rezultati so dvočlani, saj so otroci, ki se redno ukvarjajo z motoriko, tehnično dosti boljši od tistih, ki ničesar ne delajo in nimajo razvitih psihomotoričnih sposobnosti,« je po tekmovalnem povedala profesorica in organizatorica športnega dne Sonja Milič.

Rezultati: 1. razred – deklice: Mateja Tavčar (Gruden), 2. Nicol Calabrese (Sirk), 3. Mija Ukmar (Černigov); dečki: 1. Michele Brunetti (Čer), 2. Matia Del Latte (Sirk), 3. Nikoalj Malalan (Gra); **2. razred** – deklice: 1. Gaia Orel,

Učenci 1. in 2. razreda (zgoraj) so metali teniško žogico, starejši pa medicinko. Na sliki spodaj spretnostni poligon

KROMA



2. Nastja Daneu, 3. Meta Sterni (vse Čer); dečki: 1. Matej Perčič (Čer), 2. Andraž Štoka (Sirk), 3. Alessio Celea (Čer); **3. razred** – deklice: 1. Sarah Sedmach, 2. Jessica Corazza (obe Čer), 3. Dana Tenze; dečki: 1. Rudy Skerk (L.K.-Gorazd), 2. Danjel Pipan, 3. Aram Covarelli (oba Sirk); **4. razred** – deklice: 1. Jasna Vitez (Gra), 2. Sara Brunetti, 3. Laura Beatriz Matelko (obe Čer); dečki: 1. Luka Sartore, 2. Sandor Ciuch, 3. Daniele Buri (vsi Čer); **5. razred** – deklice: 1. Katarina Jazbec (1. maj 1945), 2. Petra Sossi (Čer), 3. Petra Maria Corbo (Gra); dečki: 1. Kristian Vidali (Gra), 2. Jakob Škabar (Čer), 3. Tommy Budin (1. maj 1945).





Rai Tre

SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 Pesem mladih 2008: OPZ Friderik Baraga - Sv. Križ
20.30 TV Dnevnik, sledi Utrip evangelija
23.00 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

Rai Uno

6.10 Nan.: Io sto con lei
6.30 Aktualno: Sabato & Domenica - La tv che fa bene alla salute
9.30 Aktualno: Settegiorni
10.20 Variete: ApriRai, sledi vremenska napoved
10.40 Aktualno: Tuttobenessere
11.30 Aktualno: Occhio alla spesa - L'inchiesta
12.00 Variete: La prova del cuoco
13.30 Dnevnik
14.00 Aktualno: Easy Driver
14.30 Aktualno: Effetto sabato
17.00 Dnevnik in vremenska napoved
17.15 Aktualno: A Sua immagine
17.45 Dok.: Passaggio a Nord-Ovest
18.50 Kviz: Alta tensione (vodi Carlo Conti)
20.00 Dnevnik in športne vesti
20.35 Kviz: Affari tuoi
21.15 Variete: Dimmi la verità (vodi Caterina Balvio)
23.50 Nočni dnevnik
23.55 Aktualno: Millemiglia, una leggenda italiana
0.45 Aktualno: Applausi
1.15 Nočni dnevnik

Rai Due

6.20 Aktualno: L'avvocato risponde
6.30 Aktualno: Il mare di notte
6.45 Variete: Mattina in famiglia
10.15 Aktualno: Sulla via di Damasco
10.45 Aktualno: Quello che
11.25 Variete: Aprirai
11.35 Variete: Mezzogiorno in famiglia
13.00 Dnevnik
14.00 Variete: Scalo 76
17.10 Aktualno: Sereno variabile
18.00 Dnevnik in vremenska napoved
18.10 Nan.: Alias
19.50 Resničnostni šov: X Factor - La settimana
20.25 Žrebanje lota
20.30 Dnevnik
21.05 Nan.: Senza traccia
22.40 Nan.: E-ring
23.30 Šport: Sabato sprint
0.15 Nočni dnevnik
0.25 Dok.: Dossier Storie

Rai Tre

7.00 8.45 Risanke
8.00 Variete: Il videogiornale del Fantabosco
9.00 Aktualno: Tv Talk
10.00 Aktualno: Art news
10.30 Dnevnik in rubrike
12.00 Dnevnik, šport in vremenska napoved
13.20 Dnevnik: Mediterraneo
14.00 Deželne vesti in vremenska napoved in rubrike
14.50 Aktualno: Tg Ambiente Italia
15.50 Šport: Sabato sport
15.55 Kolesarstvo: 91° giro d'Italia
17.35 Nogomet: Magazine Champions League
18.10 90. minuto: B liga
19.00 Deželne vesti in vremenska napoved
20.15 Variete: Blob
20.20 Variete: Che tempo che fa
21.30 Dok.: Ulisse - il piacere della scoperta
23.20 Deželni dnevnik
23.40 Dok.: Storie maledette
0.40 Vremenska napoved

Rete 4

6.30 Dnevnik - Pregled tiska
6.45 Nan.: Vita da strega
7.45 Nan.: Amico mio
9.50 Aktualno: Vivere meglio
11.30 Dnevnik in prometne vesti
11.40 Aktualno: Fornelli in piazza

12.40 Nan.: Wolf - Un poliziotto a Berlino
13.30 Dnevnik in vremenska napoved
14.00 Aktualno: Sipario del Tg4
15.00 Film: Perry Mason - Elisir di morte (krim., ZDA, '93, i. R. Burr)
17.00 Film: Una famiglia nel West (dram., ZDA, '05, i. M. Landon)
18.55 Dnevnik in vremenska napoved
19.35 Nan.: Walker Texas Ranger (i. C. Norris)
21.30 Film: D-Tox (krim., ZDA, '01, i. S. Stallone)
23.30 Nan.: Bones
0.20 Film: Sanguine in copertina (krim., ZDA, '00, i. R. Silver)

Canale 5

6.00 Dnevnik - Prima pagina
8.00 Jutranji dnevnik
8.50 Glasbena odd.: Loggione
9.20 Variete: Maurizio Costanzo Show
11.00 Film: Il grande giorno (kom., ZDA, '01, i. J. Margulies)
13.00 Dnevnik, okus in vremenska napoved
13.40 Aktualno: Nonsolomoda
14.10 Aktualno: Uomini e donne
16.00 Aktualno: Verissimo - Tutti i colori della cronaca
18.50 Kviz: 50 - 50 (vodi Gerry Scotti)
20.00 Dnevnik in vremenska napoved
20.30 Variete: Striscia la notizia - La voce della persistenza
21.10 Variete: La Corrida - dilettanti allo sbaraglio (vodi G. Scotti in M. Coppa)

Italia 1

6.10 Nan.: Otto sotto un tetto
6.55 Risanke
10.45 Nan.: Willy, il principe di Bel Air (i. W. Smith)
11.15 Nan.: Più forte ragazzi
12.25 18.30 Dnevnik in vremenska napoved
13.25 Šport: Gran Prix Moto
13.55 Šport: Motociklizem: GP - Francija



16.05 Šport: Tennis
19.00 Film: Dragonheart (fant., ZDA '96, i. D. Quaid)
21.00 Film: Il giro del mondo in 80 giorni (pust., ZDA, '04, i. S. Coogan)
23.20 Film: Shark Attack: emergenza squali (akc., ZDA, '02, i. J. Barrowman)
1.10 Studio Sport

Tele 4

7.00 8.35, 13.10, 16.40, 19.30, 20.30, 23.00, 1.30 Dnevnik
7.15 17.00 Risanke
8.00 Buongiorno con Telequattro 2008: horoskop, svetnik dneva, vreme, pregovor
8.10 Storie tra le righe
9.30 Udinesismi, il blog in tv
9.55 Formato famiglia
12.50 Aktualno: Conosciamo i nostri ospedali
13.30 Aktualno: ...Su di giri
14.00 Klasična glasba
14.40 Alla scoperta dell'Università di Trieste
15.35 Dok.: Dokumentarec o naravi
19.00 Aktualno: Musica, che passione!
19.55 Dnevnik, športne vesti
20.05 Aktualno: Campagna amica
20.55 Film: Negli occhi di uno sconosciuto (krim., '97)
22.40 Aktualno: Eventi in Provincia
23.40 Glasba: Voci dal ghetto

La 7

7.00 Aktualno: Omnibus Weekend
9.20 Aktualno: L'intervista
9.50 Nan.: Get Smart
10.30 Film: James Tont operazione D.U.E. (kom., It., '66, i. L. Buzzanca)
12.30 Dnevnik in športne vesti
13.00 Nan.: F/X
14.00 Film: Un turco napoletano (kom., It., '53, i. Totò)
16.00 Film: Il genio (kom., ZDA '98, i. E. Murphy)
18.00 Film: Operazione Siegfried (pust., VB, '75, i. T. Savalas)
20.00 Dnevnik
20.30 Nan.: Otto e mezzo
21.10 Nan.: L'ispettore Barnaby



23.05 Variete: Crozza Italia
0.55 Nočni dnevnik

Slovenija 1

7.00 Zgodbe iz školjke (pon.)
7.30 Lutkovno igrana nan.: Bine
7.50 Poučno razvedrilna oddaja: Ali me poznaš
8.00 Igrana nan. (pon.)
8.20 Pod klobukom (pon.)
8.50 Kratki igrani film: Kaj nam je bilo tega treba (pon.)
9.10 Kino Kekec: Sergeant Pepper
10.45 Polnočni klub (pon.)
12.00 Tednik (pon.)
13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
13.15 Debatna odd. za mlade: Tekma
14.05 Odpeti pesniki
14.15 Film: Šampion rodea
15.55 Sobotno popoldne
16.00 O živalih in ljudeh
16.15 Labirint
17.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
17.15 Ozare
17.25 Kraji in ljudje
17.35 Na vrtu
17.55 Popolna družina
18.05 Z Damijanom
18.40 Risanke
19.00 Dnevnik in vremenska napoved
19.20 Utrip
19.35 Vremenska napoved in športne vesti
19.55 50 let televizije
22.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
22.30 Hri-bar
23.30 Nad.: Deadwood

Slovenija 2

8.05 Skozi čas
8.15 50 let televizije
8.35 Vroči stol (pon.)
9.35 Primorski mozaik (pon.)
10.05 Študentska (pon.)
10.25 Z glavo na zabavo (pon.)
10.50 Nan.: Absalonova skrivnost
11.20 Pesem Evrovizije 2008 (pon.)
12.50 Glasbeni spomini z Borisom Kopitarjem (pon.)
13.45 Slovenci po svetu
14.15 Zdaj! (pon.)
14.45 Športni film: 100 let mednarodnega hokeja na ledu
15.50 London: nogomet, finale angl. pokala, Cardiff City - Portsmouth
18.10 Celje: rokomet (M), tekma lige MIK, Celje pivovarna Laško - Cimos Koper
20.00 Film: Ljubi me ... ne ljubi me
21.30 Moda: Bleščica
22.00 Odštevanje do pesmi Evrovizije (3. del)
22.25 Slovenski magazin
22.50 Sobotno popoldne
1.05 Nad.: Strelice nasprotne usode

Koper

13.45 Dnevni program
14.00 Čezmejna TV - TGR FJK - deželne vesti
14.20 Euronews
14.30 Pogovorimo se o...
15.10 Sredozemlje
15.40 Šport: SP v hokeju na ledu, polfinale
17.10 Avtomobilska oddaja
17.30 Globus
18.00 Brez meje (program v slovenskem jeziku)
18.35 Vremenska napoved
18.40 Primorska kronika
19.00 Vsedanes - TV dnevnik, vremenska napoved, športne vesti
19.30 Verska oddaja: Jutri je nedelja
19.45 Vzhod - Zahod
20.00 Film: Mafijci (drama, r. R. Mauri, i. E. Crisa, W. Guida)
21.35 Alter eco
22.05 0.10 Vsedanes - TV dnevnik
22.20 Glasb. odd.: In orbita
22.50 Dok. oddaja
23.20 Vsedanes aktualnost

Tv Primorka

10.30 Dnevnik in vremenska napoved
11.00 23.40 Video strani
17.00 Polka in majolka
18.00 Čas za naš(pon.)
18.45 Med Sočo in Nadižo (pon.)
19.15 Settimana Friuli
19.40 Slovenska vojska
19.45 Kulturni utrinek
19.55 Epp
20.00 Duhovna misel
20.15 Tedenski pregled
20.30 Mi znamo, 11. del
21.00 Gled. predstav: Tu imam narisanega boga
22.10 35 let - živeti s multiplo sklerozo
23.10 Kultura (pon.)
23.30 Jordanija: rally za SP (pon.)

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Dobro jutro, vmes koledar in napovednik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Kulturni dogodki; 9.00 Vse najboljše iz Radioaktivnega vala; 10.00 Poročila; 10.10 Koncert: Trieste Musica Ensemble; 11.10 '70-'80-'90; 12.00 Ta rozajanski glas; 12.30 Sobotni mix; sledi Napovednik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Nediški zvon; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mladi izvajalci; 17.40 Glasbeni list; 18.00 Mala scena: Vinko Möderndorfer: Glasba in duša svetlobe - režija F. Žerjal; 19.20 Napovednik, sledi Večerni list; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 6.00-9.00 Jutro na RK, kronika, OKC obveščajo; 7.00 Jutranjik; 9.00-12.30 Sobotna in pol; 9.10 Prireditve; 10.45 Namig za nedeljski izlet; 12.00 Kulinarični koticček; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Torklja; 14.45 Du jes?!; 16.15-20.00 Sms; 17.30 Primorski dnevnik; 20.00 Legende; 21.00 Indie ni Indija: Aljoša Mislej; 22.30 Podzemlje: metal, underground, hardcore, punk... zvoki.

RADIO KOPER (ITALJANSKI PROGRAM)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.25 Drobci zgodovine; 8.05 Horoskop; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Govorimo o...; 9.00 Vip manie; 9.33 Sobotna z vami; 10.00 Beatles for ever; 10.35 Prosa; 11.00 Smash, svet mladih; 12.15 Sigla single; 12.28 Vremenska napoved, prometne informacije, dnevnik; 13.00 Doma pri...; 13.33 Pesem tedna; 14.00 Slot parade - New entry; 14.35 Glasbena oddaja; 15.00 Sigla single; 16.00 Ob 16-ih; 18.00 London Calling; 18.45 Extra extra extra; 19.28 Vremenska napoved in prometne informacije; 20.00 Smash; 21.00 Radio Capodistria zvečer; 22.00 Sobotna z vami; 22.30 Italo heroes; 23.00 In orbita; 0.00 Prenos RS.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.30, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00, 0.00 Poročila; 6.45 Pregovor je odgovor; 7.00 Jutranja kronika; 7.40 Čitalnica; 8.05 Ringaraja; 9.05 Sobotna raglja; 10.10 Kulturomat; 10.30 Gori, doli, naokoli; 11.30 Vonj po...; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slov. glasbe; 13.00 Danes do 13.ih; 13.20 Obvestila in osmrtnice; 14.30 Sobotno branje; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 DIO; 16.30 Razkošje v glavi; 17.05 Tedenski mozaik; 18.15 Zvezdosled; 19.00 Dnevnik;

19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sobotni večer; 21.30 Glasbeni vrtiljak; 22.00 Zrcalo dneva; 22.40 Za prijeten konec dneva; 23.05 Literarni nokturmo; 23.30 Radijska igra.

SLOVENIJA 2

5.00, 6.00, 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 5.30, 7.00 Kronika; 6.45, 8.20 Vremenska napoved; 8.15 Dobro jutro; 8.45 Kulturne prireditve; 9.15 Na val na šport; 9.35 Popevki tedna; 10.00 Sobotna akcija; 11.15 Zapis iz močvirja; 12.00 Moja soseska; 13.00 Do 13-ih; 14.00 Kulturni val; 14.45 Gost izbira glasbo; 15.10 RS napoveduje; 15.30 DIO; 16.00 Popevki tedna; 17.40 Športna oddaja; 18.45 Črna kronika; 19.30 Športna sobota; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Glasba svetov.

SLOVENIJA 3

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.25 Jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Zborovski panoptikum; 10.50 Skladba tedna; 11.05 Naši umetniki pred mikrofonom; 11.25 Oddaljeni zvočni svetovi; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Kulturna panorama; 14.05 Gremo v kino; 14.40 Divertimento; 15.00 Intermezzo; 15.30 DIO; 16.05 Baletna glasba; 17.00 Operni koncert; 18.00 Izbrana proza; 18.30 V podvečer; 20.00 G. Verdi: La forza del destino; 23.00 Slovenski koncert.

RADIO KOROŠKA

18.00-19.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca; Radio Agora: 10.00-14.00/18.00-2.00; Radio Korotan: 2.00-10.00/14.00-18.00 (105,5 MHz).

Primorski dnevnik

Lastnik:
Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst

Izdajatelj:
Družba za založniške pobude DZP doo z enim družabnikom PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
email: trst@primorski.it
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 533382, fax 0481 532958
email: gorica@primorski.it
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, fax 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.it/>
Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 535723 fax 0481 532958

Cena: 1,00 €
Naročnina za Italijo 280,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347
Cena za Slovenijo: 0,80 € (191,71 SIT)
Letna naročnina za Slovenijo 170 € plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska 75, Sežana, tel. 05-7342147, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE
Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
www.tmedia.it
GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI
advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Fax +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglašni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povisek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI
oglasit@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800912775
Fax +39.0481.32844

Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi, osmrtnice, sožalja, cestitke in zahvale po formatu. DDV - IVA 20%

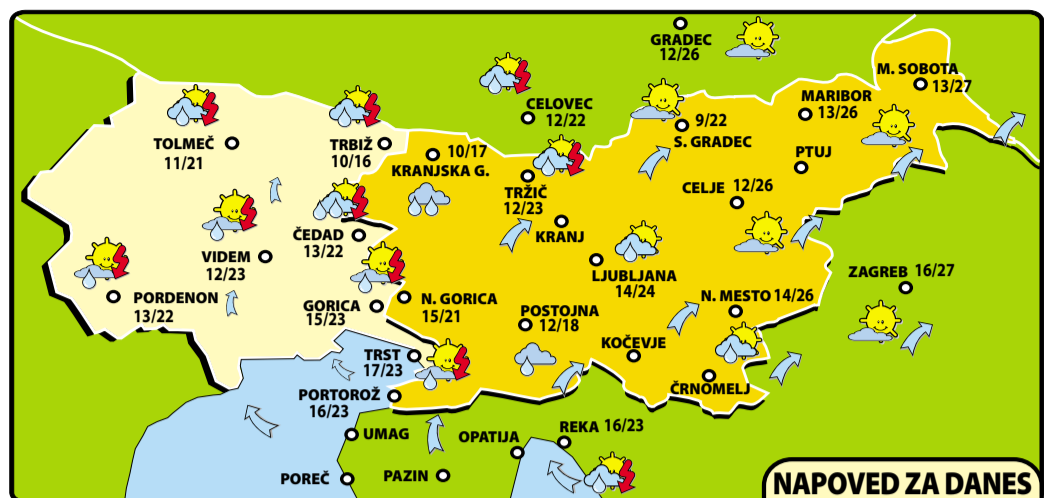
Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvo, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.



Ob morju bo spremenljivo z možnostjo posameznih ploh. Vmes bodo možne delne razjasnitve. Pihal bo okrepljen jugo. V nižinah bo spremenljivo s plohami in nevihtami, ki bodo pogostejše v predgorju. V gorah bo oblačno z močnimi do obilnimi padavinami, deloma nevihtami. Več padavin bo proti večeru.

V zahodni Sloveniji bo spremenljivo do pretežno oblačno, pojavljale se bodo krajevne padavine. Drugod bo delno jasno in povečini suho. Pihal bo jugozahodni veter, ob morju jugo. Najnižje jutranje temperature bodo od 9 do 16, najvišje dnevne od 17 do 24, v vzhodni Sloveniji do 27 stopinj C.

Jutri bo naše kraje dosegla sredozemska fronta. Pred njo bodo pritekali vlažni in nestanovitni jugovzhodni tokovi. Nad večjim delom Evrope je območje nizkega zračnega pritiska. Z jugozahodnimi vetrovi doteka nad naše kraje še razmeroma tople in postopno bolj vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 5.31 in zatone ob 20.32.
Dolžina dneva 15.01.

LUNINE MENE
Luna vzhaja ob 18.18 in zatone ob 3.49.

PLIMOVANJE
Danes: ob 3.35 najnižje -52 cm, ob 9.42 najvišje 23 cm, ob 14.58 najnižje -21 cm, ob 21.14 najvišje 51 cm.
Jutri: ob 4.03 najnižje -58 cm, ob 10.17 najvišje 25 cm, ob 15.29 najnižje -17 cm, ob 21.35 najvišje 50 cm.

BIOPROGNOZA
Danes bo vremenski vpliv obremenjen, z vremenom povezane težave bodo pogoste, okrepljeni bodo tudi nekateri bolezenski znaki.

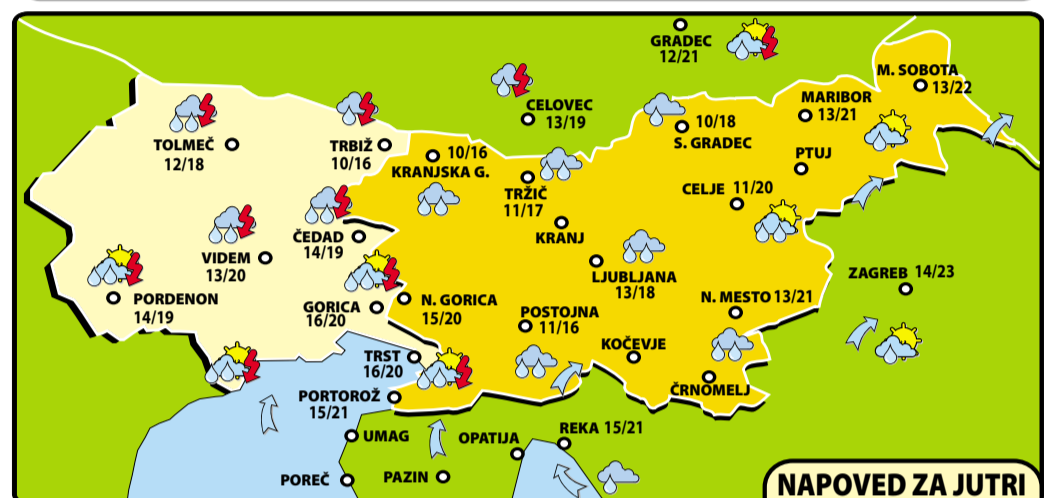
MORJE
Morje rahlo razgibano, temperatura morja 19,6 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	22	2000 m	8
1000 m	16	2500 m	5
1500 m	11	2864 m	2

UV INDEKS
Ob jasnem vremenu bo UV indeks sredi dneva v gorah dosegel 7 in pol, po nižinah pa 6 in pol.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER



Oblačno bo do pretežno oblačno z obilnimi padavinami, deloma nevihtami. Ponekod ob morju in v južnejših nižinskih predelih se bo lahko vmes kratkotrajno delno razjasnilo. Ob morju bo dopoldne pihal okrepljen jugo.

Jutri in v ponedeljek bo oblačno s pogostimi padavinami, deloma plohami in nevihtami. Največ dežja bo v zahodni Sloveniji. Nekoliko hladneje bo.

VESOLJE - Po ugotovitvah ruskih znanstvenikov »Vesoljski« ščurki se razmnožujejo hitreje



Levo: navaden ščurek

Desno: britanska notranja ministrica Caroline Flint

MOSKVA - Potomci ščurkov, ki so v vesolju bivali 12 dni, se hitreje razvijajo od ščurkov, ki so bili spočeti na Zemlji, so ugotovili ruski znanstveniki. Kot je še poročala ruska tiskovna agencija Interfax, so hkrati znanstveniki ugotovili, da so "vesoljski" ščurki že dobili vnuke, ki pa se ne razlikujejo od običajnih ščurkov.

Ruski znanstveniki opravljajo poskuse s ščurki, ki so lani poleteli v vesolje in tam bivali 12 dni. Znanstveniki so med drugim dognali, da je ena od samic po vrnitvi iz vesolja izgledala 33 ščurkov, spočetih v breztežnostnem stanju, ti pa so hitreje zrastle kot njihovi "bratje," spočeti na Zemlji. (STA)

SRBIJA - Splošna raven izobrazbe nazaduje Šestina Srbov nima končane osnovne šole

BEOGRAD - Več kot 1,2 milijona od približno 7,5 milijona prebivalcev Srbije nima osnovnošolske izobrazbe, medtem ko je 3,5 odstotka prebivalstva popolnoma nepismenega. Po podatkih srbskega statističnega urada se več kot 227.000 prebivalcev Srbije podpisuje s križcem, 126.127 državljanov je končalo od enega do treh razredov osnovne šole, medtem ko je 898.847 prebivalcev naredilo od štiri do sedem razredov osnovne šole, je nedavno objavil beograjski časopis Biznis i finansije.

Rezultati testov branja kažejo, da je 40 odstotkov tistih, ki se opredeljujejo kot pismeni, v resnici nepismeni, medtem ko je test pisanja ta odstotek

še zvišal. Srbija je edina država v Evropi, v kateri se je v zadnjih 15 letih zmanjšalo število državljanov z visoko izobrazbo, univerzitetno diplomu pa ima le sedem odstotkov prebivalstva.

Vsako leto v srbskih srednjih šolah ostaja 10.000 prostih mest, kljub temu da je šolanje brezplačno. Po ocenah strokovnjakov naj bi 15 šol za odrasle, kolikor jih je v državi, nepismene in polpismene prebivalce opismenilo šele čez 150 let.

Srbija se s 3,8 odstotka bruto domačega proizvoda, kolikor ga država nameni za izobraževanje približno pol milijona učencev, uvršča med države z najnižjo finančno podporo izobraževanju. (STA)

VELIKA BRITANIJA - Nepazljivost Ministrica Flint nehote razkrila zaupne dokumente



LONDON - Britanska notranja ministrica Caroline Flint je ta teden po nesreči fotografom razkrila zaupni dokument, ki napoveduje padec cen na nepremičninskem trgu za 10 odstotkov. Flintova je dokumente nosila na sestanek vlade na Downing Street 10, in sicer v prosorni mapi. Fotografji so posneli nekaj posnetkov od blizu, na katerih se da prebrati vsebina dokumenta. Zaupni dokument razkriva, da bodo cene na britanskem trgu nepremičnin letos padle za pet do 10 odstotkov.

Poleg tega naj bi naraščalo število zaplenjenih nepremičnin, za katere lastnik ne more več odplačevati hipoteke, v dokumentu celo piše: "Ne moremo napovedati, kako resna bo postala situacija."

Ministrica je kasneje trdila, da v besedilu ne gre za vladno napoved, ampak za mnenja industrijskih analitikov. Dokument je vseeno v nasprotju z zagotovitvami britanskega premiera Gordona Browna, da je položaj Velike Britanije dovolj močan, da lahko kljubuje negativnim učinkom globalne kreditne krize. Brown je dejal, da bo padec cen nepremičnin obvladljiv.

Flintova je medtem skušala omiliti svoj spodrsrlaj. "Takšne stvari se dogajajo," je izjavila. "Nisem prva, ki so jo tako ujeli in najbrž ne bom zadnja." (STA)